

Programmajournaal 2024

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Leeswijzer.....	5
Financieel hoofdstuk.....	6
Mutaties bestaand beleid	6
Budgetoverheveling.....	13
Bijlagen financieel hoofdstuk.....	15
Mutaties reserves	15
Mutaties investeringen	19
Inleiding ambitiebegroting.....	24
Programma Buitengebied in Balans	25
Actielijn 1 Naar een toekomstbestendige agrarische sector	25
Actielijn 2 Ons unieke landschap en natuur worden geborgd.....	28
Financiën Buitengebied in Balans	29
Programma Iedereen Gezond.....	31
Actielijn 1 De zorg voor onze inwoners is op orde	31
Actielijn 2 Gezond in je lijf en in je hoofd.....	33
Actielijn 3 Iedereen doet mee.....	35
Actielijn 4 Iedereen is veilig.....	35
Financiën Iedereen Gezond.....	37
Programma Leefomgeving van de toekomst.....	39
Actielijn 1 Verduurzamen - Op weg naar energieneutraal en aardgasvrij wonen en werken	42
Actielijn 2 Opwek - Duurzame energievoorziening	44
Actielijn 3 Duurzame Mobiliteit	46
Financiën Leefomgeving van de toekomst.....	47
Programma Leefbare kernen.....	49
Actielijn 1 Voor iedereen een passende woning	49
Actielijn 2 Voldoende ruimte voor de economie en voor maatschappelijk verantwoord ondernemen .	51
Financiën Leefbare kernen	53
Programma Gemeente en de samenleving.....	60
Actielijn 1 Gemeente en inwoners staan dicht bij elkaar en werken samen	60
Actielijn 2 Een sterk en toekomstbestendig Noaberkracht.....	62

Actielijn 3 Financieel gezond blijven	63
Financiën Gemeente en de samenleving.....	64
Basisbegroting.....	65
Programma Bestuur & middelen	65
Programma Dienstverlening & burgerzaken	66
Programma Veiligheid	67
Programma Openbare ruimte & mobiliteit.....	68
Programma Economie.....	70
Programma Onderwijs.....	71
Programma Sport & accommodaties	72
Programma Cultuur & recreatie	73
Programma Sociaal domein.....	74
Programma Milieu	78
Programma Volkshuisvesting & ruimtelijke ordening.....	79

Inleiding

Voor u ligt het programmajournaal 2024 van de gemeente Dinkelland die door het college van Dinkelland aan u als raad aangeboden wordt. In het programmajournaal wordt verslag gedaan van de voortgang van het bestaande beleid, zowel inhoudelijk als financieel. Dit bestaande beleid vindt zijn oorsprong in de vastgestelde begroting 2024 en de perspectiefnota 2025. Deze beide documenten zijn op hun beurt gebaseerd op het Collegeakkoord gemeente Dinkelland 2022-2026 met de naam "Ver nieuwen, verbinden en versterken". Het zogenaamde ambitiedeel van deze begroting is gebaseerd op de volgende 5 opgaven uit dit collegeakkoord:

- Leefbare kernen
- Buitengebied in Balans
- Leefomgeving van de toekomst
- Positieve gezondheid
- Gemeente en de samenleving

De basisbegroting bestaat uit de volgende 11 programma's:

1. Programma Bestuur en Middelen
2. Programma Dienstverlening en Burgerzaken
3. Programma Veiligheid
4. Programma Openbare Ruimte en Mobiliteit
5. Programma Economie
6. Programma Onderwijs
7. Programma Sport en Accommodaties
8. Programma Cultuur en Recreatie
9. Programma Sociaal Domein
10. Programma Milieu
11. Programma Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening

Leeswijzer

In deze leeswijzer worden een aantal zaken toegelicht zodat u dit programmajournaal makkelijker kunt lezen.

Allereerst een korte toelichting op de opbouw van het programmajournaal. Het programmajournaal bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Het Financieel hoofdstuk: hierin vindt u alle financiële mutaties
2. De Ambitiebegroting: de programma's met de vertaling van het collegeakkoord.
3. Basisbegroting: hierin komen alle reguliere en jaarlijks terugkerende zaken aan de orde

Vanaf 2019 maken wij onderscheid tussen de basisbegroting dus feitelijk het structurele geld en de ambitiebegroting dus het incidentele geld dat gebruikt wordt om de ambities te realiseren. Tussen de basisbegroting en ambitiebegroting bestaat een wederzijdse relatie. Er zijn namelijk zaken vanuit de basisbegroting die een directe link met de ambitiebegroting hebben en vice versa.

- Projecten die voortkomen uit ambities kunnen na uitvoering en afronding structurele lasten met zich meebrengen in de beheerfase. De financiering van het project vindt plaats vanuit de ambitiebegroting (incidenteel), terwijl de structurele lasten afvloeien naar de basisbegroting en een plek krijgen onder één van de elf programma's.
- Activiteiten en inspanningen (reguliere capaciteit en middelen) vanuit de basisbegroting kunnen bijdragen aan het bereiken van de doelen in de ambitiebegroting. Daarnaast kan ook (reguliere) capaciteit aan de basisbegroting worden onttrokken om te worden ingezet voor de ambities (projecten en processen).

Basisbegroting

In de basisbegroting komen de reguliere, jaarlijks terugkerende zaken aan de orde. Deze basisbegroting is opgedeeld in de volgende elf programma's:

- Programma Bestuur & middelen
- Programma Dienstverlening & burgerzaken
- Programma Veiligheid
- Programma Openbare ruimte & mobiliteit
- Programma Economie
- Programma Onderwijs
- Programma Sport & accommodaties
- Programma Cultuur & recreatie
- Programma Sociaal domein
- Programma Milieu
- Programma Volkshuisvesting & ruimtelijke ordening

Financieel hoofdstuk

Mutaties bestaand beleid

In deze paragraaf treft u een samenvattend overzicht aan van de verschillende financiële mutaties voor het jaar 2024 op basis van bestaand beleid. Dit kunnen autonome ontwikkelingen zijn of zaken waarover reeds besluitvorming heeft plaatsgevonden.

Omschrijving	2024
Meicirculaire 2024	
- hogere algemene uitkering	1.278
- te ramen stelposten	-249
- te ramen taakmutaties	-299
- compensatie armoede en schulden via algemene uitkering	28
- compensatie omgevingswet via algemene uitkering	50
Stichting Participatie Noaberkracht	209
Sociaal Domein	-390
(Nog) niet bestede preventiebudgetten Sociaal Domein	195
Buurtsportcoaches later in dienst	129
Bezwaarschrift BTW/BCF	95
Leges ogevingsvergunningen en bestemmingsplannen	184
Verkoop voormalig mortuarium Smithuisstraat	206
Onroerend Zaak Belasting	30
Toeristenbelasting	60

Vervanging ziekte Dorper Esch	-91
Bijkomende kosten aankoop gronden	-62
Noaberkermis	-28
Huur tankstation	52
Verkoop reststroken grond	60
Hogere energiekosten	-110
Dividenden	33
Stelpost onvoorzien	40
Inhuur afhandelen bezwaarschriften belastingen	-28
Overige kleine(re) verschillen	9
Totaal	1.401

Meicirculaire 2024

De algemene uitkering laat voor het jaar 2024 op grond van de meicirculaire 2024 een budgettair voordeel zien van € 730.000. Specificatie:

Meicirculaire 2024	2024
Hogere algemeen uitkering	1.278
Totaal te ramen (stel)posten	-249
Totaal te ramen taakmutaties	-299
Totaal	730

De hogere algemene uitkering voor het jaar 2024 is naast een neerwaartse aanpassing van de groei van de omvang van het gemeentefonds (het accres) vooral een gevolg van de incidentele compensatie ten bedrage van € 859.000 vanwege de overgang naar de nieuwe financieringssystematiek, de extra vergoeding die we ontvangen voor de uitvoeringskosten van de omgevingswet (€ 189.000) en de hogere Integratie Uitkering (IU) participatie ten bedrage van € 229.000.

Vanuit het accres moeten gemeenten ook de gevolgen van de loon- en prijsontwikkeling opvangen. Vandaar ook dat de bestaande stelposten voor loon- en prijscompensatie naar boven worden bijgesteld. Voor prijscompensatie betreft het een verhoging van € 20.000 en voor looncompensatie is geen aanpassing nodig.

Naast het aanpassen van de stelposten voor loon- en prijscompensatie hebben we het extra geld via de Integratie Uitkering Participatie ten bedrage van € 229.000 toegevoegd aan de raming participatie. Deze beide mutaties tezamen maken het totaal van de stelposten van € 249.000.

Daarnaast zijn de volgende zogenaamde taakmutaties opgenomen in de mei circulaire 2024:

Te ramen taakmutaties	2024
Dienstverlening aanpak armoede en schulden	-28
Werkdrukverlaging jeugdbescherming	-33
Bommenregeling	-49
Invoeringskosten omgevingswet	-189
Totaal te ramen taakmutaties	-299

Dienstverlening gemeenten aanpak armoede en schulden

Vanuit de Aanpak Geldzorgen, Armoede en Schulden, die in juli 2022 aan de Tweede Kamer is gepresenteerd, heeft het kabinet via het gemeentefonds € 40 miljoen aan structurele middelen voor betere dienstverlening door gemeenten op het gebied van armoede en schulden beschikbaar gesteld. Deze middelen zijn voor 2023 incidenteel aan gemeenten beschikbaar gesteld. De toekenning vanaf 2024 zal structureel plaatsvinden om gemeenten verder in staat te stellen om strategisch en doelgericht te handelen en hun activiteiten uit te breiden zoals het verdubbelen van het gebruik van schuldhulpverlening en het bevorderen van activiteiten om armoede onder kinderen te bestrijden.

Voor de gemeente Dinkelland gaat het om structureel bedrag van € 28.000. Hierbij dient wel te worden opgemerkt dat de gemeente Dinkelland met ingang van het jaar 2024 via de algemene middelen aanvullend heeft ingezet op extra preventie binnen het sociaal domein. Als onderdeel hiervan is een structureel budget van € 100.000 beschikbaar gesteld voor onder andere armoedebeleid. De middelen die we nu ontvangen via de algemene uitkering merken we aan als compensatie voor de reeds gepleegde inzet via de algemene middelen. Dat betekent in het jaar 2024 een meevaller voor de algemene middelen van € 28.000.

Werkdrukverlaging jeugdbescherming

In oktober 2023 hebben het ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV) en de VNG een bestuurlijk akkoord gesloten over het verlagen van de werkdruk in de uitvoering van de jeugdbescherming en jeugdreclassering door de gecertificeerde instellingen (GI's). Hiervoor is € 60 miljoen benodigd. In het bestuurlijk akkoord is afgesproken dat het ministerie van JenV vanaf 2024 structureel jaarlijks € 30 miljoen bijdraagt aan deze werkdrukverlaging. Voor Dinkelland gaat dit om een bedrag van € 33.000 per jaar. In afwachting van meer duidelijkheid ramen we vooralsnog een stelpost.

Uitvoeringskosten Omgevingswet

De financiële middelen vanuit het Coalitieakkoord (CA) van het kabinet-Rutte IV worden ingezet voor het bereiken van de doelen van de Omgevingswet. Met het uitkeren van deze € 71,5 miljoen in 2024 kunnen de ontvangende partijen in hun transitie ervoor zorgdragen dat ze aangesloten, geoefend en ingeregeld zijn en voldoen aan de in de Omgevingswet gestelde eisen. Er volgt nog een stelsevaluatie, waarbij de daadwerkelijk gemaakte kosten in kaart worden gebracht. Op de aanvullende post bij het ministerie van Financiën staat nog een reservering van in totaal ruim € 80 miljoen in 2025 voor gemeenten. Deze middelen zullen naar verwachting in een volgende circulaire worden toegevoegd aan het gemeentefonds. De gemeenten ontvangen een uitkering op basis van een vast bedrag (15 procent van het totaal), het aantal inwoners (60 procent) en landoppervlak (25 procent). Voor de gemeente Dinkelland gaat het om een incidenteel hogere algemene uitkering voor het jaar 2024 van € 189.000. Hierbij dient wel te worden opgemerkt dat de gemeente Dinkelland via de algemene middelen structureel heeft ingezet op de omgevingswet. Deze structurele (stel)post ten bedrage van € 50.000 is inmiddels overgeheveld naar Noaberkracht omdat daar de uitvoering plaatsvindt. De middelen die we nu ontvangen via de algemene uitkering merken we aan als compensatie voor de reeds gepleegde inzet via de algemene middelen. Dat betekent dat we een bedrag van € 139.000 overhevelen naar Noaberkracht ter dekking van de uitvoeringskosten Omgevingswet en € 50.000 aan merken als compensatie voor reeds gepleegde inzet via de algemene middelen. Dat betekent in het jaar 2024 een meevaller voor de algemene middelen van € 50,000.

Stichting Participatie Noaberkracht

Stichting Participatie Noaberkracht (SPN) heeft het jaar 2023 afgesloten met een positief resultaat. Een inschatting van dit resultaat is meegenomen in de jaarrekening 2023 van Dinkelland. Na de volledige afwikkeling over 2023 bij SPN, blijkt het resultaat nog positiever voor de deelnemende gemeenten. Dit zorgt voor een extra voordeel van € 17.600 voor de gemeente Dinkelland

De verwachting is dat SPN ook in 2024 een positief resultaat behaalt door efficiënt te werken. Dit levert voor Dinkelland een voordeel op van € 192.000. De loonkosten voor de participatiewet vallen wat lager uit dan begroot. Daarnaast was de begroting 2024 van SPN gebaseerd op de toen bekende Rijksbijdrage voor de WSW. Deze Rijksbijdrage is in de meircirculaire 2024 fors naar boven bijgesteld. Deze Rijksbijdrage wordt volgens eerdere afspraken 1 op 1 overgedragen aan SPN. Voor 2024 is SPN niet de gehele Rijksbijdrage nodig om de taken uit te voeren. Dit levert een voordeel op voor Dinkelland.

Sociaal Domein

De, per saldo, hogere lasten van € 390.000 binnen het sociaal kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Sociaal Domein	2024
WMO	
- HO	20
- voorzieningen	-92
- ondersteuning individueel	-144
- ondersteuning groep	45
- verblijf	-31
Jeugd	
- ondersteuning individueel	-160
- ondersteuning groep	-
- verblijf jeugd	150
- pleegzorg en gezinshuizen	50
- jeugdbescherming en reclassering	-35
- diagnostiek, bijzondere situaties, spoedhulp	47
- specifieke casus jeugd	-240
Totaal	-390

Wmo

Trapliften en woonvoorzieningen – bijraming van € 92.000

De kosten voor trapliften en woonvoorzieningen zijn fors hoger dan begroot. Inwoners blijven langer thuis waardoor er meer voorzieningen in een woning nodig zijn. Het verwachte tekort op trapliften en woonvoorzieningen is daardoor € 92.000.

Ondersteuning individueel – bijraming van € 144.000

Op individuele ondersteuning zien we een toename van het aantal cliënten. Daarnaast is het verzilveringspercentage hoger en zijn de kosten per cliënt dus ook toegenomen. Dit veroorzaakt het verwachte tekort van € 144.000.

Ondersteuning groep – aframing van € 45.000

Het aantal cliënten op ondersteuning groep is ten opzichte van 2023 nog verder gedaald. Daarentegen is het verzilveringspercentage wel hoger. Per saldo verwachten we een overschot van € 45.000.

Verblijf – bijraming van € 31.000

We zien dat de indicatie per cliënt hoger is en dat het aantal cliënten ook stijgt ten opzichte van 2023. Dit zorgt voor een verwacht tekort van € 31.000.

Jeugd

Ondersteuning individueel – bijraming van € 160.000

- In de lichtste vorm van individuele ondersteuning zien we geen opvallende verschillen.
- In de op één na lichtste vorm van individuele ondersteuning zien we een lichte daling van het aantal cliënten, maar wel een stijging van de kosten per cliënt (meer/duurdere ondersteuning per cliënt).
- In de op één na zwaarste vorm van individuele ondersteuning zien we een stijging van het aantal cliënten, maar een daling van de kosten per cliënt (minder/ minder dure ondersteuning per cliënt).
- In de zwaarste vorm van individuele ondersteuning is het aantal cliënten gestegen en zijn de kosten per cliënt ook gestegen (meer/duurdere ondersteuning per cliënt).

Verblijf – aframing van € 150.000

We zien in een afname van het aantal cliënten in de twee duurdere verblijfsvormen. Hierdoor ontstaat een voordeel van € 150.000 op het budget voor verblijf jeugdzorg.

Pleegzorg en gezinshuizen – aframing van € 50.000

In 2023 hadden we een voordeel op het budget voor pleegzorg. Toen was nog niet duidelijk of dit een structureel voordeel zou zijn. Meerjarig is het budget daarom ongewijzigd gebleven. In 2024 zien we nagenoeg hetzelfde voordeel op het budget voor pleegzorg. Dit budget wordt in 2024 daarom ook afgeraamd met € 100.000.

Daarentegen zien we een nadeel op het budget voor gezinshuizen. Het aantal cliënten is hier toegenomen waardoor het budget naar boven wordt bijgesteld met € 50.000. Per saldo dus een aframing van € 50.000 op pleegzorg en gezinshuizen.

Specifieke casus – nadeel € 240.000

Dit betreft een specifieke casus in de jeugdzorg waarbij een client een bijzondere zorgvraag heeft.

(Nog) niet bestede preventiebudgetten sociaal Domein

Er is een structureel preventiebudget opgenomen in de begroting. Het jaar 2024 is vooral gebruikt om plannen uit te werken en om projecten op te starten. Hierdoor is in 2024 een deel van het preventiebudget nog niet nodig geweest.

Buurtsportcoaches later in dienst

In de begroting van Dinkelland is structureel budget beschikbaar gesteld voor buurtsportcoaches. In 2024 is de werving voor deze buurtsportcoaches opgestart. Dat betekent dat deze functies in 2024 niet het gehele jaar bezet zijn. Dit zorgt ervoor dat een groot deel van het budget in 2024 vrijvalt.

Bezwaarschrift omzetbelasting 2020 tot en met 2022

Wij hebben in oktober 2023 en mei 2024 de motivering van het bezwaarschrift tegen de beschikking btw-compensatiefonds (hierna: BCF) 2020-2021 en 2022 aangeleverd en bezwaar gemaakt tegen de btw-aangiften 2020-2021 en 2022. De Belastingdienst komt geheel aan het bezwaar tegemoet met als gevolg een teruggaaf van € 54.000 voor het BCF en een terug te ontvangen bedrag van € 148.000 voor de omzetbelasting. In het kort komt het erop neer dat we over de jaren 2020 tot en met 2022 een te lage inschatting hebben gemaakt van de terug te vorderen BTW. Dit zat vooral op de kostencomponent sport. Over het jaar 2023 verwachten we ook nog een bedrag van de belastingdienst terug te ontvangen. Vanaf 2024 is uitgegaan van de meest recente inschatting.

Leges omgevingsvergunningen en bestemmingsplannen

De hogere inkomsten van de bouwleges zijn ontstaan door de hoeveelheid bouwplannen. Door de ruime aantallen nieuwbouwwoningen met de daarbij ontvangen leges geven een grotere opbrengst dan is begroot. Daarnaast zijn er procedures voor grotere bouwplannen afgerond.

Verkoop gebouw voormalig mortuarium Ootmarsum

Het college heeft begin 2024 opdracht gegeven om het gebouw vml. mortuarium Ootmarsum inclusief ondergrond te verkopen, en zodoende uitvoering gegeven aan de opdracht om het gemeentelijke vastgoed te beperken tot maatschappelijk vastgoed, dan wel vastgoed die één op één met de directe gemeentelijke dienstverlening is verbonden. Begin september is het vml. mortuarium door ons overgedragen aan de nieuwe eigenaar. Het gebouw heeft geen boekwaarde meer, waardoor het volledige verkoopbedrag als meevaller is ingeboekt en dus een incidenteel voordeel in 2024 oplevert.

Onroerende Zaak Belasting

Door een hogere groei van het aantal woningen pakt de opbrengst Onroerende Zaak Belasting hoger uit dan eerder werd aangenomen.

Toeristenbelasting

Het aantal overnachtingen over 2023, die worden verantwoord in 2024 blijken hogere te zijn dan eerder werd aangenomen.

Vervanging ziekte Dorper Esch

De Dorper Esch heeft te maken met een aantal ziektegevallen op cruciale functies, waardoor extra inhuur noodzakelijk is. Op basis hiervan zijn extra kosten opgenomen in het programmajournaal.

Bijkomende kosten aankoop gronden

De afgelopen maanden zijn er gronden aangekocht in onder andere Saasveld, Weerselo en Ootmarsum. Het betreft zogenaamde "warme gronden" die naar verwachting binnen afzienbare tijd tot een woningbouwplan worden ontwikkeld met de verwachting dat de bijbehorende grondexploitatie financieel sluitend zal zijn. Over de verschillende aankopen is de raad via een raadsbrief geïnformeerd. De bijkomende kosten zoals adviseurs- en taxatiekosten komen ten laste van de algemene middelen.

Noaberkermis

Het college heeft medio 2024 besloten subsidie te verlenen voor de organisatie van de Noaberkermis (een kermis voor meerderen kernen) in Weerselo aan het Oranjecomité Weerselo van maximaal 50% van de totale kosten, met in 2024 een maximum van € 16.000, 2025 een maximum van € 8.000 en in 2026 een maximum van € 4.000. Vanaf 2027 kan de kermis zonder financiële bijdrage van de gemeente georganiseerd worden. De dekking van deze totale kostenpost ten bedrag van € 28.000 loopt via de algemene middelen en verantwoorden we nu via dit programmajournaal 2024. De beide bedragen die betrekking hebben op de jaren 2025 en 2026 voor een totaalbedrag van € 12.000 hevelen we bij de jaarverantwoording 2024 over naar die betreffende komende jaren.

Huur tankstation

De huurprijs voor het tankstation is variabel en wordt bepaald door de hoeveelheid brandstof die wordt verkocht. De nota voor de verhuur van het tankstation wordt altijd achteraf gefactureerd op basis van de gerealiseerde omzet. Voor 2023 is deze omzet veel hoger uitgevallen dan verwacht bij het opstellen van de jaarrekening. Daarom kan een extra bate worden meegenomen in het programmajournaal over 2024.

Verkoop groenstroken / reststroken

Er is in de eerste 7 maanden van 2024 meer aan (kleine) groenstroken en reststroken verkocht dan eerder werd aangenomen. Dit levert een meevaller op van € 15.000.

Hogere energiekosten

De hogere energiekosten zijn opgebouwd uit een aantal elementen. Door het hogere gasverbruik in 2023 komt er een naheffing van onze leverancier, deze naheffing heeft voornamelijk betrekking op de zwembaden (extra kosten € 18.500). In 2024 heeft de Kuiperberg te maken gehad met een koude start van het buitenseizoen, hiervoor zijn extra kosten voor gas opgenomen (€ 10.000).

De zwembaden zijn in 2022 en 2023 nog gecompenseerd voor de gestegen energiekosten via de SPUK MEOZ regeling, deze is helemaal vervallen in 2024, waardoor een stijging voor de elektrakosten is meegenomen in het programmajournaal. De hogere kosten voor gas kunnen in 2024 nog gecompenseerd worden via de regeling voor Twentse gemeenten in verband met het opzeggen van het Gazprom contract. Daarnaast zijn de energiekosten van de openbare verlichting (€ 40.000) en de weekmarkten (€ 20.000) aangepast aan de geldende markttarieven. De bestaande raming bleek te laag.

Dividenden

Medio 2024 ontvingen we de jaarstukken van Wadinko en het Openbaar Lichaam Crematoria Twente. Hieruit bleek dat tijdens de beide aandeelhoudersvergaderingen over deze jaarstukken (extra) dividend is uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten. Voor de gemeente Dinkelland levert dit een extra inkomst in 2024 op van € 33.000 (Wadinko € 12.000 en het crematorium € 21.000).

Stelpost Onvoorzien

We boeken de stelpost onvoorzien af in relatie met een aantal ander eerdere genoemde en toegelichte tegenvallers in de programmajournaal.

Extra inhuur afhandelen bezwaarschriften

Het team belastingen is in 2024 extra druk met het afhandelen van beroepzaken tegen de uitspraken op de WOZ-bezwaren van belastingjaar 2023 en de bezwaren tegen de aanslagen 2024. Dit vraagt extra inzet waarvoor moet worden ingehuurd. De kosten hiervan bedragen € 50.000 waarvan via de verdeelsleutel een bedrag van € 28.000 voor rekening van Dinkelland komt.

Overige kleine(re) mutaties

Het betreft hier meerdere kleine(re) mutaties.

Budgetoverheveling

Algemeen

Een budgetoverheveling doet zich voor indien de in de begroting opgenomen budgetten in het jaar van uitvoering niet of niet volledig zijn uitgegeven om de simpele reden dat de betreffende activiteit niet of niet geheel is uitgevoerd. Er blijft dus geld over. Vanuit de organisatie worden deze overgebleven gelden geclaimd om mee te nemen naar het volgende jaar, zodat de niet uitgevoerde activiteiten alsnog in het nieuwe begrotingsjaar kunnen worden uitgevoerd. Het gaat in dit voorstel over de overheveling van incidentele uitgaven budgetten in de exploitatie. Deze budgetten kunnen zijn gevormd vanuit de eigen middelen of middelen van het rijk zonder terugbetalingsverplichting. Het overhevelen van deze budgetten is een bevoegdheid van de gemeenteraad.

Beleidsregels budgetoverheveling

1. Het betreft eenmalige activiteiten met incidentele exploitatiebudgetten.
2. Het incidentele budget is vanuit de eigen middelen beschikbaar gesteld op basis van een expliciet raadsbesluit of bij de begroting of het betreffen externe middelen van het rijk zonder terugbetalingsverplichting.
3. Het budget mag één jaar worden overgeheveld of doorgeschoven tenzij er steekhoudende argumenten zijn voor meerdere jaren.
4. Het over te hevelen budget moet worden onderbouwd met een goede reden waarom de betreffende activiteit niet of niet geheel is uitgevoerd en een onderbouwing van de concrete besteding van het (restant) budget en de periode waarop in het volgende jaar de uitgave plaatsvindt.

Werkwijze

De daadwerkelijke budgetoverheveling vindt plaats bij de jaarverantwoording omdat op dat moment een exact beeld bestaat van de niet of niet geheel bestede budgetten en de reden daarvan. In het kaders van de nieuwe regels op het gebied van de rechtmatigheidsverantwoording geven we in het programmajournaal al wel een eerste beeld van de posten die naar onze mening en met de kennis van dat moment (het opstellen van het programmajournaal) in aanmerking komen voor budgetoverheveling.

Programmajournaal 2024

Op dit moment en met de kennis van nu verwachten wij dat de volgende posten niet of niet geheel in het jaar 2024 zullen worden besteed:

Omschrijving	Bedrag
Watertappunten	31.000
Vervanging stroomkasten	130.000
Noaberkermis	12.000
Energietoeslag	199.173
Vorbereidingskrediet Samen Scholen	400.000
Totaal	772.173

De eerste twee posten komen in aanmerking voor budgetoverheveling van het jaar 2024 naar 2025 om de simpele reden dat de betreffende activiteit (nog) niet is/wordt uitgevoerd in 2024.

Het over te hevelen budget voor de Noaberkermis heeft, conform besluitvorming, betrekking op de jaren 2025 en 2026

Voor de energietoeslag geldt dat inwoners konden tot en met 31 juli 2024 nog een tegemoetkoming aanvragen konden voor de energiekosten. In Dinkelland is er in 2024 een bedrag van € 71.670 uitbetaald aan energietoeslag.

Dit betrof € 53.167 voor de categorie tot 120% van de bijstandsnorm en € 18.503 voor de categorie boven 120% van de bijstandsnorm. Dit past binnen het budget dat beschikbaar is gesteld door het Rijk. Na deze uitbetaling resteert er nog een budget van € 199.143. Op dit moment is er nog niets bekend over een eventueel vervolg van deze regeling.

Voor de nieuwbouw van de basisscholen in Denekamp is in de beginfase een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld. Deze wordt ingezet voor de verdere ontwikkeling van het project. In het restant van 2024 worden geen noemenswaardige kosten meer gemaakt, waardoor het budget grotendeels kan worden overgeheveld naar volgend jaar.

De betreffende budgetten zullen worden betrokken bij de budgetoverheveling als onderdeel van de jaarverantwoording 2024

Bijlagen financieel hoofdstuk

Mutaties reserves

Algemeen

In onze begroting zijn meerdere uitgavenposten opgenomen die hun dekking vinden in een reserve. Voor ieder jaar maken we een inschatting van de kosten die we denken te gaan maken in dat betreffende jaar met daartegenover een onttrekking aan de bestemmingsreserve die van toepassing is. In alle gevallen betreft het hier uitgaven die zijn voorzien van een raadsbesluit. Indien de werkelijke uitgaven in enig jaar afwijken van de raming dan wordt de daadwerkelijke onttrekking daar uiteraard op aangepast. De afgelopen jaren voerden we de daadwerkelijke onttrekkingen aan de verschillende bestemmingsreserves door bij de jaarverantwoording. Op dat moment zijn immers ook de werkelijke uitgaven in dat betreffende jaar bekend. Op grond van de gewijzigde wetgeving op het gebied van de rechtmatigheid worden afwijkingen ten opzichte van de geraamde onttrekkingen aan en stortingen in reserves als onrechtmatig aangemerkt. Om dit zoveel mogelijk te voorkomen stellen we een aantal onttrekkingen aan en stortingen in reserves bij naar de verwachte situatie aan het eind van het jaar 2024.

Deze bijstelling heeft geen effect op het saldo van het programmajournaal 2024. nu of de jaarverantwoording 2024 later. Het betreft een budgettair neutrale operatie die is ingegeven door de gewijzigde wetgeving op het gebied van de rechtmatigheid. Daar waar u een min teken aantreft is sprake van een lagere te verwachten uitgave in 2024 waardoor ook de onttrekking aan de reserve naar beneden moet worden bijgesteld. Een plus wil zeggen een hogere onttrekking aan de betreffende reserve omdat we naar verwachting in 2024 meer gaan uitgeven dan aanvankelijk verwacht en begroot. Uiteraard moet het wel blijven passen binnen het totaal van de , door de raad, beschikbaar gestelde middelen.

In het programmajournaal 2024 zijn de volgende financiële mutaties op de reserves verwerkt:

Reserve dekking afschrijvingen investeringen majeure projecten	
Rondweg Weerselo	-175.000
Dusinksweg	-2.000
Bisschopstraat	-168.000
Inspectie - opstellen onderhoudsplan kunstwerken	-46.000

Gevelverlichting Nicolaasplein	-2.000
Investering Thijplein Rossum	-3.000
Reserve Maatschappelijk Effecten Plan	
Stimuleringsregeling binnenstedelijke herontwikkeling	-200.000
Reserve wegen en kunstwerken	
Onderhoud kunstwerken	-690.000
Reserve onderhoud en vervanging openbaar groen en speeltoestellen	
Uitvoeringsprogramma KOG	-185.000
Reserve Onderwijshuisvesting Denekamp	
Vorbereidingskrediet De Zevenster Denekamp	454.000
Vorbereidingskrediet Gymzaal De Kerkeresch	137.000
Reserve incidenteel beschikbare algemene middelen	
Implementatie ijslands Preventie Model	-188.000
Updaten doelgroepenbeleid	-10.000

Uitvoeringsprogramma 2023 - 2028 cultuurregio Twente	-63.000
Gezond in de stad naar Preventiebudget	-16.000
Armoedebeleid	-28.000
Aflossing lening VVV Ootmarsum	2.000
Reserve College akkoord 2022 - 2026	
Gebiedsvisie "Nationaal Programma Landelijk gebied"	58.000
Werkbudget Toekomstbestendige agrarische sector	-90.000
Kernondersteuner	-12.000
Leefbaarheidsfonds	128.000
Duurzaamheid- programmagelden	621.000
Wijkaanpak	398.000
Circulaire economie	25.000
Energieketket NOT Energieketket 3.0	-30.000
Werkbudget Leefomgeving van de toekomst - leefbare kernen	131.000
Werkbudget Leefomgeving van de toekomst - leefbare kernen	62.000
Versterking toerisme	20.000
Werkbudget bedrijfsuitbreiding	2.000
Project ontplooiing grensregio's	-12.000

Transitiebudget visie sociale zaken	-50.000
Preventie HO door Powerfulageing en huishoudcoach	-150.000
Leerlingenvervoer- persoonlijk vervoersontwikkelplan	-75.000
Buurtsportcoaches	-45.000
Preventieve ondersteuning na beëindiging NPO onderdeel schoolmaatschappelijk werk	-49.000
Armoedebeleid	-8.000
Centrumplan Denekamp, revitaliseren Euowerf	-170.000
Projectleiding en onderzoek	-175.000
Samenwerking grensregio Dinkelland	-130.000
Werkbudget Gezondheid	-26.000
Mantelzorgbeleid	-50.000
VTA boomveiligheidscontrole	-50.000
Totaal bijgestelde onttrekkingen	-860.000
Algemene reserve	
Mutatie De Mors	-1.287.000
Mutatie Echelpoel III	21.000
Mutatie Marconiweg	108.000

Mutatie Brookhuis	191.000
Mutatie Commanderie	-546.000
Mutatie Deurninger Es	-33.000
Mutatie Noord Deurningen	50.000
Mutatie Spikkert	-182.000
Mutatie De Lenne	-64.000
Mutatie Aveskamp	-113.000
Mutatie Hopmanstraat	10.000
Mutatie Denekamp Oost	83.000
Reserve dekking afschrijvingen investeringen majeure projecten	
Vorbereidingskrediet De Zevenster Denekamp	454.000
Vorbereidingskrediet Gymzaal De Kerkeresch	137.000
Gebiedsvisie "Nationaal Programma Landelijk gebied"	58.000
Totaal bijgestelde stortingen	-1.113.000
Totaal mutaties	-1.973.000

Mutaties investeringen

Algemeen

Het betreft hier meerjarige investeringskredieten die in de meeste gevallen een looptijd kennen van meerdere jaren.

Op het moment van besluitvorming door de gemeenteraad worden deze investeringskredieten voor het volledige bedrag opgenomen in de administratie en opengezet om kosten op te verantwoorden. Aan het eind van het betreffende jaar wordt het restant van het betreffende krediet overgezet naar het volgende jaar. Deze werkwijze is op grond van de gewijzigde wetgeving op het gebied van de rechtmatigheid nog steeds toegestaan maar moet wel worden voorzien van een separaat raadsbesluit om de restant kredieten in het volgende jaar weer op te mogen voeren. Voor dit programmajournaal 2024 houdt dat in dat de restantkredieten die als onderdeel van de van de jaarstukken 2023 zijn overgezet naar het boekjaar 2024 moeten worden opgenomen in het programmajournaal.

Dit alles heeft geen effect op het saldo van het programmajournaal 2024, nu of de jaarverantwoording 2024 later. Het betreft een budgettaire neutrale operatie die is ingegeven door de gewijzigde wetgeving op het gebied van de rechtmatigheid.

Formeel overzetten van de restant investeringskredieten van het jaar 2023 naar het jaar 2024

De volgende restant investeringskredieten worden (formeel) overgezet van het jaar 2023 naar het jaar 2024:

Vervanging grote gemalen	45.000
Rondweg Weerselo	3.500.000
2e fase Dusinksweg	46.000
Traverse Weerselo	3.374.000
Klimaat GRP 2019-2024	169.000
Drukriool GRP 2019-2024	159.000
Klimaat GRP 2019-2024	875.000
Drukriool GRP 2019-2024	375.000
Klimaat GRP 2019-2024	125.000
Riolvervanging GRP 2019-2024	115.000
Drukriool GRP 2019-2024	375.000
Klimaat GRP 2019-2024	1.000.000
Riolvervanging GRP 2019-2024	875.000

Drukriool GRP 2019-2024	375.000
Klimaat GRP 2019-2024	1.000.000
Beleidsplan openbare verlichting 2023	24.000
Inrichten Thijplein Rossum	77.000
Actualiseren basis rioleringsplannen	23.000
Klimaat sisa Bromeliastraat Denekamp	1.432.000
Inspectie - opstellen onderhoudsplan kunstwerken	75.000
Gevelverlichting Nicolaasplein Denekamp	41.000
Inspectie en nader onderzoek bruggen	155.000
Totaal bruto investeringen	14.235.000
Bijdragen van derden in de geraamde investeringen	
Klimaat sisa Bromeliastraat Denekamp	-337.000
2e fase Dusinksweg	3.000
Totaal bijdrage investeringen	-334.000
Totaal netto investeringen	13.901.000

Inschatting uitputting investeringskredieten 2024

Na het formeel overzetten van de restantkredieten van het jaar 2023 naar 2024 zoals hiervoor toegelicht maken we in dit programmajournaal ook een inschatting van de te verwachten uitgaven op de betreffende investeringskredieten in 2024. Dit leidt tot een aanpassing (verlaging) van de onderstaande investeringskredieten.

Dit alles heeft geen effect op het saldo van het programmajournaal 2024 nu of de jaarverantwoording 2024 later. Het betreft een budgettair neutrale operatie die is ingegeven door de gewijzigde wetgeving op het gebied van de rechtmatigheid.

Renteloze lening aan VVV Ootmarsum	2.000
Vorbereidingskrediet BS De Zevenster	-359.000
Vorbereidingskrediet gymzaal De Kerkeresch	-103.000
Klimaat GRP 2019-2024	-91.000
Klimaat GRP 2019-2024	-825.000
Drukriool GRP 2019-2024	-200.000
Klimaat GRP 2019-2024	-125.000
Rioolvervanging GRP 2019-2024	2.000
Drukriool GRP 2019-2024	-375.000
Klimaat GRP 2019-2024	-1.000.000
Rioolvervanging GRP 2019-2024	-450.000
Drukriool GRP 2019-2024	-375.000
Klimaat GRP 2019-2024	-1.000.000
Rioolvervanging GRP 2019-2024	-700.000
Drukriool GRP 2019-2024	-300.000
Klimaat GRP 2019-2024	-800.000
Inspectie - opstellen onderhoudsplan kunstwerken	-30.000
Inspectie en nader onderzoek bruggen	-40.000

Vorbereidingskrediet fietspad Bornsestraat	-100.000
Vervanging kunstwerken 24-25	-590.000
Totaal	-7.459.000

Inleiding ambitiebegroting

Ambitiebegroting

Zoals reeds is aangegeven in de algemene inleiding heeft de begroting 2024 het collegeakkoord gemeente Dinkelland 2022-2026 met de naam "Vernieuwen, verbinden en versterken" als basis. Het zogenaamde ambitiedeel van deze begroting is gebaseerd op de volgende 5 opgaven uit dit collegeakkoord:

- Buitengebied in Balans
- Iedereen gezond
- Leefomgeving van de toekomst
- Leefbare kernen
- Gemeente en de Samenleving

Deze 5 opgaven zijn in eerste instantie verder beschreven en uitgewerkt in actielijnen en doelen waarna op hoofdlijnen wordt aangegeven hoe we hier een bijdrage aan denken te gaan leveren. Per opgave wordt afgesloten met een financieel overzicht. In dit overzicht zijn ook de beschikbare werkbudgetten opgenomen. Deze behoeven wat algemene toelichting.

Binnen het programmabureau wordt een bijdrage geleverd aan het behalen van maatschappelijke effecten. Hier wordt sturing gegeven aan bestuurlijke ambities, veranderopgaven en strategisch inspanningen. Dit komt samen in verschillende programma's (ambities), waaraan werkbudget is gekoppeld. Het werkbudget wordt ingezet om (externe) advieskosten te dekken en (participatie)processen in de kernen te faciliteren. Daarnaast wordt het werkbudget ingezet voor bekostiging van evenementen, bijeenkomsten, sprekers (en alle bijkomende kosten die daarbij horen). Het werkbudget is in eerste aanleg niet bedoeld als uitvoeringsgeld om projecten zelf te bekostigen. Onder de 5 opgaven wordt indien mogelijk een nadere duiding en verdeling over de jaren gegeven. Dat is echter niet in alle gevallen op voorhand mogelijk om de simpele reden dat we ook afhankelijk zijn van initiatieven vanuit de samenleving en het tempo en enthousiasme waarmee deze initiatieven gaan spelen. Het beschikbaar hebben van werkbudgetten is met name ook bedoeld om te slagvaardig te kunnen inspelen op de genoemde initiatieven. Om de raad toch op de hoogte van de besteding en bestemming van de werkbudgetten wordt in elk van de komende P&C documenten verslag gedaan van de bestemming en besteding van de werkbudgetten.

Programma Buitengebied in Balans

Inleiding Buitengebied in balans Dinkelland

We zetten in op een economisch sterk buitengebied vanuit de balans tussen agrarisch landgebruik, de kwaliteit van onze natuur en landschap, de groeimogelijkheden van de toeristische sector, de mogelijkheden voor economische activiteiten en de kwaliteit van leef- en werkomgeving voor onze inwoners. Dit in verbinding met bodem, water en lucht. Dat maakt ons buitengebied voor de toekomst sterker en is gunstig voor de leefbaarheid.

Onze ambitie is uitdagend maar realistisch als het een samenspel is met onze inwoners, de partners en de gebruikers. We voorzien de ambitie en de hieraan verbonden Gebiedsgerichte Aanpak (GGA) van een dynamische agenda. Frequent leiden nieuwe inzichten en regelgeving tot aanvullingen en wijzigingen op deze agenda. Indien noodzakelijk worden deze ook financieel vertaald.

We realiseren ons dat de transitie van het buitengebied vele jaren, en dus meerdere raadsperioden, in beslag zal nemen. In de huidige 4 jaar zal vooral de veranderrichting worden bepaald en een start worden gemaakt met de concrete uitvoeringsagenda. We vertalen onze ambities naar twee actielijnen:

- Naar een toekomstbestendige agrarische sector
- Ons unieke landschap en natuur worden geborgd

In dit programma maken we ook de afweging hoe om te gaan met de unaniem aangenomen verzamelmotie met betrekking tot het onderwerp:

- Stimuleren van innovatie in de agrarische sector

Actielijn 1 Naar een toekomstbestendige agrarische sector

De toekomst van de agrarische sector en daarmee het landelijk gebied wordt voor een aanzienlijk deel gestuurd en bepaald door Europese wet- en regelgeving. Op nationaal niveau is dit uitgewerkt in het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) en door de provincie vertaald in het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG). De provincie Overijssel heeft daarbij gekozen om zes deelgebieden te definiëren, waarvan Noordoost-Twente er één is. Door het samenvallen van meerdere (natuur)doelen en ligging is onze regio als zeer complex en uitdagend te definiëren. Zowel bestuurlijk als ambtelijk werken we samen teneinde meer impact te hebben in de beleidsvorming. Hierbij borgen we naast alle doelwaarden, rekenmodellen en (stoppers)regelingen ook nadrukkelijk aandacht voor de bredere sociaal maatschappelijke impact en het mentale welzijn van de agrariërs.

Dinkelland maakt als deelgebied ook onderdeel uit van de Gebiedsgerichte aanpak Noordoost-Twente (GGA-NOT). Samen met de drie NOT gemeenten gaan we de transitie inhoud geven waarbij een realistisch perspectief voor de agrariërs een belangrijk uitgangspunt is. Stimuleren van innovatie in de agrarische sector staat hierbij centraal. Het vorige kabinet investeerde fors in de opgaven voor water, natuur en klimaat en in de verduurzaming van de landbouw. De keuzes en investeringen in de landbouw worden gekoppeld aan verduurzaming, kringlooplandbouw, nieuwe verdienmodellen en verbetering van de positie van de boer in de keten. We hebben daarbij nadrukkelijk aandacht voor de transitiekansen van agrariërs, zowel voor agrariërs die blijven als wel stoppen.

Ons doel

We gaan als proactieve gebiedspartner een bijdrage leveren aan een economisch perspectief vanuit een balans tussen agrarisch landgebruik, de kwaliteit van onze natuur en landschap, de kwaliteit van de toeristische sector, de mogelijkheden voor economische activiteiten en de kwaliteit van leef- en werkomgeving voor onze inwoners. Dit in verbinding met bodem, water en lucht. Dat maakt ons buitengebied sterker en is gunstig voor de leefbaarheid.

In 2026 hebben we de verkregen inzichten en de uitgewerkte plannen vanuit het NPLG omgezet in operationeel beleid gericht op de transitie van de agrarische sector. En in 2026 zijn er in deelgebieden zichtbare stappen gezet met betrekking tot zowel het perspectief voor de landbouw als de natuur- en waterdoelen.

Via de volgende inspanningen willen we ons doel bereiken:

- We zetten menskracht en middelen in om lokaal en bovenlokaal een proactieve rol te vervullen. We zijn partner in de NOT-Gebiedsprocessen.
- Het agrarisch consulentenschap zetten we voort, evenals de rol van de ervencoach voor de landbouw. Dat geldt ook voor onze betrokkenheid bij de Land Bouwers (voorheen: Mineral Valley Twente) en LEADER. Samen met de provincie, het waterschap, maatschappelijk partners en stakeholders stellen wij de NOT Gebiedsagenda 2023- 2030 op.
- We ontwikkelen een gemeentelijke visie op toekomstige economische dragers voor ons buitengebied.
- Bedrijfsbezoeken en persoonlijke contacten op het erf zijn een belangrijk onderdeel van onze (persoonlijke) inzet.
- We hanteren een aanpak op doelgroepen. We richten ons vooral op transitiekansen van agrariërs en hebben daarbij ook oog voor de sociaal maatschappelijke impact.
- We brengen samen met de andere NOT gemeenten middels een gebiedsanalyse onze uitgangspositie (beter) in kaart.

Hoe leveren we een bijdrage aan een toekomstbestendige agrarische sector?

a. Knoppen bedienen. We gaan de komende jaren een maximale inspanning leveren om de complexe processen in het landelijk gebied soepeler te laten verlopen. Wij zien onszelf als de “verbinder” en “facilitator”. Bestuurlijk en ambtelijk nemen we deel aan elke relevante “tafel” om de collectieve belangen van doelgroepen en de gebiedsopgaven in Dinkelland te behartigen. Daar waar mogelijk gaan we landelijk, provinciaal en lokaal een voortrekkersrol vervullen.

b. Samenlevingsgerichtheid. We bouwen aan duurzame relaties in een krachtenveld waar de belangen ver uit elkaar liggen. We staan naast onze agrariërs/ inwoners en ondersteunen hen bij de keuzes op weg naar een meer duurzame bedrijfsvoering. De Gebiedsgerichte Aanpak (GGA) NOT is het voertuig voor dialoog en samenspel met onze inwoners.

c. Sociaal maatschappelijke impact. We beschouwen voortdurend de effecten van de activiteiten die er plaatsvinden op de impact die het heeft op mens en maatschappij. In het bijzonder hebben we aandacht voor de transitiekansen van de “blijvers” en het bieden van een perspectief op de “stoppers”.

Wat is er gebeurd / wat hebben we gedaan

Door de landelijke verkiezingen en de formatie van een nieuw kabinet is in de afgelopen periode onduidelijkheid ontstaan over de status en voortgang van het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) en dus ook over die van het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG). Omdat onze gemeente van mening is dat de opgaven voor ons buitengebied onverminderd groot blijven vanwege Europese wet- en regelgeving en we hoe dan ook te maken krijgen met veel zogenaamde stoppers, hebben we ervoor gekozen om deze periode van onduidelijkheid te benutten om te werken aan onze relaties, om agrariërs zo goed mogelijk te informeren en om in gesprek te blijven met onze verschillende stakeholders in het gebied.

In de eerste helft van 2024 hebben we, met het oog op onze doelen, onder meer het volgende gedaan:

- Inloopsprekuren PPLG: deze zijn als proef georganiseerd met het gebiedsteam Noordoost-Twente, bedoeld voor met name agrariërs. Deze worden waarschijnlijk na de zomer voortgezet. Deze gesprekken zijn zeer druk bezocht en hebben vaak tot vervolg overleggen geleid, vaak op de locatie zelf. De behoefte op informatie en het gesprek lijken hiermee groot.
- Start verkenning om te komen tot een gezamenlijke grondstrategie in Noordoost-Twente: omdat grond een belangrijke sleutel is voor gebiedsprocessen, zijn we in het gebiedsteamverband gestart met een verkenning van een grondstrategie NOT.
- Continuering bedrijfsbezoeken: geregeld zijn werkbezoeken afgelegd, zowel ambtelijk als met de wethouder (keukentafel gesprekken).
- 'Boeren met passie': deze column is geregeld gevuld in Dinkellandvisie.
- Bijeenkomst met erfcoaches en erf betreders: een nuttige bijeenkomst en wordt herhaald. Doel ervan is dat erfcoaches en erf betreders goed geïnformeerd te houden over alle ontwikkelingen opdat zij agrariërs zo passend mogelijk kunnen ondersteunen. Doel was toch om erfcoaches in contact te brengen met andere erfbetreders en kenbaar te maken wat de erfcoach doet?
- Bijeenkomst met enkele jonge boeren uit Lattrop-Breklenkamp en de wethouder: doel hiervan was te horen hoe zij tegen de toekomst aankijken. De bijeenkomst werd gewaardeerd en zal op een later moment en herhaald worden. We willen dit ook vormgeven in andere gebieden en mogelijk met andere doelgroepen. Te denken is aan intensieve veehouderijhouders of biologische agrariërs.
- Deelname Bermgras Lab (i.s.m. De Land Bouwers): in deze praktijkpilot wordt onderzocht hoe het restproduct 'bermmaaisel' kan dienen als extra organische stof voor de landbouw.
- Continuering inhuur en inzet erfcoaches t.b.v. grondeigenaren in het buitengebied.
- Agrarische gebiedsanalyse: de opdracht hiertoe is verstrekt, de uitvoering begeleid en de analyse is net voor de zomer opgeleverd. De uitkomsten zijn inmiddels gepresenteerd en vormen de basis voor de ontwikkeling van een gebiedsvisie.
- Incidentele deelname campagne Kruidenrijk Grasland: door boeren te ondersteunen bij het inzaaien van kruidenrijkgrasland, wordt de bodem-, waterkwaliteit en biodiversiteit verbeterd.
- We hebben tijd en energie gestoken in het proactief inbrengen van onze gemeentelijke wensen en visie in het tot stand komen van de provinciale omgevingsvisie en landbouwvisie. Daarbij hebben we zoveel mogelijk afstemming gezocht met de andere drie gemeenten in Noordoost-Twente.
- Met de drie andere gemeenten in Noordoost-Twente hebben we een gezamenlijke zienswijze ingediend op het NPLG.
- Er zijn verkenningen opgestart om gebiedsprocessen in Dinkelland te starten. Ook als landelijk c.q. provinciaal beleid ontbreekt blijven we in het belang van onze inwoners/agrariërs erop gericht om in samenwerking met gebiedspartners kleinschalig voortgang te boeken.
- We blijven onze raadsleden informeren tijdens verschillende informatieavonden waarbij actuele onderwerpen aan bod komen.

Naast deze activiteiten, waren we actief in veel nationale, provinciale en regionale overleggen waar we de belangen van onze gemeente en inwoners zo goed mogelijk behartigen en, indien nodig, een voortrekkersrol proberen te spelen. Denk daarbij aan het gebiedsteam Noordoost-Twente, de Bestuurlijke Gebiedstafel Noordoost-Twente, de VNG, de P10, diverse beleidsmatige overleggen met de provincie, waterschap en andere partijen. Daarnaast hebben we geregeld overleg met o.a. het ministerie van LNV en het RVO.

Actielijn 2 Ons unieke landschap en natuur worden geborgd

We willen de landschapskwaliteiten van Noordoost-Twente en dus ook van Dinkelland behouden en ontwikkelen. We maken ons sterk voor het behoud van ons veelzijdige cultuurlandschap, de natuur en de biodiversiteit.

Ons doel

We gaan ons inzetten voor het behoud en vergroten van de kwantiteit en kwaliteit van ons unieke landschap, de natuurwaarden en biodiversiteit. Met verdienmodellen voor grondeigenaren als voorwaarde biedt vergroting van kwaliteit en kwantiteit van natuur, landschap en biodiversiteit een bijdrage aan toekomstperspectief. Dat doen we als gebiedspartner, als kartrekker, als beïnvloeder of als overheid die regels stelt.

In 2026 hebben we reële stappen gezet voor verbeteren van kwaliteit van landschapselementen, is de biodiversiteit op gemeentegrounden toegenomen en gebruiken we onze netwerken om de waarde van natuur, landschap en biodiversiteit aandacht te geven en te versterken.

Hoe leveren we een bijdrage aan de borging van ons unieke landschap en natuur?

1. N2000. We werken samen met vele partners en stakeholders aan de realisatie van de N2000 opgaven.
2. Inpassen projecten. We werken samen met diverse partijen aan hoge kwaliteit van ontwerp, aanleg en beheer van de landschappelijke inpassing van (energie)projecten. Aan deze landschappelijke inpasbaarheid stellen we hoge eisen.
3. Kennis en informatie. We gaan meer inzet plegen op voorlichting en educatie over natuur, landschap en biodiversiteit. Dit doen we samen met onze gebiedspartners.
4. Beleidsstrategie. We evalueren, verbeteren en wijzigen indien nodig onze ambities uit de Omgevingsvisie en de Waardenkaart.
5. Knoppen bedienen. Waar kansen liggen gaan we landelijk, provinciaal, regionaal en lokaal aan de beleidsmatige en strategische knoppen zitten en in deze een voortrekkersrol vervullen.
6. Biodiversiteit. de kansen voor verbetering van biodiversiteit op en aan gemeentegrounden worden onderzocht. De onderzoeksresultaten zullen de basis vormen voor een concreet uitvoeringsplan.

Wat is er gebeurd / wat hebben we gedaan

Door de landelijke verkiezingen en de formatie van een nieuw kabinet is in de afgelopen periode onduidelijkheid ontstaan over de status en voortgang van het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) en dus ook over het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG) en natuurherstel programma's. Onze gemeente is echter van mening dat de opgaven voor ons buitengebied onverminderd groot blijven vanwege Europese wet- en regelgeving. We blijven dus investeren in biodiversiteit, natuur en landschap. Daarnaast hebben we deze fase van onduidelijkheid benut om onze relaties en netwerken te verstevigen en om zo de belangen van onze gemeente zo goed mogelijk in te brengen.

In de eerste helft van 2024 hebben we, met het oog op onze doelen, onder meer het volgende gedaan:

- Continuering van de deelname aan Groenblauwe diensten; door een financiële bijdrage aan het fonds kunnen grondeigenaren langjarige beheercontracten krijgen voor de aanleg, beheer en onderhoud van landschapselementen.
- Continuering van de boomdeeldagen, i.s.m. Landschap Overijssel en de provincie: hierdoor worden inwoners gestimuleerd meer bomen te planten en wordt zodoende gewerkt aan meer biodiversiteit en kennisvergroting.

- Continuering van de deelname aan Bosplantsoen project van Stichting Behoud Twents Landschap: door de aanleg van singels, wallen en beplanting wordt de kwaliteit van het landschap verbeterd.
- Twente Bloeit, in samenwerking met diverse gebiedspartijen
- Continuering van het project struweelhagen: particuliere grondeigenaren worden gestimuleerd tot de aanleg van struweelhagen ten behoeve van de vergroting van de biodiversiteit en de verbetering van de kwaliteit van het landschap
- Start van een langjarig onderzoek naar de betekenis van landgoederen voor ons buitengebied, i.s.m. Landschap Overijssel en het OPG (vereniging Overijssels Particulier Grondbezit).
- Ondersteuning (inhoudelijk, regeltechnisch, financieel) van dorpsraden, werkgroepen, stichtingen en vrijwilligers in projecten en initiatieven die bijdragen aan verbetering van natuur, landschap en biodiversiteit
- Natura2000: continuering participatie in projectgroepen. Daarnaast is de overdracht van de ambtelijke projectgroep van de gemeente Dinkelland naar de provincie voorbereid.

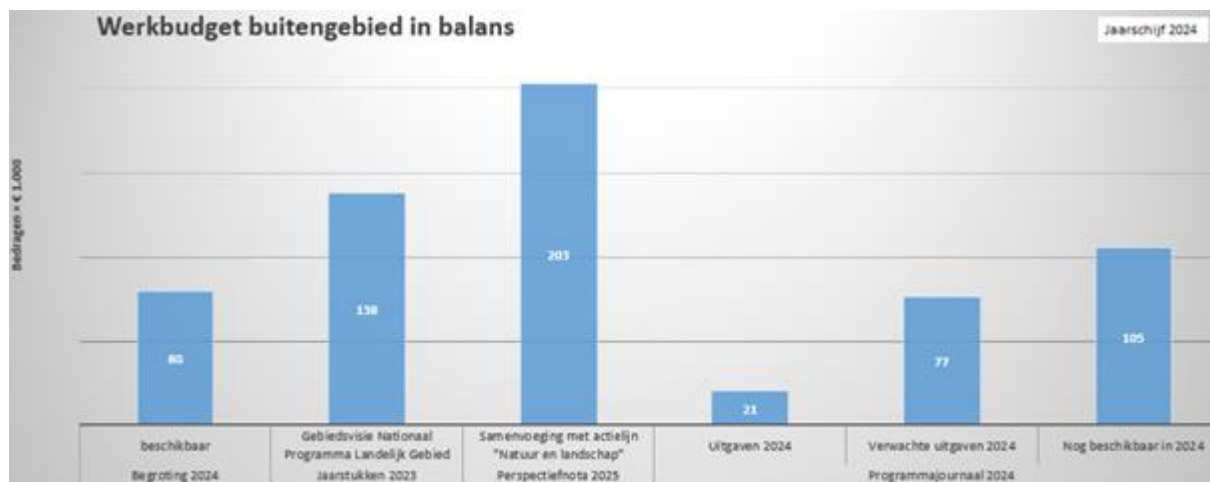
Naast deze activiteiten, waren we actief in veel nationale, provinciale en regionale overleggen waar we de belangen van onze gemeente en inwoners behartigen en, indien mogelijk, een voorttrekkersrol spelen. Denk daarbij aan het gebiedsteam Noordoost-Twente, de ambtelijke en bestuurlijke Gebiedstafel Noordoost-Twente, het gebiedsadvies team van het waterschap, de VNG en diverse beleidsmatige overleggen met andere stakeholders.

Financiën Buitengebied in Balans

Actielijn Agro

Werkbudget buitengebied in balans (Samenvoeging “Actielijn Agro” en “Actielijn Natuur/landschap”)

In de begroting 2023 is een bedrag van €400.000 beschikbaar gesteld en gestort in de “Reserve College akkoord 2022–2026”. Voor de jaarschijf 2024 is €80.000 beschikbaar gesteld.

De in de jaarstukken 2023 toegevoegde middelen vanuit de decentralisatie-uitkering Nationaal Programma Landelijk Gebied van €58.000 zijn toegevoegd aan de jaarschijf 2024. In dit programmajournaal hebben we dit bedrag gekoppeld aan de “Reserve College akkoord 2022–2026”.

De “Actielijn Agro” en de “Actielijn Natuur/landschap” zijn nauw verweven en samen gevoegd tot het “Werkbudget buitengebied in balans”. De in de jaarschijf 2024 beschikbaar gestelde budgetten zijn daarin samengevoegd.

Uitgaven 2024:

Crowd funding 1001 hectare kruidenrijk grasland	€ 10.000
Gebiedsanalyse	€ 7.000
Boomdeeldagen	€ 2.000
Column Boeren met Passie in “Dinkellandvisie”	€ 1.000
Overige kosten	€ 1.000

We verwachten in 2024 nog uitgaven voor de “erfcoaches”, “onderzoek naar onze landgoederen”, “tijdelijke uitbreiding Buitengebied in balans”, column Boeren met Passie”, “geografische werkzaamheden” en “boomdeeldagen”.

Voor de jaarschijf 2024 stellen we voor €90.000 terug te storten in de “Reserve College akkoord 2022–2026”. Voor de komende jaren is er, na te verwachten uitgaven over de gehele coalitieperiode, nog €244.000 beschikbaar.

Actielijn Natuur/landschap

In de begroting 2023 is een bedrag van €100.000 beschikbaar gesteld en gestort in de “Reserve College akkoord 2022–2026”. Voor de jaarschijf 2024 is €65.000 beschikbaar gesteld.

De “Actielijn Agro” en de “Actielijn Natuur/landschap” zijn nauw verweven en samen gevoegd tot het “Werkbudget buitengebied in balans”. Het in de jaarschijf 2024 beschikbaar gestelde budget is daar in opgegaan.

Groenblauwe diensten

In de perspectiefnota 2025 is een bedrag van €461.000 beschikbaar gesteld voor de jaarschijf 2024.

Het bedrag zal in 2024 worden uitbetaald.

Programma Iedereen Gezond

Inleiding Iedereen Gezond

Gezond zijn is veel meer dan niet ziek zijn. Gezondheid gaat over sociale, mentale, financiële (of economische) en fysieke gezondheid. Het doel is dat onze inwoners in 2026:

- Minimaal even gezond en gelukkig zijn (fysiek, mentaal, sociaal en economisch)
- En het gevoel van veiligheid behouden ten opzichte van 2021

Wij ontwikkelen een actuele en vernieuwende visie op het sociaal domein. De beschikbare financiële middelen in het gemeentelijke sociale domein worden efficiënt en effectief ingezet, waarbij we prioriteiten stellen, keuzes maken en op zoek gaan naar slimme combinaties. We vertalen onze ambities naar vier actielijnen;

- De zorg voor onze inwoners is op orde
- Gezond in je lijf en in je hoofd
- Iedereen doet mee
- Iedereen is veilig

In dit programma maken we ook de afweging hoe om te gaan met de unaniem aangenomen verzamelmotie met betrekking tot het onderwerp:

- Meer inzetten op vroegsignalering van armoede, eenzaamheid en jeugdhulp, bijvoorbeeld door de inzet van de buurtsportcoaches
- Stimuleren van sportactiviteiten voor oud en jong, bijvoorbeeld door het (mede) realiseren van beweegtuinen
- Toegankelijkheid van mensen met een beperking verbeteren
- Voorkomen van jonge aanwas in de criminaliteit, bijvoorbeeld door een regionaal preventieprogramma;

Actielijn 1 De zorg voor onze inwoners is op orde

Onze ambitie is om pro-actiever en zo vroeg mogelijk met onze partners en inwoners (preventief) te werken aan gezondheid. Wij willen korte lijnen tussen de gemeente, zorgaanbieders en zorgontvangers. Met als doel: zorg menselijker, efficiënter, effectiever en dichtbij. Onze inzet richten we op het organiseren en verbeteren van de korte lijnen door middel van een gebiedsgerichte integrale aanpak van de zorg. We werken actief samen met alle partners in het zorgdomein. Bij deze ambitie past onze financiële inzet op de (areaal-)ontwikkelingen, de POH jeugd-GGZ en de coördinator externe verwijzer.

Ons doel

We spannen ons in om de zorg en ondersteuning beter in te richten vanuit het perspectief van inwoner(s), dichtbij en met de menselijke maat als uitgangspunt.

Hoe leveren we een bijdrage aan het op orde komen van de zorg voor onze inwoners?

- Algemene voorzieningen dichtbij, gebiedsgericht en integraal. We organiseren de algemene voorzieningen dichtbij, gebiedsgericht en integraal. We nemen daarbij de werkwijze van de dorpsondersteuner in Saasveld als basis. Daarbij positioneren we de kernondersteuner als spil in de kernen op basis van de behoefte in de kernen, met korte lijnen naar Schakel.

- Preventief. We werken preventief en zo vroeg mogelijk in meer samenwerking met onze partners en inwoners aan de zorg en ondersteuning voor onze inwoners.
- Samenlevingsgericht. We werken samenlevingsgericht. We benutten onze ogen en oren in de wijk beter door pro-actief in gesprek te gaan met onze uitvoerende partners en inwoners. We delen in deze gesprekken trends en ontwikkelingen, zijn alert op de samenhang der dingen en toetsen deze aan ons beleid.
- Mantelzorgers. We verbeteren de aandacht en regelingen voor mantelzorgers.

Wat is er gebeurd / wat hebben we gedaan

Versterken Jeugdpreventie

Het project "versterken jeugdpreventie" is afgerond. Binnen dit project is in beeld gebracht op welke wijze we binnen onze gemeente kinderen en hun ouders/verzorgers snel, dichtbij en direct passend kunnen helpen bij een hulpvraag. Er zijn vier quickwins gestart namelijk: steungezinnen, scheidingsadviesteam, outreachend jongerenwerk en aanvullend preventief jeugd aanbod KIES. Monitoring vindt plaats gedurende het jaar.

Dorpsondersteuner

Inmiddels zijn in zeven dorpen (Deurningen, Saasveld, Weerselo en Tilligte, Lattrop en Noord-Deurningen en Rossum) een dorpsondersteuner geworven en met uitzondering van Rossum van start gegaan. Tilligte, Lattrop en Noord-Deurningen hebben gekozen om samen 1 dorpsondersteuner aan te stellen, de dorpsondersteuner voor Rossum start in het najaar. Ook vanuit een aantal andere dorpen is interesse. Via de lerende netwerken wordt verder vorm gegeven aan de functie dorpsondersteuner, vragen als tot hoe ver rijkt de functie en wanneer schaal je op, monitoring, enzovoort komen aan bod.

Mantelzorg

Het project Mantelzorg is gestart. Binnen dit project wordt een behoefteonderzoek gedaan naar mantelzorgondersteuning. Op basis daarvan worden verbetervoorstellen gedaan en eventueel aangepast beleid. In september zijn er bijeenkomsten georganiseerd, daarnaast vindt er nog kwalitatief onderzoek plaats.

Leerlingenvervoer

Net als bij versterken jeugdpreventie wordt op het gebied van de Wmo ook onderzoek gedaan naar welke kansen zien wij om maatwerk te dempen door in te zetten op het versterken van voorliggende voorzieningen. Vooruitlopend op dit project Wmo is alvast gestart met een quickwin leerlingenvervoer. Samen met ouders en leerlingen die een aanvraag voor het leerlingenvervoer doen wordt gekeken hoe de leerlingen uiteindelijk zelfstandig kunnen leren reizen waardoor ze zich ook in de toekomst zelfstandig kunnen verplaatsen zonder afhankelijk te zijn van derden. Dit is enthousiast door ouders en leerlingen ontvangen. Een klein aantal leerlingen reist inmiddels zelfstandig.

Woonzorgbeleid

In samenwerking met partners is na een zorgvuldige analyse inmiddels door het college de woonzorgvisie vastgesteld. In het najaar ligt het voorstel voor aan de raad.

Innovatiegarage

Middels het project 'innovatiegarage' zijn een aantal ketenprocessen in de ouderenzorg geoptimaliseerd. De uitkomsten en het vervolg van dit project zijn ingebed bij het onderdeel 'ouderen' bij de Twentse Koers.

Actielijn 2 Gezond in je lijf en in je hoofd

Wij zien een forse opgave als het gaat om overgewicht en alcoholgebruik. Wij willen dat alle inwoners zich bewust zijn van het belang van een gezonde leefstijl. Daarom stimuleren we sport en beweging op basis van maatwerk voor verschillende leeftijdsgroepen. Ook zetten we in op vitale voorzieningen en verenigingen, cultuurbeleving, persoonlijke ontwikkeling en een veilige en gezonde leefomgeving.

Ons doel

We leveren, in samenwerking met onze inwoners en partners, een bijdrage aan het bevorderen van een gezondere leefstijl en gezondere leefomgeving voor onze inwoners in 2026. Onze speciale aandacht gaat uit naar kwetsbare groepen, waarbij de accenten liggen op terugdringen van overgewicht, overmatig alcoholgebruik en mentale gezondheid.

Hoe leveren wij een bijdrage aan Gezond in je lijf en in je hoofd?

- Van inzicht naar strategische sport en cultuuragenda. We hebben zicht op de meest kwetsbare doelgroepen, trends en ontwikkelingen. Deze vormen de basis voor de strategische agenda voor sport en cultuur.
- Bevorderen van gezonde leefstijl en omgeving. We gaan aan de slag met het bevorderen van de gezonde leefstijl en gezonde leefomgeving. Het accent ligt op sport, cultuur, jongeren en overgewicht en overmatig alcoholgebruik. We brengen het aanbod voor deze doelgroepen in beeld. Daarna ontwikkelen we samen met de betrokken partners en naar behoefte van de samenleving meer/ betere (collectieve) voorzieningen, ondersteuning en/of interventies.
- Efficiënter en effectiever gebruik van voorzieningen. We zetten in op vitale verenigingen, efficiënter en effectiever gebruik van bestaande voorzieningen en toegankelijke en betaalbare voorzieningen op het gebied van sport en cultuur.

Wat is er gebeurd / wat hebben we gedaan

Cultuurvisie

De cultuurvisie is vastgesteld. Het bijbehorende uitvoeringsplan is gereed en momenteel wordt gewerkt aan de herijking van de cultuursubsidies. Uiteraard is de visie samenlevingsgericht tot stand gekomen en zijn partners betrokken.

Gezondheidsnota en sport/beweegnota

De beide nota's zijn vastgesteld en ook de bijhorende uitvoeringsplannen zijn gereed. In de uitvoeringsagenda's is ook het plan van aanpak van het GALA verwerkt. De eerste acties uit de uitvoeringsagenda's komen tot uitvoering, zoals valpreventie. Samen met een aantal fysiotherapeuten wordt valpreventieaanbod ingericht.

Actualisatie subsidiebeleid

De vastgestelde gezondheidsnota en sport en beweegnota zorgen voor richting, bijgestelde doelen en kaders. De van oudsher afgegeven subsidies aan verenigingen e.d. zijn hier nog niet op geactualiseerd. Het doel van het project actualisatie subsidies is om de subsidies aan te laten sluiten op de beoogde doelen. Inmiddels is in beeld gebracht welke subsidies het betreft en wordt gewerkt aan een verbetervoorstel.

Herijking ondersteuningsnetwerk

Er is een verscheidenheid aan ondersteuningsnetwerken, denk aan dorpsondersteuners, maatschappelijk werk, jeugd en jongerenwerkers, buurtsportcoaches enz. Met de komst van de dorpsondersteuners is het zinvol om dit netwerk te herijken om het netwerk te optimaliseren. De eerste inzichten worden vergaard, in het najaar van 2024 willen we dit traject afronden en komen tot verbetervoorstellen.

Buurtsportcoaches

Momenteel zijn een aantal buurtsportcoaches actief in de gemeente Dinkelland. Inhoudelijke wijziging van de subsidieregeling vanuit het Rijk maakt inzet van de coaches in het onderwijs niet langer mogelijk vanaf 2026 en ook vanuit de opgestelde gezondheidsnota en sport en beweegnota zien we een belangrijke rol voor de buurtsportcoaches in het aanjagen van sport en beweegmogelijkheden buiten het onderwijs voor jong tot oud. De buurtsportcoaches leveren een belangrijke bijdrage aan het uitvoeren van de uitvoeringsplannen gezondheid en sport en bewegen. In de begroting voor 2024 zijn extra middelen beschikbaar gesteld om het aantal buurtsportcoaches uit te breiden. Op dit moment wordt de implementatie van de buurtsportcoaches voorbereid zodat begin 2025 de buurtsportcoaches geworven zijn en kunnen starten.

JOGG

Overgewicht is een sterk toenemend maatschappelijk probleem en is hierdoor, naast roken en overmatig alcoholgebruik één van de grootste bedreigingen voor de gezondheid van de Nederlandse bevolking. In de gemeente Dinkelland is daarom gestart met het project Jongeren op Gezond Gewicht. Het doel is doorlopend integraal te werken, samen met partners, aan een gezonde omgeving. Daarbij ligt de focus op gezond gewicht. Dit doen we door in te zetten op water drinken, gezonde voeding en voldoende bewegen. De focus ligt op het leefdomein school en daar waar mogelijk worden ook de kansen binnen het leefdomein sport en buurt benut. Afgelopen periode is vooral bij het onderwijs het waterbeleid ingevoerd. Uitbreiding hiervan naar alle scholen is een vervolgstap, evenals uitbreiding van andere activiteiten zoals gezonde voeding en meer bewegen in het onderwijs. Daarnaast is de samenwerking met openbare ruimte verbeterd waardoor bij de (her)inrichting van openbare ruimte meer oog is voor het creëren van een gezonde leefomgeving zoals meer en betere speelvoorzieningen, stimuleren van wandelen en fietsen e.d. Tot slot wordt via de sport en preventiecoördinator gesprekken gevoerd met sportverenigingen voor een gezonder sportklimaat zoals rookbeleid bij verenigingen.

Heroriëntatie welzijn

Een deel van de welzijnstaken worden verricht door Stichting Welzijn Tubbergen Dinkelland. Samen met de SWTD wordt gewerkt aan een hernieuwd en verbeterd opdrachtgever - opdrachtnemersrelatie. Dit moet leiden tot een goede aansluiting van de ondersteuning door SWTD op de behoefte en vraag vanuit de dorpen en een betere aansluiting op de opgaven die we zien voor de toekomst. Een eerste stap is inmiddels gezet op het gebied van jeugd. De opdracht voor het jeugd- en jongerenwerk is anders vormgegeven.

Elke Tukker Bewust Gezond

Binnen dit project wordt samengewerkt met Roessingh R&D, Saxion, Universiteit Twente, Gemeente Hof van Twente, Gemeente Enschede en de gemeente Tubbergen. Het doel is om beter inzichtelijk te krijgen wat preventie van burgerinitiatieven oplevert. Voor de gemeente Dinkelland is de beweegtuin in Denekamp hierbij aangesloten. Inmiddels heeft een SROI (een instrument om de waarde van de activiteit te meten door hetgeen wat je erin stopt en wat het kost in beeld te brengen) plaatsgevonden. Een eerste resultaat laat zien dat slechts het plaatsen van beweegtoestellen niet leidt tot gezondheidswinst. De programmering van activiteiten is uitermate belangrijk. Dit maakt dat voor een gezonde leefomgeving een betere samenwerking tussen fysiek (accommodaties, openbare ruimte) en sociaal nodig is. Dit is één van de aandachtspunten in de gezondheidsnota.

Fit en Vitaal

In 2023 is de website Fit en Vitaal van start gegaan evenals de nieuwsbrieven, sociale media enz. Hier is in 2024 volop vervolg aan gegeven. Communicatie is een belangrijk onderdeel van het programma Gezondheid. In 2024 is ook extra geïnvesteerd om te komen tot een strategisch communicatieplan Fit en Vitaal zodat de uitvoering in de vorm van website, nieuwsbrieven e.d. nog beter uit de verf komen. In het najaar wordt het communicatieplan opgeleverd evenals een evaluatie van Fit en Vitaal met de behaalde resultaten tot nu toe.

Actielijn 3 Iedereen doet mee

Een toegankelijke en inclusieve samenleving betekent dat iedereen zo zelfstandig en gelijkwaardig mogelijk meedoet aan de maatschappij. Elke inwoner moet de mogelijkheid hebben mee te doen en zich te ontwikkelen. We zien daarbij vooral een opgave op het gebied van eenzaamheid en armoede. Wij willen vroeger zicht krijgen op gevallen van –verborgen- armoede en dreigende armoede, eenzaamheid, uitsluiting en isolatie. Dit door preventief te werken en proactief onze rol te pakken. Ook zetten we in op een betere benutting van bestaande mogelijkheden en faciliteiten voor jongeren en senioren voor ontmoeting en deelname aan activiteiten. We zorgen ervoor dat het voor onze inwoners gemakkelijker wordt om de weg te vinden naar diensten en algemene voorzieningen.

Ons doel

We spannen ons in voor een inclusieve samenleving waarin iedereen zo zelfstandig en gelijkwaardig mee kan en mag doen aan de maatschappij. Onze speciale aandacht gaat uit naar kwetsbare groepen, waarbij de accenten liggen op inwoners in armoede en eenzaamheid.

Hoe leveren wij een bijdrage aan het uitgangspunt iedereen doet mee?

- Van inzicht naar een strategische inclusie agenda. We hebben zicht op verschillende vormen van armoede en eenzaamheid per kern of doelgroep. We hebben hierbij aandacht voor de identiteit en cultuur van de betreffende kern. Op basis hiervan stellen we een inclusieve agenda op, met accenten op eenzaamheid en armoede.
- Ondersteunen van initiatieven. We ondersteunen initiatieven die bijdragen aan een inclusievere samenleving
- Preventief en proactief. We gaan samenlevingsgericht, pro-actief in gesprek met organisaties en inwoners over bestaande activiteiten en voorzieningen, over trends en ontwikkelingen binnen het sociale domein. We stimuleren hen waar mogelijk initiatief te nemen om het aanbod af te stemmen op nieuwe (kwetsbare) doelgroepen, waarbij bestaande faciliteiten beter worden benut, toegankelijk zijn en waar nodig nieuwe activiteiten en voorzieningen worden toegevoegd.

Wat is er gebeurd / wat hebben we gedaan

Armoede en schulden

De kadernota armoede-schulden is vastgesteld. Ook is het bijbehorende uitvoeringsplan opgesteld. Het onderdeel 'Terugdringen gezondheidsachterstanden' uit de GALA aanpak is meegenomen in het uitvoeringsplan evenals de regionale projecten vanuit de Twentse Koers. Inmiddels worden de eerste acties uit het uitvoeringsplan uitgevoerd zoals extra inzet op vroegsignalering door de schulddienstverleners en extra inzet op communicatie voor betere informatieoverdracht en bewustwording.

Leefbaarheidsfonds

Vanaf de start in 2023 zijn er t/m augustus 2024 in totaal 22 aanvragen voor het leefbaarheidsfonds gedaan. Daarvan zijn 14 aanvragen toegekend. Het gaat daarbij om uiteenlopende aanvragen vanuit diverse stichtingen, verenigingen en inwonerinitiatieven. Er zijn bijdragen toegekend aan het helpen starten van repair cafés, vrij toegankelijke voorzieningen voor senioren en ten behoeve van het inclusiever en/of toegankelijker maken van activiteiten en voorzieningen. In alle gevallen wordt naast het verstrekken van een subsidie ook in overleg met aanvragers inhoudelijk geadviseerd op de ingediende initiatieven.

Actielijn 4 Iedereen is veilig

Dinkelland is al jarenlang een van de veiligste gemeentes van ons land. Dit willen we graag zo houden. Bij veiligheid spelen diverse vraagstukken: woonoverlast, (jeugd-)criminaliteit, verkeersveiligheid, huiselijk geweld en ondermijnende criminaliteit.

Dit complexe terrein kent dus veel vraagstukken, partijen en instrumenten en dus ook vele verbindingen met ander gemeentelijk en regionaal beleid. We brengen focus aan op en geven de speerpunten van ons beleid vorm. We luisteren daarbij naar signalen uit de samenleving. We willen dat al onze inwoners veilig kunnen wonen, leven en werken.

Ons doel

Wij willen één van de veiligste gemeenten van Nederland blijven. Wij hebben vertrouwen in onze huidige aanpak en in de cultuur die onze inwoners in zich dragen. Wij willen de komende periode de nadruk leggen op een viertal overstijgende thema's, gebaseerd op de laatste burgerpeiling veiligheid (2021).

In 2026 kijken we terug op:

- Een meer integrale aanpak van veiligheidsvraagstukken
- Een strategisch meerjarenperspectief op het thema veiligheid
- Uitlijning van onze lokale inspanningen met regionale inspanningen

Hoe leveren we een bijdrage aan iedereen is veilig

We willen als gemeente als volgt werken aan een het perspectief op veiligheid:

- Strategische agenda: wij sturen op strategisch niveau. De uitkomsten van de burgerpeiling Veiligheid zijn leidend bij het vormen van onze strategische agenda. Wij zijn koersvast in het volgen van deze agenda en gebruiken onze koers om ook deze vraagstukken op andere overlegtafels te agenderen (veiligheidspartners).
- Rollen en bevoegdheden. wij geven inzicht in waar verantwoordelijkheden liggen. Welke bevoegdheden heeft de raad? Welke besluiten neemt de burgemeester? Wat is de verhouding tussen gemeentelijke taken, regionale taken en overstijgende verantwoordelijkheden (politie).

Actuele ontwikkelingen

De gemeente heeft de regie op het gebied van lokale veiligheid. Om dit goed in te vullen is een integraal veiligheidsbeleid van belang, waarmee we als gemeente sturing geven aan de lokale opgaven voor het behouden van een veilige leefomgeving. Met ons veiligheidsbeleid geven we onze (strategische) agendapunten en thema's voor de komende jaren aan. Daarnaast geven wij inzicht in de rol die wij aannemen, ook in relatie tot onze veiligheidspartners.

De basis is gelegd voor een integrale aanpak op het gebied van veiligheid. In samenwerking met het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) hebben we de urgente thema's die spelen in het veiligheidsdomein in beeld gebracht. De opbrengst heeft samen met de uitkomsten van onze burgerpeiling en onze regionale prioriteiten geleid tot de eerste contouren van een Integraal Veiligheids Plan (IVP). Na vaststelling van het IVP (eerste kwartaal 2024) zullen we jaarplannen opstellen aan de hand waarvan we tot uitvoering komen.

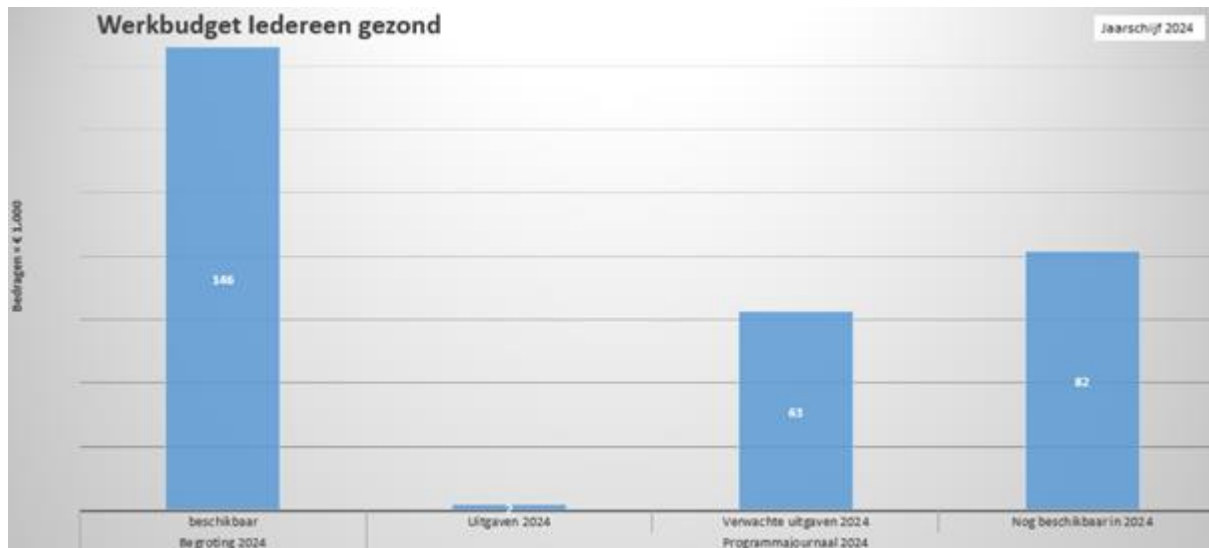
Wat is er gebeurd / wat hebben we gedaan

In het eerste kwartaal hebben we volgens planning toegewerkt naar het integrale veiligheidsplan (IVP). Om de nodige scherpte en essentie aan te brengen in de speerpunten, maar ook om het integrale palet aan veiligheidsthema's weer te geven als context waarbinnen onze opgaven zich afspelen, hebben we ook het tweede kwartaal nodig gehad om het IVP af te ronden. Inmiddels beschikken we over een volwaardig beleidsstuk dat ter vaststelling wordt aangeboden aan de gemeenteraad.

Financiën Iedereen Gezond

Werkbudget Iedereen Gezond

In de begroting 2023 is, voor de gehele coalitieperiode, een bedrag van €200.000 beschikbaar gesteld en gestort in de “Reserve College akkoord 2022–2026”. Het budget interventieplan is hieraan toegevoegd waardoor het totaalbudget uitkomt op €250.000. Voor de jaarschijf 2024 is €146.000 beschikbaar gesteld.

Uitgaven 2024:

Bijeenkomsten en vergaderingen	€ 1.650
--------------------------------	---------

We verwachten voor 2024 nog € 62.500 aan kosten voor onder andere communicatie en projectondersteuning.

Voor de jaarschijf 2024 stellen we voor €76.000 terug te storten in de “Reserve College akkoord 2022–2026”.

Projectgeld kernondersteuner

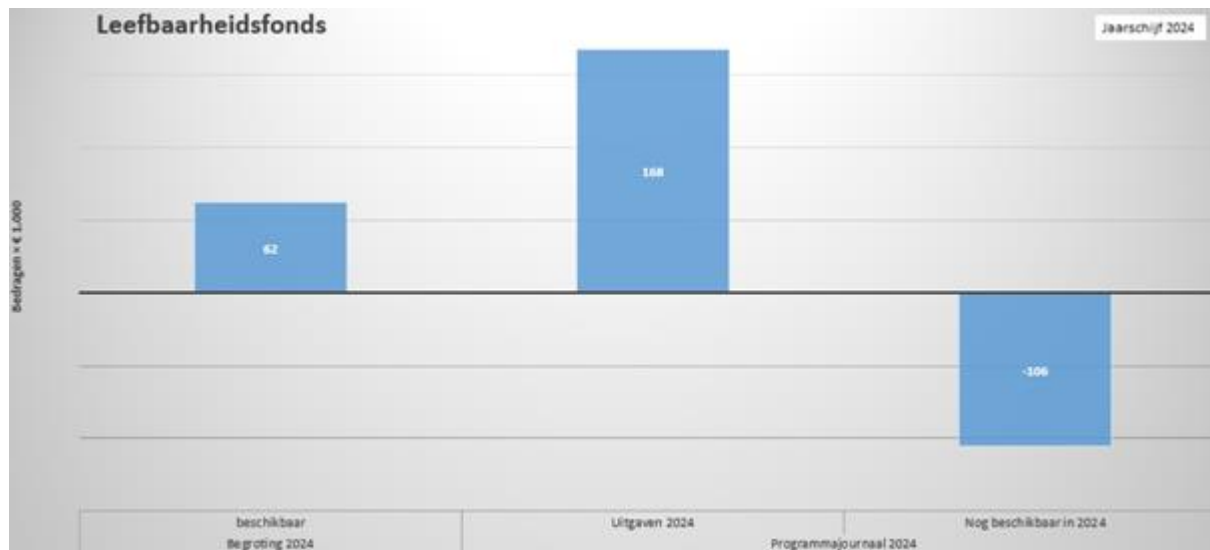
In de begroting 2023 is, voor de gehele coalitieperiode, een bedrag van €50.000 beschikbaar gesteld en gestort in de “Reserve College akkoord 2022–2026”. Voor de jaarschijf 2024 is €12.500 beschikbaar gesteld.

Er zijn géén vermeldenswaardige financiële ontwikkelingen in 2024.

Voor de jaarschijf 2024 stellen we voor €12.500 terug te storten in de “Reserve College akkoord 2022–2026”.

Leefbaarheidsfonds

In de begroting 2023 is, voor de gehele coalitieperiode, een bedrag van €150.000 beschikbaar gesteld en gestort in de “Reserve College akkoord 2022–2026”. Naar aanleiding van een amendement is dit budget opgehoogd met €350.000 tot €500.000. Voor de jaarschijf 2024 is €62.000 beschikbaar gesteld.

Uitgaven 2024:

Subsidie inloop niet geïndiceerde ouderen	€ 68.000
Subsidie Ontmoetingshuis Lattrop	€ 65.000
Subsidie Buurtschapsraad Lattrop-Breklenkamp	€ 12.500
Communicatie	€ 10.000
Overige subsidies	€ 12.350

Voor de jaarschijf 2024 stellen we voor €128.000 te putten uit de "Reserve College akkoord 2022–2026".

Programma Leefomgeving van de toekomst

Inleiding Leefomgeving van de toekomst

Wij willen een leefomgeving die ook voor onze komende generaties duurzaam, veilig en gezond is. De bodem, het water en de lucht, de natuur, gebouwen en wegen en paden zijn allemaal onderdeel van onze leefomgeving. Door klimaatverandering komt onze leefomgeving onder druk te staan. We zullen ons moeten aanpassen aan veranderende weersomstandigheden zoals hitte, droogte en het vaker voorkomen van hevige neerslag. We moeten anders omgaan met energie en grondstoffen en ons maximaal inzetten om een energietransitie tot stand te brengen gericht op het terugdringen van het verbruik van grondstoffen en het stimuleren van het hergebruik. We doen dit proactief en we doen het samen; de gemeente met haar inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. We bundelen als Noordoost-Twentse gemeenten de krachten in de Energie van Noordoost-Twente.

Wij haken aan bij de landelijke doelstelling dat er in 2030 55% minder CO₂ uitstoot moet zijn en 50% van de energie duurzaam moet zijn opgewekt. In lijn met die doelstellingen stellen wij voor gemeente Dinkelland ons de doelstelling om 40% van het energiegebruik duurzaam op te wekken in 2026. Dat is ambitieus en hiervoor moeten de komende jaren de nodige inspanningen geleverd worden.

Trias Energetica: eerst besparen, dan opwekken

Doelstellingen realiseren we via een soort “oploopmodel” en het principe van de Trias Energetica:

1. *Beperken van het energieverbruik door verspilling tegen te gaan.*

Energie die niet verbruikt wordt, hoeft ook niet opgewekt te worden. We zetten maximaal in op energie besparen. Door onze eigen gebouwen te verduurzamen en door inwoners en bedrijven daartoe te stimuleren en te faciliteren en door initiatieven op dit terrein te ondersteunen.

2. *Maximaal gebruik maken van energie uit duurzame bronnen (zoals zon, wind, water, bodem).*

We richten ons op de opgave die noodzakelijk is vanuit de RES, met een maximale inzet op zon op dak, aangevuld met de noodzakelijke mix van wind en/of zon op land. We stimuleren en faciliteren gebouweigenaren om warmte duurzaam op te wekken, bijvoorbeeld aan de hand van (hybride) warmtepompen. Voor de productie van warmte willen we ook gebruik maken van het potentieel aan biogas en/of groengas in Dinkelland. We benutten kansen die zich via nieuwe ontwikkelingen en technieken (bv waterstof of geothermie) voordoen.

3. *Zo efficiënt mogelijk gebruik van (fossiele) energiebronnen om in de resterende energiebehoefte te voorzien;*

Sommige woningen zijn lastiger te verduurzamen dan anderen. Ook zullen er bedrijven blijven die behoefte hebben aan gas voor hun productieprocessen. Biogas en/of groengas kunnen oplossingen bieden voor deze gebouwen. Echter moeten we er rekening mee houden dat we nog lange tijd fossiele energiebronnen nodig hebben; deze zullen dan zo efficiënt mogelijk worden ingezet.

Samen aan de slag

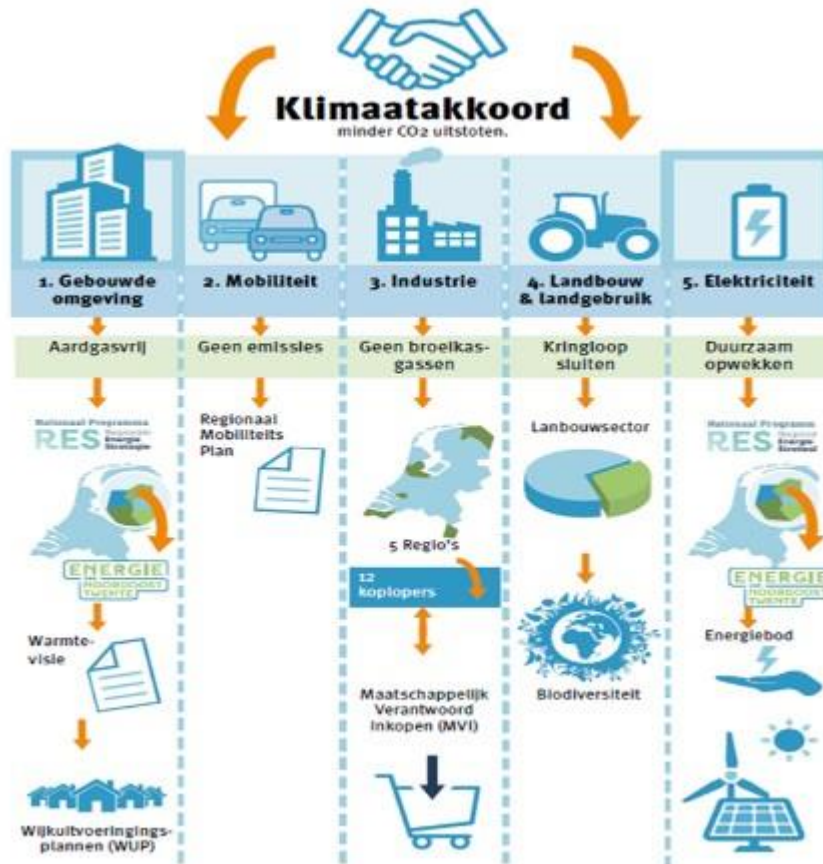
De energietransitie is een forse opgave waar we gezamenlijk – inwoners, ondernemers én overheid - voor aan de lat staan. We nemen hierbij een pro-actieve houding in en nemen inwoners en ondernemers mee in de opgave die er ligt. We faciliteren en ondersteunen initiatieven die een bijdrage leveren aan het verduurzamen van de gemeente. Hierbij bewaken we de integraliteit en houden we ook de samenhang met andere beleidsterreinen (landelijk gebied, sociaal domein, volkshuisvesting) in beeld en benutten kansen die zich voordoen.

Energie van Noordoost Twente

We staan als Noordoost-Twentse gemeenten allemaal voor dezelfde (forse) opgave in de energietransitie. Door krachtenbundeling, kennisdeling en coördinatie in de opgaven waar we gezamenlijk voor staan, bereiken we meer dan iedere gemeente voor zich zou doen. Een aantal jaren geleden is hiervoor het samenwerkingsverband Energie van Noordoost Twente opgestart. Deze samenwerking bouwen we de komende periode verder uit.

Klimaatvisie

De leefomgeving van de toekomst gaat verder dan alleen de energietransitie. Met de ondertekening van het klimaatakkoord hebben we ons gecommitteerd aan de bredere opgave om uiteindelijk in 2050 klimaatneutraal te zijn. Naast elektriciteit en warmte gaat het om thema's als klimaatadaptatie, circulaire economie, infrastructuur en mobiliteit, natuur en landschap en de landbouw. Daartoe gaan we de heldere keuzes maken: wat zijn we verplicht om te doen, waar ligt onze extra ambitie, wat is onze rol? Daarbij kijken we vanuit een integrale visie en context en leggen waar mogelijk verbindingen met thema's en vraagstukken in de andere programma's.

Actielijnen

Het programma Leefomgeving van de Toekomst kent een dynamische agenda. Jaarlijks leiden nieuwe inzichten tot aanvullingen en wijzigingen. De uitkomsten uit de visie en uitvoeringsagenda kunnen leiden tot aanpassing en aanvulling van de actielijnen. Binnen het programma worden drie actielijnen geformuleerd.

- Actielijn 1 Verduurzamen - Op weg naar energieneutraal en aardgasvrij wonen & werken
- Actielijn 2 Opwek - Duurzame energievoorziening
- Actielijn 3 Duurzame mobiliteit

De drie actielijnen vormen samen een specificatie van paragraaf 3.1 Klimaat en duurzaamheid: er tegenaan! uit het college- en raadsakkoord. Paragraaf 3.2 Groen en Bloemen uit het collegeakkoord vindt zijn uitwerking via het Kwaliteitsplan Openbaar Groen (basisbegroting).

In dit programma maken we ook de afweging hoe om te gaan met de unaniem aangenomen verzamelmotie met betrekking tot de onderwerpen:

- Versnel verduurzamen van (sociale huur)woningen, bijvoorbeeld door een revolverend fonds voor particulieren
- Plan van aanpak en financiële onderbouwing voor de verduurzaming van schoolgebouwen
- Haalbaarheidsonderzoek naar de realisatie van energieopslag

- Mogelijkheden van subsidies voor klimaatadaptieve maatregelen voor particulieren verkennen, ism waterschap
- Gebruik maken van subsidie ten behoeve van de waterstofhub

Wat is er gebeurd / wat hebben we gedaan

Klimaatprogramma

Het Klimaatprogramma 2024-2050 is in juni 2024 door de gemeenteraad vastgesteld. Hierin zijn de opgaven en ambities vastgelegd die we hebben ten aanzien van de uitvoering van het Klimaatakkoord inclusief een uitvoeringsprogramma. Er is een motie aangenomen waarin college de opdracht heeft gekregen om in het voorjaar 2025 kaders voor het uitvoeringsprogramma voor te leggen aan de gemeenteraad. Het uitvoeringsprogramma wordt tweejaarlijks geactualiseerd en voor besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd.

Circulaire economie

Begin 2024 heeft het College van B&W ingestemd met het procesvoorstel circulaire economie. In een jaar tijd wil de gemeente samen met een voorbereidingsgroep (gemeentelijke medewerkers en afgevaardigden van lokale partijen) een koersdocument en een actieprogramma voor de circulaire economie in Tubbergen en Dinkelland opstellen. De eerste werksessies hebben inmiddels plaatsgevonden.

In het portefeuillehouders overleg Milieu Duurzaamheid en Afval (PHO MDA) is ingestemd met het regionaal koersdocument 'Circulaire Economie voor Twentse gemeenten'. Deze wordt voor besluitvorming voorgelegd aan de afzonderlijke colleges. Het document vormt een ingrediënt voor het gemeentelijk koersdocument en actieplan.

Actielijn 1 Verduurzamen - Op weg naar energieneutraal en aardgasvrij wonen en werken

In 2030 zijn twee miljoen Nederlandse woningen van het aardgas af. In 2050 verwarmt, kookt of doucht geen enkel huishouden meer met aardgas. We stappen over op duurzame warmte. Dit is afgesproken in het Nederlandse Klimaatakkoord. Ook bedrijven maken deze ommezwaai, met als doel dat Nederland in 2050 klimaatneutraal is. Gemeenten in Nederland, zo ook gemeente Dinkelland, hebben een grote rol in de overstap naar duurzame warmte. Om de opgave te laten slagen, werken we samen met inwoners aan haalbare en betaalbare oplossingen. We zetten daarbij ook maximaal in op het nemen van energiebesparende maatregelen.

Ons doel

In 2050 wonen en werken we energieneutraal en aardgasvrij. Wij ondersteunen inwoners en bedrijven pro-actief in het proces om woningen en gebouwen meer te verduurzamen.

Hoe leveren we een bijdrage aan Verduurzamen – Op weg naar energieneutraal en aardgasvrij wonen en werken

We nemen inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties bij projecten en inspanningen in deze actielijn stapsgewijs mee; waarbij de eerste inzet is op bewustwording en informatievoorziening, daarna op advies en afweging om vervolgens tot uitvoering over te gaan.

1. Bewustwording en informatievoorziening Creëren van verdergaand bewustzijn, urgentiebesef en draagvlak onder onze inwoners en ondernemers voor de warmtetransitie door gerichte communicatie voor inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen. Het energieloket is de basis van onze informatievoorziening. Daarnaast werken we actief samen met lokale groepen (zoals energiecoöperaties) om de kennis actiever en vooral persoonlijker bij de inwoners en ondernemers onder de aandacht te brengen.

2. Advies en afweging. Er komt veel op onze inwoners, ondernemers en instellingen af. De stap om daadwerkelijk te verduurzamen is voor velen ingewikkeld: welke keuzes kun/moet je maken, wat kost het en wat levert het op? We willen inwoners en ondernemers adviseren en ontzorgen in het proces naar haalbare en betaalbare oplossingen in het verduurzamen van hun woning. We leveren daarvoor een ondersteuningsstructuur (gereedschapskist met verschillende instrumenten en werkwijze), passend bij de eigen specifieke woning en situatie. De instrumenten kunnen op wijkniveau worden ingezet en gemeentebreed. Speciale aandacht is er voor het terugdringen van energiearmoede en het nemen van maatregelen voor de doelgroep die dit het meeste treft.
3. Uitvoering – wijkuitvoeringsplannen. We zetten samen met inwoners en ondernemers het proces in de wijken voort om bestaande woningen/gebouwen van het aardgas af te halen en waar nodig intensiveren we dit. Daarbij kijken we hoe we slim een wijk- of kerngerichte aanpak kunnen combineren met individueel gerichte maatregelen voor alle woningeigenaren in de gemeente.
4. Herijken ambitie en -rolbepaling. Op basis van de opgedane ervaringen in de afgelopen jaren in de wijkuitvoeringsplannen herijken we de warmtevisie en aanpak om bestaande woningen/gebouwen van het aardgas af te halen.

Wat is er gebeurd / wat hebben we gedaan

Informereren, adviseren en ontzorgen van inwoners

We hebben ingezet op het informeren, adviseren en ontzorgen van inwoners in het proces naar haalbare en betaalbare oplossingen in het verduurzamen van hun woning. Daarbij gaat het veelal om maatwerk en oplossingen achter de deur. De website www.duurzaambouwloket.nl/dinkelland is vernieuwd en verbeterd en functioneert nu onder de naam www.energieloketten.nl/dinkelland. Vanuit het energieloket zijn er 86 afspraken ingepland met energiecoaches en -adviseurs die onze inwoners verder helpen met verduurzamen. Daarnaast is een mobiel energieloket van Noordoost Twente gerealiseerd, die vanaf september 2024 inzetbaar is voor markten en evenementen.

Inwoners hebben afgelopen jaar veel gebruik gemaakt van de isolatiesubsidie van 750,--. Vanwege de grote vraag is er in 2024 opnieuw budget beschikbaar gesteld. De financiële regelingen en de diverse beschikbare subsidies zijn middels een infographic inzichtelijk gemaakt voor verschillende doelgroepen binnen onze gemeente en zijn bekend gemaakt via de verschillende mediakanalen. Via de nieuwsbrieven duurzaamheid en mailingen zijn inwoners en andere direct geïnteresseerden herhaaldelijk op de hoogte gehouden van de verschillende ontwikkelingen en mogelijkheden.

Wijkaanpak

De notitie vervolg Warmtetransitie is vastgesteld met daarin de aanpak voor de warmtetransitie en de wijkaanpak tot en met het vaststellen van het verplichte Warmteprogramma in 2026/2027. Voor Weerselo is gewerkt aan een algemeen stappenplan met specifieke stappen voor de buurtaanpak in het Reestman, de Voortmors en de Gunne. In het Reestman zijn de resultaten van het haalbaarheidsonderzoek naar een bronnet gedeeld en is als vervolgstap besloten om een haalbaarheidsonderzoek naar individuele en collectieve technieken voor heel Weerselo uit te laten voeren. In het voorjaar hebben inwoners van Weerselo opnieuw de warmtescan van hun woning ontvangen en is een informatiebijeenkomst georganiseerd.

Haalbaarheidsonderzoek warmtenet

Er is een haalbaarheidsstudie uitgevoerd naar de realisatie van een warmtenet in Borchert en Veldkamp. Conclusie is dat er geen tot zeer beperkte kostenvoordelen te behalen zijn wanneer de werkzaamheden van een warmtenet gecombineerd worden met de herinrichting van Borchert en Veldkamp. De werkzaamheden voor de herinrichting worden daarom voortgezet. Er wordt onderzocht of er een consortium kan worden samengesteld die de haalbaarheid van een warmtenet verder kan onderzoeken.

Plan van aanpak energiearmoede en lokaal isolatieplan

Het plan van aanpak energiearmoede is vastgesteld. We ondersteunen inwoners met energiearmoede en koopwoningen tot 1973 met isolatiemaatregelen tot een maximumbedrag van € 2.100. Inmiddels zijn 47 huisbezoeken geweest en hebben 41 huishoudens een bespaarplan met eventuele opdracht ontvangen. Hiervan zijn 21 huishoudens overgegaan tot opdracht en uitvoering. Mijnde maakt ook gebruik van de subsidiegelden om energiearmoede te bestrijden binnen de desbetreffende doelgroep. In 2024 hebben zij tot nu toe 176 huurders met advies en/of een maatregelenpakket ondersteund. Daarnaast hebben de 4 gemeenten uit NOT een lokaal isolatie plan vastgesteld. Daarmee wordt invulling gegeven aan het Nationaal Isolatieprogramma (NIP) om slecht geïsoleerde woningen met een laag energielabel te laten isoleren. In het voorstel zijn 3 acties uitgewerkt, te weten de isolatiesubsidie, het hulpkloket en de doe-het-zelf aanpak.

Duurzaamheidsfonds voor particulieren

Aanvullend aan het duurzaamheidsfonds voor bedrijven en maatschappelijk vastgoed zijn de mogelijkheden voor een duurzaamheidsfonds voor particulieren verkend. Er is in beeld gebracht welke instrumenten er zijn om het verduurzamen van woningen te versnellen met als uitgangspunt haalbaar en betaalbaar. De Gemeentelijke Verduurzamingsregeling (GVR) als regeling is daaruit naar voren gekomen als beste toepasbaar op de gewenste doelgroep. Deze regeling is verder uitgewerkt en ook de mogelijke risico's zijn in kaart gebracht. In de commissievergadering van januari 2024 is het voorstel inhoudelijk behandeld. Door tussenkomst van de VNG is behandeling in de raad uitgesteld en zijn gesprekken gevoerd met de VNG, Het voorstel wordt in september 2024 opnieuw behandeld.

Verduurzaming bedrijven

Voor het stimuleren van bedrijven bij het verduurzamen van hun onderneming is een digitaal loket geopend via www.dinkelland.nl/duurzaam-ondernemen met informatie over regelingen en subsidies, voorbeelden en ervaringen ten aanzien van verduurzamingsmogelijkheden voor bedrijven. Daarnaast zijn er samen met de provincie en de netbeheerder sprintsessies georganiseerd om lokaal (eventuele) knelpunten en netcongestie in kaart te brengen. Op basis daarvan wordt er samen met de aanwezige bedrijven gekeken of er concrete oplossingen kunnen worden gevonden. Bedrijven zijn zo direct betrokken en hebben grote invloed op het proces wat doorlopen wordt.

Actielijn 2 Opwek - Duurzame energievoorziening

In 2030 moet 50% van de energievoorziening duurzaam zijn opgewekt (en in 2050 volledig). In lijn met die doelstellingen stellen wij voor gemeente Dinkelland ons de doelstelling om 40% van het energiegebruik duurzaam op te wekken in 2026. Hier willen we samen met inwoners, organisaties en andere gemeenten invulling aan geven. We bundelen de krachten in het samenwerkingsverband Energie van Noordoost Twente.

Ons doel

We moeten meer energie duurzaam opwekken. In 2030 moet 50% van de energievoorziening duurzaam zijn opgewekt (en in 2050 volledig). In lijn hiermee is voor de gemeente Dinkelland de doelstelling om 40% van het energiegebruik duurzaam op te wekken in 2026.

Hoe leveren we een bijdrage aan Opwek - Duurzame energievoorziening

1. Maatschappelijke acceptatie. Creëren van verdergaand bewustzijn onder onze inwoners over de opgave in de energietransitie. Dit doen we door inwoners meer eigenaar te laten zijn van zowel het probleem als de oplossing. Eigenaarschap van inwoners bereik je niet vanzelf. Goede voorlichting (vergroten van kennis, delen van kennis, voorbeelden en ervaringen), betrekken van inwoners bij processen en projecten en het creëren van handvatten om gedrag te veranderen en inwoners te ontzorgen, zijn noodzakelijk.

2. Vaststellen beleid (en evt. regelingen). Vaststellen van benodigd beleid tbv (grootschalige) duurzame opwek, waaronder het wind- en zonneveldenbeleid. Daarnaast verkennen we de mogelijkheden en behoefte voor het ondersteunen van initiatieven voor duurzame opwek aan de hand van (stimulerings)regelingen.
3. Lokale initiatieven in the lead. Het thema duurzaamheid staat steeds meer op de agenda in de verschillende kernen en het bedrijfsleven. Werkgroepen zijn in opkomst en coöperaties die in kansen denken. De coördinator duurzaamheid heeft een belangrijke functie in de dialoog met inwoners, dorpsraden, werkgroepen en initiatiefnemers. We faciliteren en ondersteunen kansrijke lokale duurzame initiatieven ten behoeve van opwek. Het Regionaal Energiebedrijf is (in samenwerking met lokale coöperaties) de motor van ontwikkeling van lokale projecten en initiatieven. Lasten lokaal, dan ook lusten lokaal is een belangrijk uitgangspunt, we streven naar een maximale participatiegraad van inwoners/omgeving binnen eventuele toekomstige projecten (minimaal 50%, bij voorkeur 100%). We benutten de kennis en mogelijkheden van partners in het veld (zoals Twence) om realisatie van projecten tot stand te brengen.
4. Regionale en grensoverschrijdende samenwerking. We staan als (NOT-)gemeenten allemaal voor dezelfde forse opgave. Vanuit de krachtenbundeling, kennisdeling en coördinatie in de opgaven waar we gezamenlijk voor staan, bereiken we meer dan iedere gemeente voor zich zou doen. Vanuit het samenwerkingsverband bundelen we de krachten richting de opgaven vanuit de Regio Twente. We geven invulling aan de Regionale Energie Strategie 2.0, inclusief de vaststelling van de noodzakelijke en gewenste energiemix van wind en zon.
5. Opwek van warmte. Aanjagen, opstarten en faciliteren van biogas in coöperatieve vorm. Door mede aandeelhouder te zijn van de op te richten beheersentiteit ontstaan mogelijk revenuen die ook ingezet kunnen worden voor een andere (duurzame) inspanningen. We onderzoeken de mogelijkheden van geothermie en waterstof en benutten waar mogelijk de kansen. We volgen nieuwe ontwikkelingen en technieken op de voet en stellen onze acties bij als zich reële kansen voordoen.
6. Opslag. In de verduurzaming van onze energiebehoefte zijn de huidige technieken afhankelijk van niet continue aanwezige hernieuwbare energiebronnen. Energieopslag kan een middel zijn om vraag en aanbod beter op elkaar af te stemmen. De gemeente wil initiatieven voor energieopslag met een maatschappelijk nut stimuleren.

Wat is er gebeurd / wat hebben we gedaan

Windbeleid

Het windbeleid is in de raadvergadering van 19 december 2023 door de raad (geamendeerd) vastgesteld, met onder andere strengere geluids- en afstandsnormen en aanvullende voorwaarden voor windturbines in Dinkelland. De provincie Overijssel heeft deze strengere normen niet haalbaar geacht. Wel heeft de provincie Overijssel de gemeente de mogelijkheid geboden om programmeringsafspraken te maken voor de maximale hoeveelheid op te wekken windenergie in Dinkelland. De gemeente Dinkelland heeft van deze mogelijkheid afgezien waarna de provincie heeft vastgesteld dat er in Dinkelland maximaal 80 GWh aan windenergie opgewekt mag worden. De provincie stelt het gebied vanaf medio oktober 2024 open voor de inschrijving van initiatieven.

RES 2.0

Het afgelopen halfjaar is Twente-breed gesproken over de vormgeving en inhoud van de RES 2.0 en de verschillende opties daarin. Resultaat is dat voor de komende periode een Energiestrategie Twente opgesteld wordt. Dit is een lichtere variant van de RES met vooral afstemming op thema's en kansen voor samenwerking daarin. Inzet vanuit Dinkelland daarbij is dat de RES 2.0 zorgvuldig wordt afgehecht en de kaders voor de Energiestrategie Twente worden bepaald door een heldere keuze en beschrijving van onderwerpen, rollen en verantwoordelijkheden van betrokken RES-partijen. Daarna wordt de inhoud van de Energiestrategie Twente vastgesteld.

Biogas

De 4 gemeenten van NOT hebben besloten om niet deel te nemen in Boerengas BV. De kennis die is opgedaan wordt gebruikt in de vervolgfase om een krachtige impuls te geven aan de ontwikkeling van biogasprojecten. Allereerst wordt in kaart gebracht in welke stimuleringsconstructie de ondersteuning vanuit de gemeente het best tot zijn recht komt. We gaan hierover na de zomer met geïnteresseerde boeren in gesprek.

Geothermie

De kansen voor diepe geothermie bevinden zich in de Tubbergen formatie (zandlaag uit het Carboon tijdperk). Deze aardlaag is in het noorden van Twente aangetroffen en is dus ook aanwezig in Noordoost Twente. Geothermie is een van de mogelijke alternatieve oplossingen voor de levering van duurzame energie, naast andere duurzame energiebronnen. Deze techniek gaat echter gepaard met significante investeringen, risico's en technische uitdagingen, maar vooral ook onbekendheid. Onderzoek en een eventuele proefboring zijn nodig. Een plan van aanpak hiervoor is gereed.

Actielijn 3 Duurzame Mobiliteit

Ons doel

Beter organiseren van slimme, duurzame en zorgeloze mobiliteit zonder emissies.

Hoe leveren we een bijdrage aan Duurzame mobiliteit & (Maatschappelijk verantwoord) Inkopen

1. Voorbeeldfunctie. Als gemeente horen we het goede voorbeeld te geven door onze eigen voorzieningen en faciliteiten te verduurzamen. Onder meer stellen we een duurzaam mobiliteitsplan met een route voor het verduurzamen van ons eigen vervoer.
2. Laadinfrastructuur. In lijn met de visie op de laadinfrastructuur wordt uitbreiding van het aantal laadpalen gestimuleerd op de plekken waar dat gewenst is of waar rijders van elektrische auto's wonen of werken. Voorbeeld daarvan is het overdekken van parkeerplaatsen en deze voorzien van zonnepanelen.

Wat is er gebeurd / wat hebben we gedaan

Mobiliteitsplan

Het inventariseren van de eigen mobiliteitsbehoefte is afgerond. Na de zomer volgt een besluit over de in te zetten voertuigen met bijbehorend budget. In verband met beperkte financiële middelen kan niet het gehele voertuigenbestand ineens worden verduurzaamd. Het doel blijft echter om in 2030 emissievrij de dienstreizen af te leggen.

Laadinfrastructuur

De behoefte aan laadpalen is afgestemd met de kernraden. Tot en met eind 2025 zijn alle gewenste locaties voor openbare laadpalen in de gemeente doorgegeven.

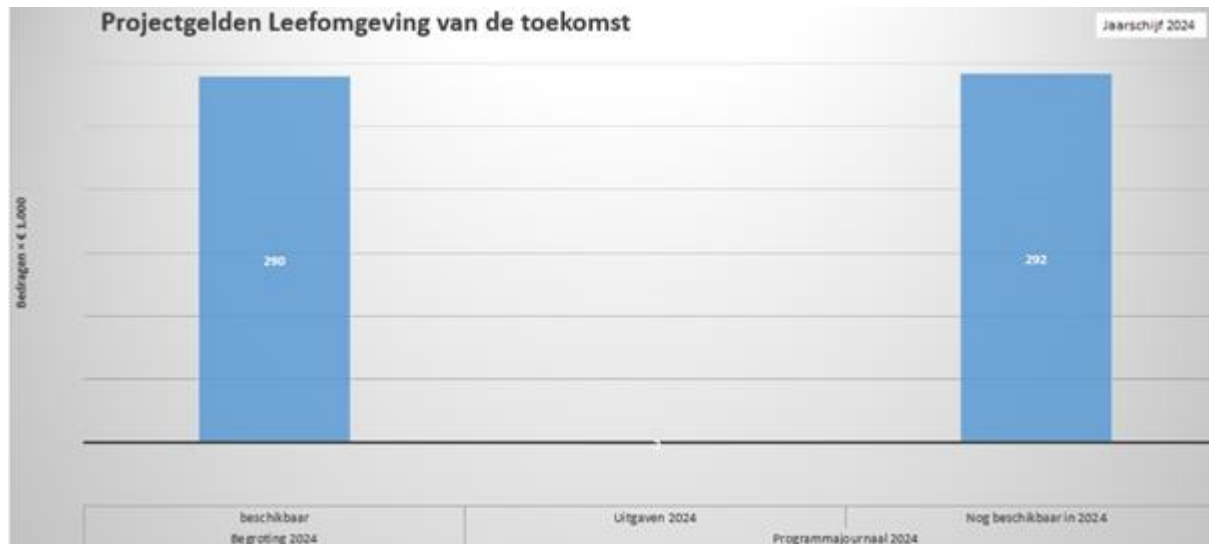
Zonnepanelen op parkeerplaatsen

De kaders voor realisatie van zonnepanelen op parkeerplaatsen zijn opgenomen in een notitie. Hierin is ook een inventarisatie naar de mogelijke (openbare) parkeerplaatsen opgenomen. Bij de realisatie wordt ook gekeken naar de mogelijkheden voor de realisatie van laadinfra punten.

Financiën Leefomgeving van de toekomst

Projectgelden Leefomgeving van de toekomst

In de begroting 2023 is, voor de gehele coalitieperiode, een bedrag van €1.500.000 beschikbaar gesteld en gestort in de “Reserve College akkoord 2022–2026”. Voor de jaarschijf 2024 is €290.000 beschikbaar gesteld.

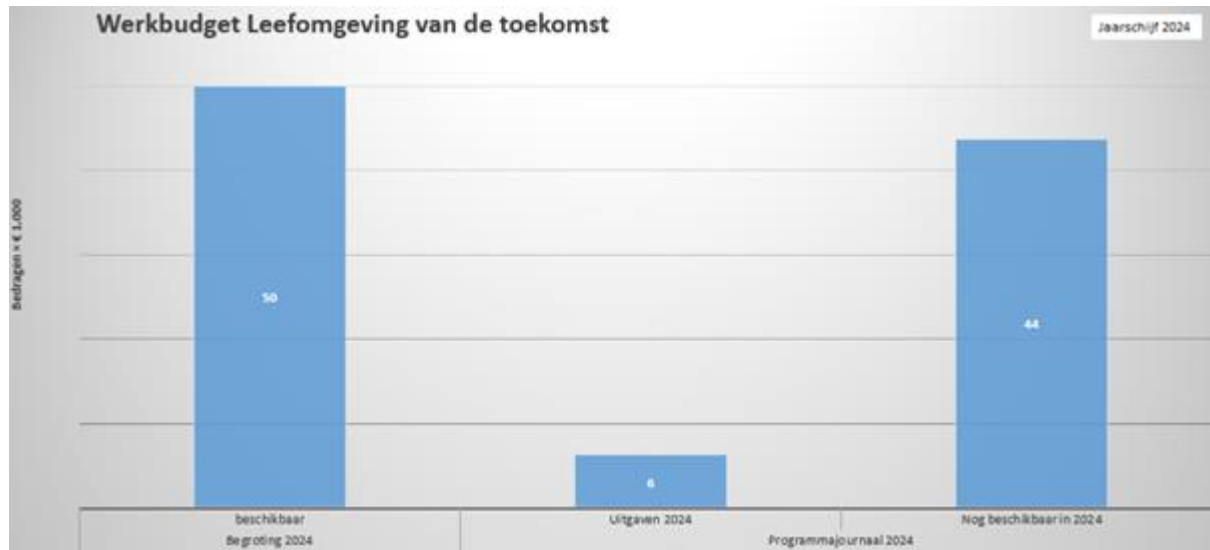
Uitgaven 2024:

Haalbaarheidsonderzoek Warmtenet Borchert Veldkamp	€ 17.000
Klimaatneutraal gas gemeentehuis	€ 1.000
Afwikkeling EvNOT Oldenzaal	€ -20.000

Op basis van de klimaatprogramma Dinkelland 2024-2050 zullen we u in het najaar 2024 inzicht geven in de te verwachte uitgaven.

Werkbudget Leefomgeving van de toekomst

In de begroting 2023 is, voor de gehele coalitieperiode, een bedrag van €200.000 beschikbaar gesteld en gestort in de “Reserve College akkoord 2022–2026”. Voor de jaarschijf 2024 is €50.000 beschikbaar gesteld.

Voor de komende jaren is er, na te verwachten uitgaven over de gehele coalitieperiode, nog €175.000 beschikbaar.

Uitvoeringskosten

In de begroting 2023 is voor de uitvoeringskosten een bedrag van €800.000 beschikbaar gesteld en gestort in de "Reserve College akkoord 2022–2026". Voor de jaarschijf 2024 is €200.000 beschikbaar gesteld.

De benodigde capaciteit financieren we in eerste instantie uit een Specifieke uitkering van het Rijk. De Tijdelijke regeling "capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)" die bedoeld is voor het binnenhalen van nieuwe collega's of externe deskundigen met kennis van klimaat en energie. De meerkosten komen ten laste van de "Uitvoeringskosten".

Op basis van de klimaatprogramma Dinkelland 2024-2050 zullen we u in het najaar 2024 inzicht geven in de te verwachten uitgaven 2024 en 2025 in het kader van "capaciteit".

Programma Leefbare kernen

Inleiding Leefbare kernen

Het leven van onze inwoners speelt zich grotendeels af in de kernen waarin ze wonen. Daar moet het goed zijn qua wonen, werken en sociaal leven. Deze elementen moeten in balans zijn. Voldoende woningbouwmogelijkheden biedt kansen om binnen onze gemeente te blijven wonen. Inwoners met een sterke verbondenheid aan hun kern leveren een grote bijdrage aan het sociale- en verenigingsleven.

De combinatie met voldoende werkgelegenheid biedt vervolgens perspectief op een krachtige kern, waar onze inwoners graag verblijven en onderdeel van willen zijn. In het bijzonder kijken wij hierbij naar de kansen voor onze jeugd. De vitaliteit van Dinkelland in de toekomst wordt immers in belangrijke mate bepaald door de mogelijkheden die jongeren hebben op het gebied van wonen, werken, recreëren en vrijetijdsbesteding.

We realiseren ons dat het leefbaar houden van de kernen een doorlopende inspanning vraagt. In de huidige 4 jaar zullen we vooral inzetten op de meerjarige woningbouwprogrammering, het vitaal houden van verblijfsgebieden en het stimuleren van een gezond ondernemersklimaat. We vertalen onze ambities naar 2 actielijnen:

- Voor iedereen een passende woning
- Voldoende ruimte voor de economie en voor maatschappelijk verantwoord ondernemen

In dit programma maken we ook de afweging hoe om te gaan met de unaniem aangenomen verzamelmotie met betrekking tot de onderwerpen:

- Naar behoefte realiseren van alternatieve woonvormen
- Inzetten van de sociale hypotheek voor maatschappelijke voorzieningen
- Realiseren van openbare watertappunten in de kernen (relatie met programma Openbare ruimte & Mobiliteit)
- Actieplan voor het bestrijden van invasieve exoten (relatie met programma Openbare ruimte & Mobiliteit)
- Waar nodig het verbeteren van de verkeersveiligheid rondom basisscholen en schoolfietsroutes, met name in het buitengebied (relatie met programma Openbare ruimte & Mobiliteit)

Actielijn 1 Voor iedereen een passende woning

Er is een grote behoefte aan passende woningen. Ook in Dinkelland is de vraag groter dan het aanbod. De meest urgente woningbehoefte ligt bij starters en senioren. Daarop zijn onze nieuwbouwinspanningen vooral gericht. Ons doel is om de huidige onbalans tussen vraag en aanbod van passende woningen te beperken en op te heffen.

Kernen zijn verschillend in de behoefte aan woningen. Daarom zijn we in gesprek om te kijken wat bij elke kern past. We willen diversiteit in woningbouw. Het gaat hierbij om huur en koop voor verschillende doelgroepen. Daarbij zien we ook een toename van de vraag naar flexibele woningbouw. We willen inzetten op een actief grondbeleid en creatieve oplossingen onderzoeken voor financiering van plannen, zodat nieuwe woningen voor meer doelgroepen beschikbaar en betaalbaar worden.

Ons doel

Wij willen sturen op een meerjarige woningbouwprogrammering. Via ons grondbedrijf treden wij op als ontwikkelaar. Via ons ruimtelijk en planologisch instrumentarium faciliteren wij particuliere initiatiefnemers en projectontwikkelaars.

Wij willen het grootste gedeelte van de geprognosticeerde woningbehoefte tot 2030 de huidige bestuursperiode realiseren. Wij stellen op basis van de “harde plancapaciteit” concrete doelen over hoeveel kavels/woningen wij periodiek op de markt brengen (of laten brengen).

In 2026 kijken we terug op een woonbeleid dat uitvoeringsgericht is geweest, waarbij:

- in elke kern nieuwe mogelijkheden voor woningbouw zijn ontstaan, passend bij de lokale behoefte;
- wij de doorstroming in de kernen op gang hebben gebracht;
- wij een bijdrage hebben geleverd aan een betere betaalbaarheid van woningen;
- wij een begin hebben gemaakt met de woningvraag van de toekomst, 2030 en verder, uitgaande van opgaven voortkomend uit vergrijzing, veroudering van woningen en verduurzaming;
- een aanbod met flexibele woonproducten hebben gerealiseerd voor mensen met een urgente woonvraag.

Hoe leveren we een bijdrage aan Voor iedereen een passende woning

We willen als gemeente als volgt werken aan een het perspectief op woningbouw:

- Aan het stuur zitten. We spannen ons via ons grondbedrijf in om nieuwe woningbouwplannen op de markt te brengen. We zijn proactief, verwerven gronden op strategische locaties en zorgen voor een continue planvoorraad en beschikken over een meerjarenprogrammering woningbouw.
- Faciliterend. We zijn gesprekspartner voor particuliere initiatiefnemers. We adviseren over de ontwikkelkansen van locaties en geven kaders mee voor welke doelgroepen ontwikkeld moet worden.
- Samenlevingsgericht werken met gebieden en doelgroepen. We participeren in ontwikkeltrajecten in de kernen om toekomstbestendig te zijn. Indien vrijkomende locaties ontstaan onderzoeken wij hoe dergelijke locaties kunnen bijdragen aan het woonbeleid.
- Financieren. Wij stimuleren de herontwikkeling van inbreidingslocaties, ook wanneer herontwikkeling financieel uitdagend is. Door middels van de stimuleringsregeling kunnen wij een bijdrage leveren aan het haalbaar maken van een herontwikkelingslocatie. Ook onderzoeken wij alternatieve financieringsvormen.

Wat is er gebeurd / wat hebben we gedaan

De vraag naar woningen is nog steeds groot waardoor wij ook in 2024 onze inspanningen op het gebied van volkshuisvesting hebben voortgezet. Daarbij zien wij dat naast een continue woningbouwproductie de behoefte aan een daadkrachtig volkshuisvestingsprogramma is toegenomen. Onze volkshuisvestelijke opgaven gaan over het vinden van balans tussen beschikbaarheid, betaalbaarheid en kwaliteit. Aan de hand van deze elementen hebben wij doorgewerkt aan de volgende opgaven.

Beschikbaarheid

- In verschillende kernen hebben wij strategische grondposities verworven voor nieuwe woningbouwlocaties.
- In elke kern hebben we een gemeentelijke woningbouwplan in uitgifte of in voorbereiding. Aanvullend faciliteren wij particuliere initiatieven.
- Ons woningbouwprogramma is verder geoptimaliseerd, zodat in de jaren 2024, 2025 en 2026 meer woningen worden gerealiseerd en daarmee wordt ingelopen op de geprognosticeerde woningbouwbehoefte tot 2032.

- Wij hebben (nog meer dan voorheen) het accent gelegd op diversiteit in woningbouwaanbod. Dat betekent dat we in planvorming toewerken naar verschillende typologiën van bebouwing en een betere mix van het woningbouwaanbod ontstaat. Hiermee verwachten wij ook toe te werken naar meer diversiteit in wijken.

Betaalbaarheid

- In alle woningbouwplannen hebben wij het uitgangspunt ten aanzien van verdeling 30-40-30 (sociaal-betaalbaar-vrij) centraal gesteld. Afwijkingen van deze verdeling hebben plaatsgevonden wanneer er sprake was van lokale omstandigheden of specifieke behoefte.
- Bij particuliere ontwikkelingen hebben we meer gestuurd op kleinere oppervlakte van kavels en het aanbieden van appartementen, waardoor er in zijn algemeenheid meer betaalbare product ontstaat.
- Bij de uitgifte van een aantal rijenwoningen hebben we via een aanbestedingsprocedure de markt gevraagd betaalbare woningen te realiseren. De aanbestedingsprocedures zijn geslaagd, waarin wij tussenwoningen hebben kunnen wegzetten in de prijscategorie tot €250.000 v.o.n. Deze aanbestedingsprocedures zetten wij ook in volgende plannen voort.
- Wij hebben onze ambitie om 150 goedkope woningen te realiseren geconcretiseerd in verschillende plangebieden (locaties) in de grote 3 kernen. Hiermee versnellen wij onze opgave om meer sociale huurwoningen te realiseren, maar ook woningen toe te voegen in de betaalbare koopklasse.

Kwaliteit

- We hebben doorlopende afstemming met de woningbouwcorporatie over de opgave van de nieuwbouw van sociale huurwoningen. In nagenoeg elk woningbouwplan hebben we met de corporatie afgestemd welke bijdrage zij leveren.
- Er zijn vorderingen gemaakt in het uitwerken en opleveren van nieuw woonzorgbeleid in verlengde van Woonvisie.
- We hebben alle inspanningen op het gebied van volkshuisvesting ondergebracht in het concept volkshuisvestingsprogramma.

Actielijn 2 Voldoende ruimte voor de economie en voor maatschappelijk verantwoord ondernemen

Het bieden van een economisch perspectief en werkgelegenheid heeft een nauwe relatie met voldoende ontwikkelruimte voor bedrijven en voor plekken waar bedrijven zich vestigen. Daarbij ligt de nadruk op behoud en versterking van het lokale bedrijfsleven. We zien de sociaaleconomische ontwikkelingen binnen onze gemeente niet los van ontwikkelingen buiten de gemeentegrenzen. Er is een gezamenlijk belang voor brede versterking van de economie in Twente. Daarbij staat maatschappelijk verantwoord ondernemen centraal. Wij willen ondernemers stimuleren om zich te richten op nieuwe marktkansen, groei en innovatie met winst voor mens, maatschappij en milieu. Wij betrekken deze visie bij de gesprekken met onze ondernemers en dragen deze boodschap uit in Twents verband.

Ons doel

Wij willen een bijdrage leveren aan een sterke economische sector. Wij willen dat ons bedrijfsleven participeert en profiteert van de ontwikkelingen in Noordoost Twente en de regio Twente. Wij verbinden partijen via ons netwerk binnen de 3O's. Daarnaast herkennen wij in onze gemeente een sterke vorm van vrijetijdseconomie, waarbij wij inzetten op kwalitatief toerisme.

In 2026 kijken we terug op:

- Nieuw gerealiseerde bedrijventerreinen in de grote kernen.

- Sterkere centrumgebieden en een goed onderhouden relatie met onze ondernemers.
- Een bijdrage geleverd aan talentontwikkeling via de 3O's.
- Verdere ontplooiing van de grensregio.
- Een goede balans tussen de landschapskwaliteiten van ons gebied, de leef- en werkomgeving voor inwoners en de groeimogelijkheden van de toeristische sector;
- Geboden mogelijkheden voor marktconforme en gebiedspassende bedrijvigheid;
- Uitvoering van projecten en ideeën die gericht zijn op toerisme of dagrecreatie als aanvulling op het bestaande aanbod, gericht zijn op interessante doelgroepen of zorgen voor seizoensverlenging;
- Ingerichte toeristisch interessante locaties in de kernen en in het buitengebied.

Hoe leveren we een bijdrage aan Voldoende ruimte voor de economie en voor maatschappelijk verantwoord ondernemen

We willen als gemeente als volgt werken aan een het perspectief op woningbouw:

- Ontwikkelen: we ontwikkelen nieuwe bedrijfsgronden zodat onze lokale ondernemers kunnen uitbreiden en nieuwe bedrijven zich kunnen vestigen, ontplooien.
- Verbinden. We zetten ons netwerk in om partijen binnen de regio met elkaar te verbinden.
- Initiëren. We starten nieuwe projecten met het oog op de toegevoegde waarde voor ondernemers.
- Participeren en stimuleren. We participeren in gebiedsprocessen en stimuleren de doorontwikkeling van centrumgebieden. Ook nemen we daarbij als gemeente een actieve ontwikkelende rol in.

Wat is er gebeurd / wat hebben we gedaan

Strategische visie

Wij hebben eind 2023 de eerste aanzet gemaakt voor een nieuwe economische visie op strategisch niveau. Met een economische visie bepalen we onze koers en ambities voor (idealiter) de periode tot 2030. In het eerste kwartaal van 2024 hebben we het plan van aanpak opgesteld en de uitgangspunten voor de visie vastgesteld. In het tweede kwartaal hebben we relevante data en trends verzameld over de belangrijkste bedrijfssectoren in onze gemeente. Het opstellen van de visie wordt verder voortgezet.

Bedrijventerreinen

Wat betreft ons economisch perspectief ligt de eerste behoefte bij het kunnen beschikken over nieuwe bedrijfsgronden. De behoefte aan nieuwe bedrijfsgronden is becijferd op basis van lokale (meerjarige) behoefte. Daarover zijn in de regio afspraken gemaakt, zodat onze ruimtebehoefte ook in regionaal verband is afgestemd. We hebben inspanningen verricht om in de 3 grote kernen nieuwe bedrijventerreinen te kunnen ontwikkelen. In de kern Weerselo hebben we reeds een strategische grondpositie kunnen innemen.

Regionale samenwerking

Op bestuurlijk niveau hebben wij in de regio verkend wat onze gezamenlijke ontwikkelkoers kan zijn. Daaruit voortvloeiend volgt de Position paper Twente en de regionale ontwikkelstrategie (ROS). Wij zien gecombineerde opgaven waarbij stad en platteland elkaar versterken. Met betrekking tot de samenwerking met de Duitse buurgemeenten hebben wij onze relatie zowel bestuurlijk als ambtelijk versterkt.

Daaruit is een kansenkaart voortgekomen met potentiële projecten op het gebied van economie, cultuur, natuur, toerisme en samenwerking in zijn algemeenheid. Wij blijven in 2024 verder inzetten op (inter)regionale samenwerking.

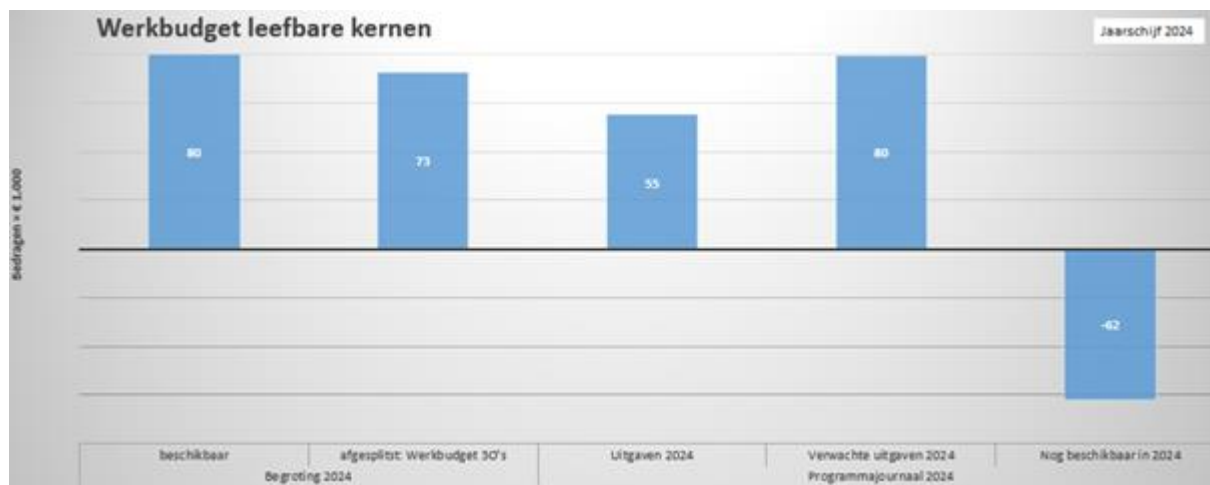
Recreatie en toerisme

Jaarlijks genieten er veel dagrecreanten en toeristen van een vakantie of een dagje weg in Noordoost Twente. Het aantrekken en ontvangen van de toerist heeft o.a. economische, ecologische en sociale effecten op de gemeente en haar inwoners. Om de komende jaren weloverwogen keuzes te maken, slaan de gemeenten in Noordoost Twente de handen in een om tot een strategische agenda te komen. In de agenda staan zowel de impact van de toerist, als de draagkracht van het gebied voor toeristische groei, centraal. De lusten en lasten van toerisme en recreatie worden afgewogen en vervolgens vertaald in kansen en investeringen. Het gaat hierbij om een vorm van toeristische ontwikkeling waarbij groei mogelijk is, maar wel met respect voor de leefomgeving van inwoners, het landschap en de natuur. Oftewel, kwalitatief toerisme. Voor de gemeente Dinkelland hebben wij, voortvloeiend uit deze doelstelling, een "Ambitiedocument Toerisme & Recreatie" vastgesteld.

Financiën Leefbare kernen

Werkbudget leefbare kernen

In de begroting 2023 is een bedrag van €400.000 beschikbaar gesteld en gestort in de "Reserve College akkoord 2022–2026". Voor de jaarschijf 2024 is €80.000 beschikbaar gesteld.

Een bedrag van €7.500 is afgesplitst als "werkbudget 30's".

Uitgaven 2024:

Externe adviezen	€ 25.000
Conditemeting Sportcomplex Dorper Ech	€ 9.000
Bodemonderzoeken	€ 8.000
Ontwikkelvisie Agelo	€ 6.000

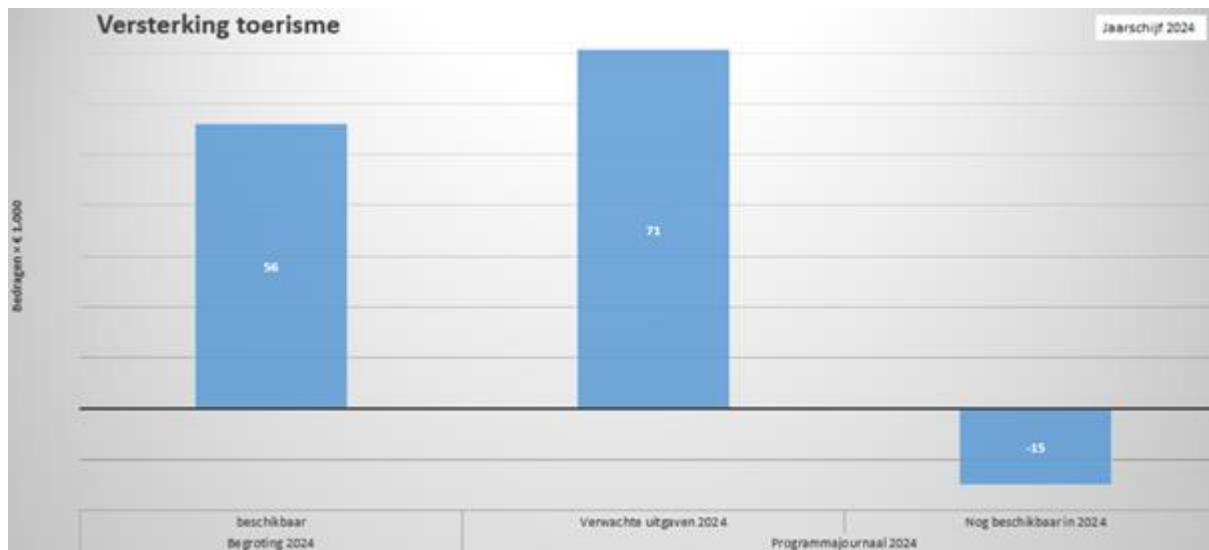
Binnensportaccomodaties NOT gemeentes	€ 2.000
Overige kosten	€ 5.000

We verwachten in 2024 nog uitgaven voor meerkosten IHP Dinkelland, "Participatietraject MFA Saasveld" en "Gebiedsontwikkeling Lattrop".

Voor de jaarschijf 2024 stellen we voor €62.500 te putten uit de "Reserve College akkoord 2022–2026". Voor de komende jaren is er, na te verwachten uitgaven over de gehele coalitieperiode, nog €95.000 beschikbaar.

Versterking toerisme

In de begroting 2023 is een bedrag van €280.000 beschikbaar gesteld en gestort in de "Reserve College akkoord 2022–2026". Voor de jaarschijf 2024 is €56.000 beschikbaar gesteld.

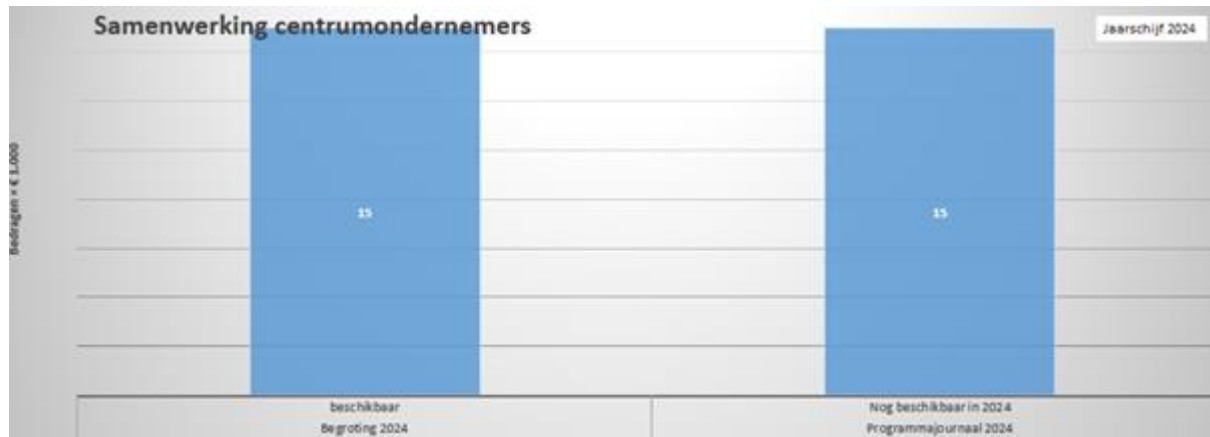

We verwachten in 2024 nog uitgaven voor een incidentele bijdrage in de beschoeiing op de recreatieparken Het Hulsbeek en Het Rutbeek. Daarnaast verwachten we het de eerste uitvoeringskosten voortkomend uit het ambitedocument "Toerisme en Recreatie Tubbergen en Dinkelland".

Voor de jaarschijf 2024 stellen we voor €20.000 te putten uit de "Reserve College akkoord 2022–2026". Voor de komende jaren is er, na te verwachten uitgaven over de gehele coalitieperiode, nog €30.000 beschikbaar.

Samenwerking centrumondernemers

In de begroting 2023 is een bedrag van €30.000 beschikbaar gesteld en gestort in de "Reserve College akkoord 2022–2026". Voor de jaarschijf 2024 is €15.000 beschikbaar gesteld.

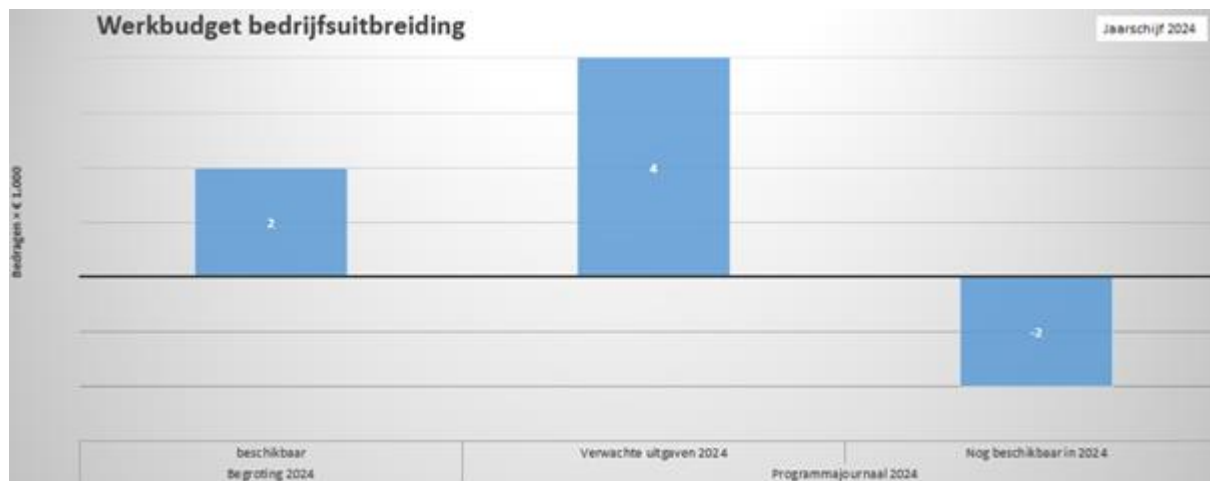

Voor de komende jaren is er, na te verwachten uitgaven over de gehele coalitieperiode, nog €30.000 beschikbaar.

Werkbudget bedrijfsuitbreiding

In de begroting 2023 is een bedrag van €20.000 beschikbaar gesteld en gestort in de “Reserve College akkoord 2022–2026”.

Voor de jaarschijf 2024 is €2.000 beschikbaar gesteld.

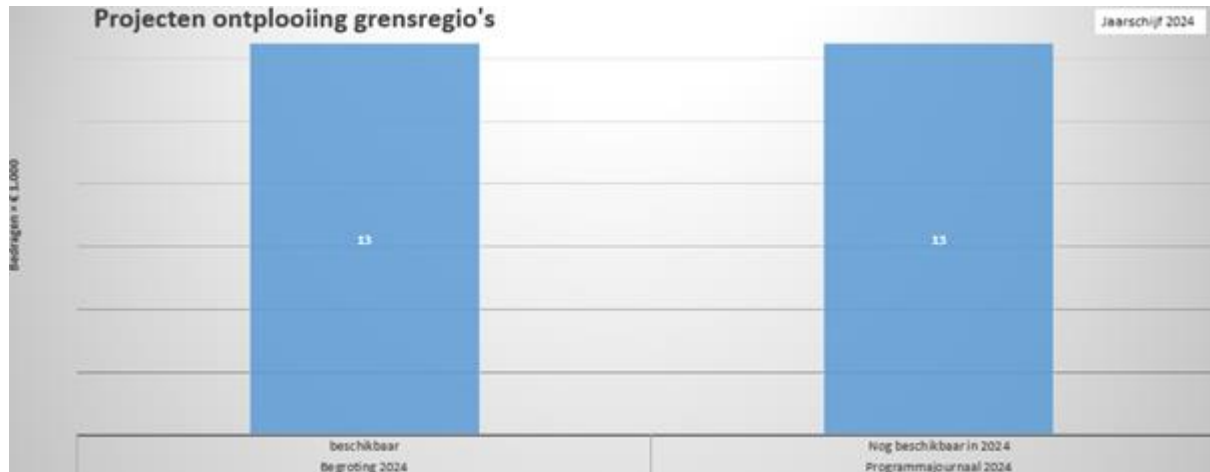

We verwachten in 2024 circa €4.000 uit te geven. Voor de jaarschijf 2024 stellen we voor €2.000 te putten uit de “Reserve College akkoord 2022–2026”.

Voor de komende jaren is er, na te verwachten uitgaven over de gehele coalitieperiode, nog €12.000 beschikbaar.

Project ontplooiing grensregio's

In de begroting 2023 is een bedrag van €50.000 beschikbaar gesteld en gestort in de “Reserve College akkoord 2022–2026”. Voor de jaarschijf 2024 is €12.500 beschikbaar gesteld.

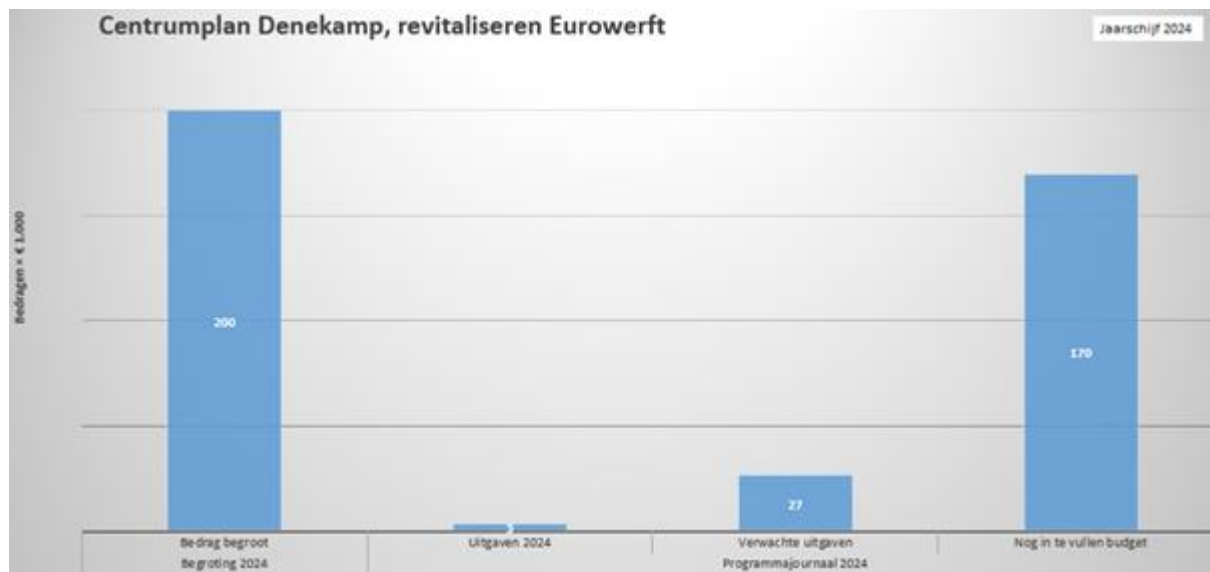

Er zijn géén vermeldenswaardige financiële ontwikkelingen in 2024. Voor de jaarschijf 2024 stellen we voor €12.500 terug te storten in de “Reserve College akkoord 2022–2026”.

Voor de komende jaren is er, na te verwachten uitgaven over de gehele coalitieperiode, nog €26.000 beschikbaar.

Centrumplan Denekamp, revitaliseren Eurowerft

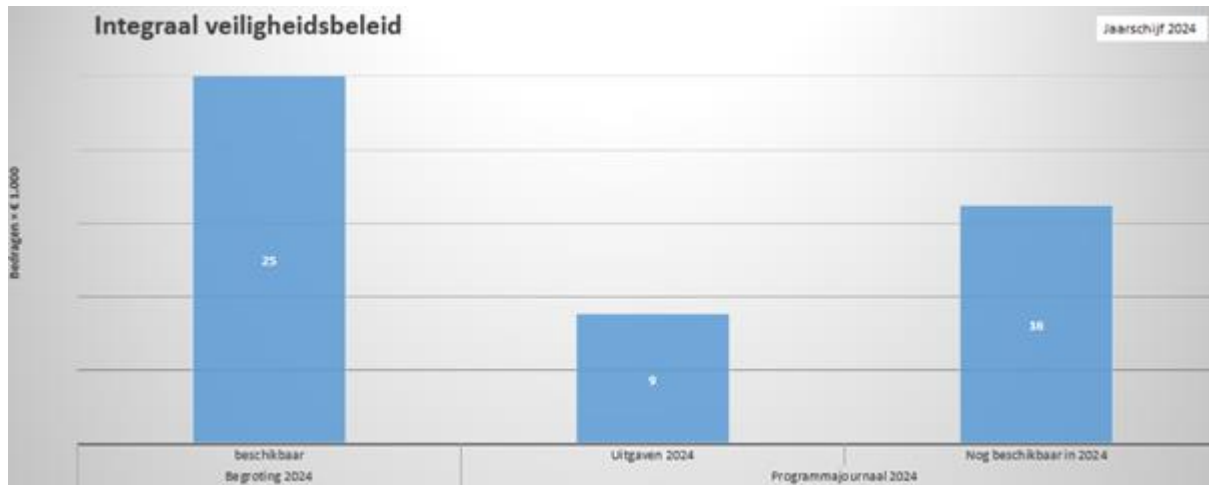
In de begroting 2024 is een bedrag van €200.000 beschikbaar gesteld en gestort in de “Reserve College akkoord 2022–2026”. Voor de jaarschijf 2024 is €200.000 beschikbaar gesteld.

In 2024 hebben we tot nu toe €3.000 aan voorbereidingskosten gemaakt. We verwachten dit jaar nog circa €27.000 aan voorbereidingskosten uit te geven. Voor de jaarschijf 2024 stellen we voor €170.000 terug te storten in de “Reserve College akkoord 2022–2026”. Die gelden zijn bestemd voor de uitvoering van het project.

Integraal veiligheidsbeleid

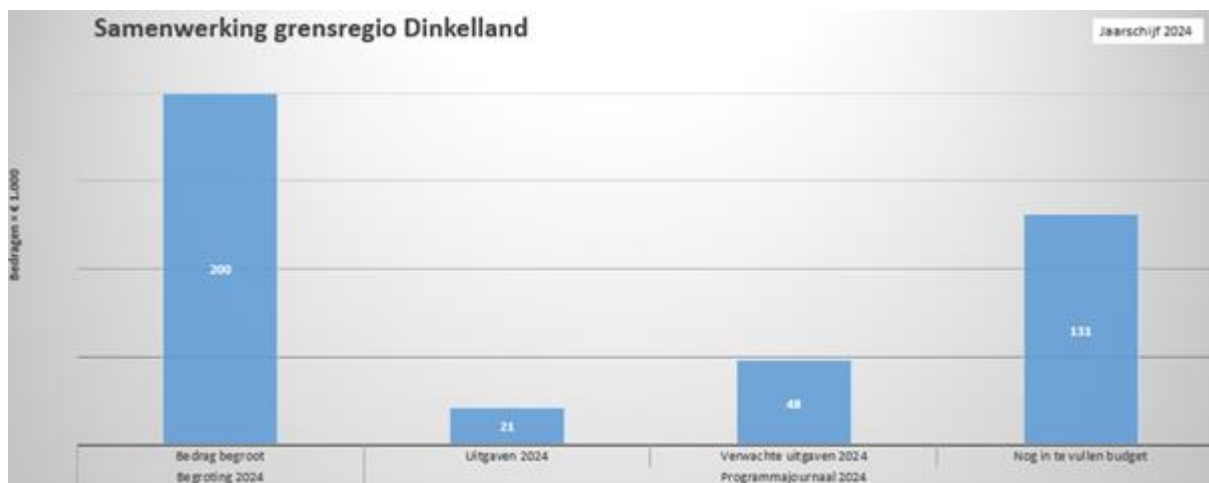
In de begroting 2024 is een bedrag van €25.000 beschikbaar gesteld en gestort in de “Reserve College akkoord 2022–2026”. Voor de jaarschijf 2024 is €25.000 beschikbaar gesteld.

In 2024 zijn de eerste kosten gemaakt voor het Integraal veiligheidsplan.

Samenwerking grensregio Dinkelland

In de begroting 2024 is een bedrag van €200.000 beschikbaar gesteld en gestort in de “Reserve College akkoord 2022–2026”. Voor de jaarschijf 2024 is €200.000 beschikbaar gesteld.

De uitgaven en de te verwachten uitgaven in 2024 betreffen de inzet van de procesbegeleider/projectleider "Samenwerken in de grensregio"

Voor de jaarschijf 2024 stellen we voor €130.000 terug te storten in de “Reserve College akkoord 2022–2026”.

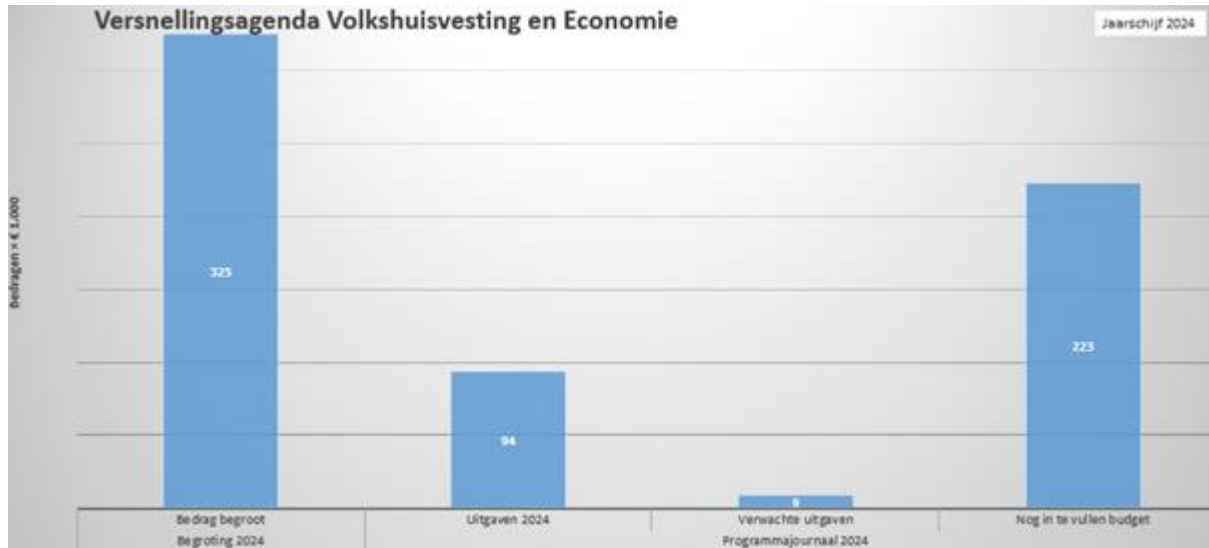
Natura Docet

In de raad van juli 2024 zijn uit de "Reserve incidenteel beschikbare algemene middelen" eenmalige bijdrages beschikbaar gesteld voor:

- investering in de museale inrichting € 265.000
- duurzaamheidsinvesteringen € 270.000

Versnellingsagenda Volkshuisvesting en Economie

In de begroting 2024 is een bedrag van €325.000 beschikbaar gesteld en gestort in de “Reserve College akkoord 2022–2026”. Voor de jaarschijf 2024 is €325.000 beschikbaar gesteld.

Uitgaven 2024:

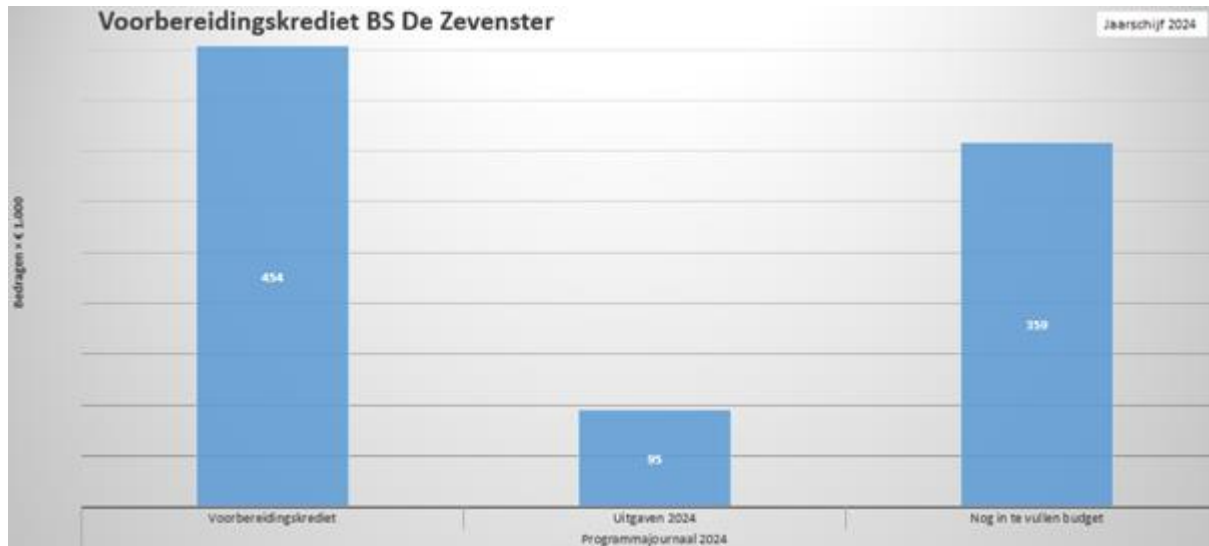
Advies realisatie flexwonen	€ 20.000
Doorrekening grondexploitatie	€ 6.000
Overdrachtdossier Volkshuisvesting	€ 20.000
Strategie gebiedsontwikkeling richting kaders en planselectie Denekamp Oost	€ 5.000
Realisatie 150 goedkope woningen, opstellen volkshuisvestingsprogramma, uitwerking aanbesteding woningbouw	€ 43.000

We verwachten in 2024 nog uitgaven voor de “strategie gebiedsontwikkelingsrichting kaders en planselectie Denekamp Oost”, en het “Overdrachtdossier Volkshuisvesting”.

Voor de jaarschijf 2024 stellen we voor €175.000 terug te storten in de “Reserve College akkoord 2022–2026”.

Vorbereidingskrediet Basisschool De Zevenster

Voor het bouwplan ten behoeve van de nieuwbouw van basisschool De Zevenster te Denekamp is een voorbereidingskrediet van €454.200 benodigd. Dit krediet kan worden gedekt uit de “Reserve onderwijshuisvesting Denekamp”.

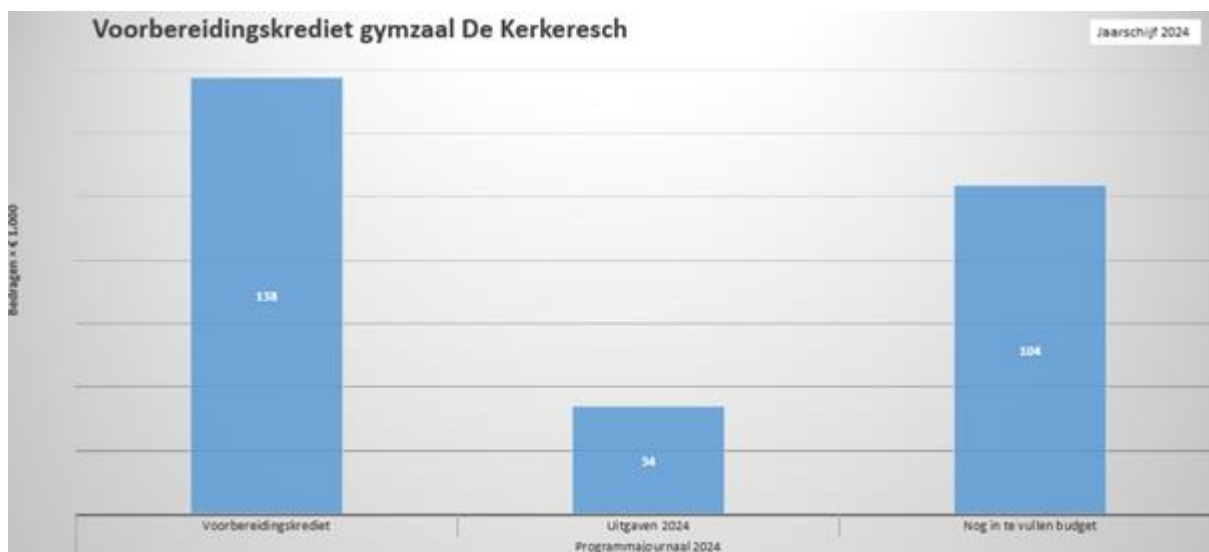

In 2024 hebben we een voorbereidingskrediet van €95.000 verstrekt aan het schoolbestuur.

Voor de jaarschijf 2024 stellen we voor het voorbereidingskrediet met €359.000 af te ramen. In de jaarrekening 2024 gaat het restant van deze investering over naar 2025.

Vorbereidingskrediet gymzaal “De Kerkeresch”

Voor het bouwplan ten behoeve van de nieuwbouw van gymzaal “De Kerkeresch” te Denekamp is een voorbereidingskrediet van €137.600 benodigd. Dit krediet kan worden gedekt uit de “Reserve onderwijshuisvesting Denekamp”.

In 2024 hebben we een voorbereidingskrediet van €34.000 verstrekt aan het schoolbestuur.

Voor de jaarschijf 2024 stellen we voor het voorbereidingskrediet met €104.000 af te ramen. In de jaarrekening 2024 gaat het restant van deze investering over naar 2025.

Programma Gemeente en de samenleving

Inleiding

We zijn als gemeente open, betrouwbaar, duidelijk en transparant en (digitale) gegevens van onze inwoners zijn bij ons in goede handen. We nodigen inwoners vooral uit om mee te doen. Vanuit het uitgangspunt van een participatieve lokale democratie zetten we in op passende en vernieuwende manieren van samenwerking en besluitvorming. Daarbij past een proactieve gemeentelijke informatievoorziening naar onze inwoners.

Actielijn 1 Gemeente en inwoners staan dicht bij elkaar en werken samen

Mijn Dinkelland 2030!

Het proces MijnDinkelland2030 bouwen we de komende jaren verder uit. Een aantal jaren geleden is het proces MijnDinkelland2030! gestart. Inwoners in alle kernen denken na over de toekomst van hun dorp en samen met hen maken we keuzes. De gesprekken verlopen veelal via de kernraden. Buurtmannen- en buurtvrouwen vervullen een belangrijke rol in als verbindende schakel tussen kern en gemeente. Mooie initiatieven komen tot bloei. Een overzicht van de ontwikkelingen en projecten per kern is terug te vinden in de begrotingsapp: MijnDinkelland2030! Komende jaren (ook in 2023) verwachten we dat meer initiatieven kunnen worden omgezet in concrete ideeën of projecten en inspanningen. Onze buurtmannen en -vrouwen spelen een belangrijke rol als verbindende schakel tussen gemeente en de kernen. Ook de introductie van de kernondersteuner - zoals omschreven in het programma "Iedereen Gezond" geeft een extra impuls aan onze ambities op dit terrein.

Participatiebeleid

In de gemeente Dinkelland werken we samenlevingsgericht. Werken voor en met de samenleving staat al heel wat jaren hoog op de agenda van onze gemeente. Samen met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties kijken we naar wat we samen kunnen doen om onze kernen op de lange termijn leefbaar te houden. Participatie is niet meer weg te denken in onze manier van werken. Ook landelijk is er steeds meer aandacht voor participatie. Er is een wetsvoorstel in de maak: 'Versterking participatie op decentraal niveau'. Deze wet heeft als doel dat voor zowel de inwoners als voor gemeenten duidelijk is binnen welke kaders inwoners in het beleidsproces participeren en op welke wijze zij in een verschillende fase van het beleidsproces betrokken worden. In een participatieverordening maakt elke gemeenteraad deze zaken expliciet voor zijn gemeente. Het voorstel verplicht tot een uitbreiding/verbreding van de in de Gemeentewet (artikel 150) voorgeschreven inspraakverordening naar een participatieverordening. Het belang van participatie wordt groter door maatschappelijke ontwikkelingen waarbij het vertrouwen in de overheid onder druk staat maar krijgt ook meer kaders via de Omgevingswet. Verder zijn er uitdagingen vanuit duurzaamheid (Regionale Energie Strategie (RES)) en het Sociaal Domein waarin de aan de gemeente gedelegeerde taken in omvang en impact groeien

Ons doel

In de gemeente Dinkelland werken we samenlevingsgericht. Samen met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties kijken we naar wat we samen kunnen doen om onze kernen op de lange termijn leefbaar te houden. We zijn als gemeente open, betrouwbaar, duidelijk en transparant en (digitale) gegevens van onze inwoners zijn bij ons in goede handen.

Hoe leveren we een bijdrage aan gemeente en inwoners staan dicht bij elkaar en werken samen

- MijnDinkelland 2030!. Vanuit het proces MijnDinkelland2030! Zetten we meer in op participatie vanuit de kernen zelf en we stimuleren onze inwoners om mee te denken. We bieden ondersteuning om processen en projecten op gang te helpen of verder te brengen.

We bezoeken al onze kernen als college en zijn vanuit de functie van “kernwethouder” zichtbaar en aanspreekbaar.

- Opstellen en uitvoeren participatiebeleid. Gemeenten hebben in principe vrijheid om te beslissen op welke wijze zij inwoners bij de verschillende beleidsfasen betrekken en hoe ze hun visie op participatie vertalen in de participatieverordening. Het is dan ook eerst van belang dat we als gemeenten bepalen hoe we participatie verder vorm willen geven. Daarvoor is participatiebeleid opgesteld en een participatieverordening. Vanuit het participatiebeleid is de optie van uitdaagrecht mogelijk, maar blijft het maatwerk. Het biedt mogelijkheden voor inwoners om gemeentelijke taken over te nemen wanneer zij van mening zijn het zelf slimmer, beter, goedkoper of anders te doen.
- Samenlevingsgericht werken - organisatieontwikkeling. Zorgvuldige communicatie, en meer contact met onze inwoners en partners om samenlevingsgericht te kunnen werken, vraagt naast tijd van ambtenaren, ook vaardigheden. Daarin willen we investeren. We investeren in structurele ambtelijke capaciteit om het samenlevingsgericht werken te borgen en van nieuwe impulsen te voorzien.

Wat is er gebeurd / wat hebben we gedaan

Evaluatie MijnDinkelland2030!

In het tweede kwartaal van 2024 is een evaluatie uitgevoerd over het proces en de werkwijze MijnDinkelland2030! Er zijn gesprekken gevoerd door de kernwethouders met de kernraden. Ook zijn het college, raadsleden en de buur(t)mannen en -vrouwen bevraagd over hun ervaringen. In een terugkoppelingsbijeenkomst met deze betrokkenen zijn de resultaten gedeeld en onderling ervaringen en tips uitgewisseld. Uit deze evaluatie blijkt dat de aanpak wordt gewaardeerd en zijn aanbevelingen gekomen om de werkwijze verder te verbeteren. Tevens is geconcludeerd dat kernraden meer gefaciliteerd wensen te worden bij subsidieaanvragen en op communicatief vlak. De aanbevelingen die zijn gedaan om de werkwijze verder te verbeteren zullen verder worden vormgegeven en uitgevoerd.

Samenlevingsgericht werken

In de eerste helft van 2024 hebben we gewerkt aan het doel dat Samenlevingsgericht werken nog steviger wordt ingebed in het werk van alledag. Samenlevingsgericht werken vraagt naast tijd van alle medewerkers, ook vaardigheden. Bijvoorbeeld ten aanzien van democratische vernieuwing, participatie, communicatie en polarisatie. We hebben gewerkt aan deze doelen door:

- **Mediation, klachten en conflicten:** In 2024 is gestart met het terugbrengen van de behandeling van klachten naar de lijn. In oktober worden van drie afdelingen een aantal medewerkers getraind om klachtbehandeling zelf uit te voeren. Hierbij staan we uitgebreid stil bij de samenlevingsgerichte manier van werken. Het uiteindelijke doel is klachten te voorkomen.
- **Ondersteuning buur(t)mannen en -vrouwen:** De werkwijze met buur(t)mannen en -vrouwen wordt voortgezet en verder verstevigd. In afstemming met de buur(t)mannen en -vrouwen hebben we meer ingezet op het leren van elkaar over de rol en plek die een buur(t)man en -vrouw inneemt binnen de organisatie en in de kernen. Dit doen we in een tweewekelijks werkoverleg voor alle buur(t)mannen en -vrouwen onder begeleiding van de procesbegeleiders MijnDorp2030/MijnDinkelland2040.
- **Teamgerichte aanpak/organisatieontwikkeling:** In de eerste helft van 2024 rondde de afdeling Openbare Ruimte de routekaart voor nieuwe projecten af. Hierin is de samenlevingsgericht werken een onderdeel. Daarnaast startte twee afdelingen (Fysieke leefomgeving en Publieke dienstverlening) met een nulmeting samenlevingsgericht werken. Op basis van de uitkomsten wordt gekeken op welke onderdelen de komende periode wordt ingezet. Hierbij ondersteunt het team samenlevingsgericht werken de afdeling of het team.

Actielijn 2 Een sterk en toekomstbestendig Noaberkracht

Met Noaberkracht hebben we een sterke en krachtige organisatie staan. We zien het als onze verantwoordelijkheid om de kracht en sterkte van Noaberkracht ook voor de toekomst te verzekeren. Dat betekent ook dat we vernieuwend en creatief opereren op een veranderende arbeidsmarkt. Maatschappelijke opgaven worden groter en complexer. Ze vragen door de tijd heen om andere antwoorden, aanpakken en resultaten. Wij willen dan ook dat Noaberkracht voor onze inwoners de komende jaren op elk moment een “state-of-the-art” -dienstverlening biedt. Daarmee is onze ambitie om de inwoners van Dinkelland nu en in de toekomst passende antwoorden te (blijven) geven op bestaande en nieuwe maatschappelijke vraagstukken.

Ons doel

Een sterk en toekomstbestendig Noaberkracht.

Hoe leveren we een bijdrage aan een sterk en toekomstbestendig Noaberkracht

- We zetten in op het samen met de gemeente Tubbergen versterken van de ambtelijk (strategische) capaciteit van Noaberkracht.
- We zetten in op het samen met de gemeente Tubbergen doorontwikkelen van de Noaberkracht-organisatie, langs verschillende actielijnen .
- We participeren actief in het verkennende onderzoek naar de ambtelijke samenwerking tussen Noaberkracht en Oldenzaal en sturen op concrete uitkomsten.

Wat is er gebeurd / wat hebben we gedaan

Organisatieontwikkeling

Gemeenten en daarmee Noaberkracht worden geconfronteerd met maatschappelijke ontwikkelingen die de ambtelijke organisatie beïnvloeden. We zien dat de opgaven waar Nederland zich voor geplaatst ziet betekenis hebben voor de lokale dynamiek. Taken worden meer en meer decentraal belegd, budgetten zijn krap, maatschappelijke opgaven zijn groot en de thema's veranderen snel. Dit vraagt om flexibiliteit, wendbaarheid en (her)prioriteren in goed samenspel tussen samenleving, politiek, bestuur en ambtenaren.

In een veranderende maatschappelijke context staat Noaberkracht voor de uitdaging om haar rol als wendbare en betekenisvolle organisatie in de samenleving verder te versterken. Als één ambtelijke organisatie voor de gemeenten Dinkelland en Tubbergen, is het noodzakelijk om flexibel in te spelen op diverse bestuursstijlen, voorkeuren en prioriteiten binnen beide gemeenten. Daarnaast vraagt de toenemende behoefte en betrokkenheid vanuit de samenleving om continue aanpassing van capaciteit, competenties en werkprocessen. Noaberkracht zorgt er daarmee als organisatie voor dat de medewerkers zo goed mogelijk hun werk kunnen doen, waar en wanneer zij nodig zijn.

We werken hierbij langs een viertal ambitielijnen:

- Ambitielijn 1 Samenlevingsgericht werken
- Ambitielijn 2 Ambtenaar van de toekomst
- Ambitielijn 3 Van organisatie naar organiseren
- Ambitielijn 4 Meerschallig denken en doen.

Vervolg verkenning samenwerking

De verkenning naar de samenwerking met Oldenzaal heeft uitgewezen dat ambtelijke samenwerking kansen biedt. Er wordt een gemeenschappelijke urgentie ervaren op de huidige en toekomstige maatschappelijke opgaven. Daarom wordt gekozen voor een opgavegerichte samenwerking, waarbij het belang van Noordoost Twente (NOT) als eenheid wordt benadrukt.

De gemeenten Oldenzaal, Dinkelland en Tubbergen kiezen ervoor om voor de lokaal uit te voeren opgaven te investeren in de doorontwikkeling en toekomstbestendigheid van de eigen ambtelijke organisatie. Parallel hieraan wordt onderzocht of, en hoe, er een toekomstbestendige informatievoorziening bewerkstelligd kan worden gezamenlijk. Inmiddels is medio 2024 gezamenlijk met Oldenzaal een bezoek gebracht aan de gemeente Hengelo om ervaringen op te halen met vraagstukken rondom samenwerking informatietechnologie en samenwerking informatiemanagement.

Actielijn 3 Financieel gezond blijven

Financieel gezond blijven betekent dat ons uitgangspunt is dat we begrotingen maken die structureel in evenwicht zijn en ervoor zorgen dat de financiële middelen worden gebruikt waarvoor ze bedoeld zijn: de goede dingen doen voor onze samenleving. We zetten in op de realisatie van ambities maar houden ook balans door voorzieningen en afgesproken reserves te borgen. Daarbij sturen we op een efficiënte en effectieve P&C-cyclus en een transparante en goed controleerbare financiële gemeentelijke huishouding. We willen gegeven de gestegen kosten voor onze burgers het 1e jaar van deze bestuursperiode geen OZB-verhoging. Wel indexeren we de belastingen overeenkomstig de bestendige beleidslijn jaarlijks met 2%. We handhaven voor de komende 4 jaar de korting voor gebruikers van het maatschappelijk vastgoed.

Ons doel

Een structureel en materieel sluitende (meerjaren)begroting waarbij we de stijging van de lokale lasten zo beperkt mogelijk willen houden.

Hoe leveren we een bijdrage aan financieel gezond blijven

We gaan op een realistische en behoedzame manier om met de beschikbare middelen wat betekent dat::

- We structurele uitgaven dekken met structurele inkomsten.
- We (mogelijke) verliezen en tegenvallers signaleren en verwerken in onze (meerjaren)begroting zodra deze zich aandienen en dat we winsten en meevallers pas verwerken als deze daadwerkelijke zijn gerealiseerd.
- We indexeren de OZB tarieven zodat er jaarlijks een meeropbrengst van 2% ontstaat.
- Voor de tarieven op het gebied van afval en riool gaan we uit van 100% kostendekkendheid.

Wat is er gebeurd / wat hebben we gedaan

Het uitgangspunt om structurele uitgaven te deken met structurele inkomsten blijven we hanteren. Wel merken we op dat dat gezien lagere rijksbijdrage vanuit Den Haag een steeds grotere uitdaging wordt. We hebben medio 2024, in de perspectiefnota 2025, aangegeven dat we aan de slag gaan met mogelijke zoekrichtingen om de structurele uitgaven in balans te houden met de structurele inkomsten.

Voor wat betreft de lokale lasten(druk) blijven we voor de tarieven op het gebied van afval en riool uitgaan van 100% kostendekkendheid. Dit hebben we ook voor het jaar 2024 gehanteerd. De OZB tarieven zijn conform onze beleidslijn in 2024 zodanig geïndexeerd dat er een meeropbrengst van 2% ontstaat.

Om de stijging van de lokale lastendruk in 2024 voor onze inwoners wat te beperken hebben we in 2024 besloten tot een korting op de gemeentelijke lasten(druk) van € 26.

Financiën Gemeente en de samenleving

Actielijn Gemeente en inwoners staan dichtbij elkaar en werken samen	2024	2025	2026	2027
Proces MijnDinkelland2030!	50.000	50.000	50.000	50.000

In de begroting 2023 is een bedrag van €200.000 beschikbaar gesteld en gestort in de "Reserve College akkoord 2022 – 2026". Voor de jaarschijf 2024 is €50.000 beschikbaar gesteld.

Basisbegroting

Programma Bestuur & middelen

Portefeuillehouders

John Joosten & Richard de Way

Algemeen

Het bestuur van onze gemeente wordt gevormd door de gemeenteraad en het college van Burgemeester en Wethouders. In de gemeenteraad zitten 21 inwoners uit onze gemeente. De zetelverdeling is als volgt: Lokaal Dinkelland acht zetels, CDA zeven zetels, VVD drie zetels, Progressief Dinkelland (PvdA en Groen Links) twee zetels en Burgerbelangen Dinkelland één zetel. Het college van Burgemeester en Wethouders wordt naast de burgemeester gevormd door drie wethouders.

Voor onze inwoners willen we goed inzichtelijk maken wat we als bestuur van de gemeente Dinkelland doen en waar we het gemeenschapsgeld voor inzetten. Onze gemeentelijke begroting moet in evenwicht zijn. Gemeenschapsgeld genereren wij via de algemene uitkering van het gemeentefonds en door het heffen van gemeentelijke belastingen. Ons uitgangspunt is dat we de lokale lasten zo laag en stabiel mogelijk willen houden. We houden oog voor een gezonde balans tussen de hoogte van de lokale lasten, onze begrotingspositie en onze investeringen.

De uitvoering van het gemeentelijke beleid wordt gedaan door onze uitvoeringsorganisatie Noaberkracht Dinkelland Tubbergen. Noaberkracht is een samenwerkingsverband met de gemeente Tubbergen. Er zijn ook maatschappelijke opgaven die om een aanpak vragen die de grenzen van individuele gemeenten overstijgt. In dat geval vinden we het belangrijk om samen te werken met de juiste partners. Op inhoudelijke thema's zullen wij de bestaande samenwerking binnen de provincie Overijssel, regio Twente, Noordoost Twente en met de gemeente Tubbergen voortzetten.

Wat is er gebeurd / wat hebben we gedaan

Hoofdlijnenakkoord nieuw kabinet

De VNG heeft een analyse van het hoofdlijnenakkoord gemaakt en concludeert over de financiën: Zonder balans tussen taken en middelen kunnen gemeenten hun werk niet doen. Het hoofdlijnenakkoord houdt de miljardenkorting op gemeenten vanaf 2026 in stand. In de gesprekken met het nieuwe kabinet over de uitwerking van het hoofdlijnenakkoord staat dus op alle beleidsterreinen de vraag centraal wat er binnen het beschikbare budget gedaan kan worden. Helder is dat er vanaf 2026 te weinig geld is om de bestaande taken goed uit te voeren. Om taken en middelen in balans te krijgen moet er geld bij of moeten er taken af.

De voornemens van het kabinet op het terrein van gemeentefinanciën zijn kort samengevat:

- Voortbouwen op het bestaande budgettaire kader uit de Voorjaarsnota, dus geen correctie op het lager vaststellen van het gemeentefonds vanaf 2026
- Afschaffen van alle specifieke uitkeringen vanaf 2026 (met uitzondering van de BUIG) en de middelen na aftrek van 10% efficiencykorting aan het gemeentefonds toevoegen
- Twee nieuwe belastingen introduceren waarvan de opbrengsten (uitsluitend) ten goede komen aan woningbouw en infra in betreffende gemeente: een planbatenhoefting en een (onbebouwde) grondhefting.
- Afspraken maken met gemeenten om de woonlasten (OZB) te maximaleren
- De extra bezuiniging op de Jeugdzorg van € 511 miljoen vervalt

- Er komen extra middelen voor woningbouw en infrastructuur

Prijsindexatie / Inflatie

We houden in de (meerjaren)begroting rekening met een jaarlijkse stijging van de lonen de prijzen. Dit doen we door stelposten op te nemen in afwachting van de werkelijke stijgingen van zowel de lonen als de prijzen. Gezien de omvang van de stijging van de lonen en de prijzen is en blijft het afwachten of gemeenten hiervoor in voldoende mate worden gecompenseerd.

Ontwikkeling Rente

In juni 2024 heeft de Europese Centrale Bank de depositorente voor het eerst in 5 jaar verlaagd naar 3,75%. De depositorente is de rente die banken krijgen als ze hun geld bij de Europese centrale bank stallen, Deze aanpassing werk door naar bijvoorbeeld de hypotheekrente en de spaarrente maar ook naar de rente die wij als gemeente betalen over onze financieringsbehoefte (kort geld en af te sluiten lange leningen). Vandaar dat wij met ingang van het jaar 2023 werken met een interne rekenrente (de zogenaamde omslag rente) van 3%.

Rechtmatigheidsverantwoording

Het eerste jaar van de rechtmatigheidsverantwoording zit erop. Onduidelijkheid vanuit de Rijksoverheid en het niet aanpassen van wet- en regelgeving hebben geleid tot vertraging van de afwikkeling van de jaarrekening 2023. Op dit moment is deze wet- en regelgeving, het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), nog steeds niet aangepast. Onze verwachting is dat dit wederom het proces van de jaarrekening 2024 gaat beïnvloeden.

De raad heeft besloten om voor het eerste jaar van deze rechtmatigheidsverantwoording de grens vast te stellen op 3%. Dit is het maximale percentage. Voor 2024 dient de raad dit percentage nog vast te stellen.

(krapte op de) Arbeidsmarkt

Daarnaast merken we momenteel dat niet altijd alle projecten tijdig volgens planning kunnen worden uitgevoerd vanwege de krapte op de arbeidsmarkt, en worden we geconfronteerd met soms extreme lange levertijden van materialen e.d. Ook dit speelt door onze hele begroting heen variërend van het invullen van vacatures en het inhuren van personeel tot aan de lange levertijden van materialen e.d.

Programma Dienstverlening & burgerzaken

Portefeuillehouder

John Joosten

Algemeen

We streven in onze dienstverlening naar een gemeente die niet afwacht, maar proactief naar de inwoner toe gaat. Een gemeente die in haar dienstverlening meedenkt met de inwoner en helder is in verwachtingen over en weer, tussen gemeente en inwoners. Dit betekent beleid zonder strikte regels maar met ruimte voor maatwerk. Niet meer werken met beperkte openingstijden, maar op afspraak werken op een locatie en tijdstip wenselijk voor de inwoner.

We zorgen ervoor dat zoveel mogelijk producten en diensten digitaal afgenomen kunnen worden. Natuurlijk kunnen inwoners en bedrijven ook telefonisch contact opnemen door te bellen naar het telefoonteam.

Naast de dienstverlening zorgen we ook voor een correcte verwerking van de persoonsgegevens van onze inwoners in de basisregistratie personen, de uitgifte van identiteitskaarten, rijbewijzen en paspoorten en de kadastrale informatie.

Wat is er gebeurd / wat hebben we gedaan

Verkiezingen

Op donderdag 6 juni 2024 hebben de verkiezingen voor het Europees Parlement plaatsgevonden.

Reisdocumenten

Vanaf 2024 zal er een piek zijn in de paspoortaanvragen. Dit jaar kunnen wij zo'n 2000 aanvragen extra verwachten boven de reguliere aanvragen van 1200. Tot op heden verloopt de paspoortpiek gestroomlijnd.

Rijbewijzen

Het proces "Rijbewijs online aanvragen" wordt opnieuw onder de aandacht gebracht zodat dit nog meer bekendheid krijgt. In 2024 moeten ruim 2000 inwoners hun rijbewijs vernieuwen. Daarnaast verwachten wij inwoners die voor de eerste keer hun rijbewijs aanvragen en er zijn nog inwoners die hun rijbewijs zijn verloren. In Dinkelland zijn er tot op heden 246 online aanvragen rijbewijzen geweest.

Programma Veiligheid

Portefeuillehouder

Burgemeester John Joosten

Algemeen

Veilig leven is een groot goed in onze samenleving. De gemeente heeft op dit onderwerp een belangrijke wettelijke taak. Daar geven we uitvoering aan. Wij zien veiligheid als een gezamenlijke verantwoordelijkheid en maken met allerlei betrokkenen in onze samenleving afspraken over hoe we de veiligheid in onze samenleving kunnen versterken. Daarbij werken we vanuit vertrouwen. Als dat vertrouwen wordt geschaad, dan treden we op.

Veiligheid is vaak het resultaat van samenwerking en van bewust handelen op basis van eigen verantwoordelijkheid. We werken dan ook aan samenwerking tussen onder meer politie, brandweer, Openbaar Ministerie, woningcorporaties en hulpverleners.

We willen een veilig en leefbare woonomgeving. Daarvoor dringen we de criminaliteit (ondermijning) terug en vergroten we het veiligheidsgevoel van onze inwoners. We hebben een adequate wijze van uitvoering van toezicht op de naleving van de wet- en regelgeving waarbij we het perspectief van meerdere kanten bekijken. We willen oplossingsgericht denken en meebewegen bij (politieke) ontwikkelingen. Vanuit de rol van toezichthouder en handhaver geven wij vrijheid waar het kan en zijn we strikt waar het moet. Om zo samen met burgers en bedrijven tot een veilige en leefbare woon- en werkomgeving te komen.

Wat is er gebeurd / wat hebben we gedaan

Weerbare gemeente

Gemeenten zijn niet meer weg te denken in de aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit. Een belangrijke voorwaarde in de aanpak van ondermijning is dat gemeenten weerbaar zijn tegen negatieve invloeden van buitenaf. Hierbij is van belang dat de interne organisatie op orde is en hun instrumenten waar mogelijk kunnen inzetten tegen vormen van ondermijning. Om inzicht te krijgen in de weerbaarheid van een gemeente heeft het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum Oost-Nederland (RIEC O-N) weerbaarheidsscans uitgevoerd bij alle gemeenten in Twente. De gemeente Dinkelland was een van de deelnemers.

Op basis van de weerbaarheidsscans zijn regionaal een aantal aanbevelingen gedaan om de aanpak van ondermijning te versterken en gemeenten te ondersteunen om de basis op orde te hebben en geen voedingsbodem te bieden aan criminele ondermijnende activiteiten.

De aanbevelingen hebben in 2024 een vervolg gekregen door het organiseren van trainingen en bijeenkomsten voor medewerkers om het (her-)kennen van signalen van ondermijning te vergroten. Ook is het interne Meldpunt Niet Pluis nadrukkelijker onder de aandacht gebracht en is binnen de directie van Noaberkracht Dinkelland Tubbergen een aanspreekpunt ondermijning aangewezen.

Verder is de gemeente vertegenwoordigd in een regionaal Project Weerbare Overheid en Maatschappij, onderdeel van het regionale programma Weerbaar Twente. Dit project bestaat uit een aantal deelprojecten, waarin instrumenten en handreikingen worden ontwikkeld in de lokale aanpak van ondermijning. Eén van de instrumenten die het komende jaar wordt opgeleverd is een e-learning voor nieuwe medewerkers die bijdraagt aan de blijvende bewustwording van ondermijning. Ook wordt onderzoek gedaan naar en een advies uitgebracht over informatie- en registratiesystemen voor het vastleggen en delen van signalen van ondermijning.

Project Buitengebied

De gemeente Dinkelland scoort hoog op de landelijke veiligheidsmonitor. Maar toch hebben diverse partners aangegeven dat de veiligheid in het buitengebied onder druk staat. Ook is er gekeken naar de veiligheidsbeleving van inwoners aan de hand van een onderzoek in 2021. Op basis van dit onderzoek denken inwoners dat ondermijning in het buitengebied aanwezig is en structureel van aard is. Daarom hebben wij ook in 2024 integraal samengewerkt met onze partners om een bijdrage te leveren aan (blijvende) veiligheid in het buitengebied.

Integraal Veiligheidsplan 2024-2026

De afgelopen maanden is gewerkt aan het opstellen van een Integraal Veiligheidsplan voor de periode 2024-2026. Dit plan is nagenoeg gereed en zal in het najaar ter vaststelling worden aangeboden aan de gemeenteraad.

Programma Openbare ruimte & mobiliteit

Portefeuillehouder

Benno Brand

Algemeen

Een fijne woon- en leefomgeving met veilige wegen, ruimte om te spelen en te sporten in de buitenlucht, een plek om elkaar te ontmoeten in de kernen of rust vinden in de natuur van ons mooie buitengebied. Een duurzame inrichting van de leefomgeving waar groen en bloemen de ruimte krijgen en water gemanaged wordt. Dat is allemaal Openbare Ruimte!

De gemeente draagt zorg voor het onderhoud en beheer van de openbare ruimte op onderdelen zoals water & riool, wegen & verlichting, groen & spelen en verkeer. Het dagelijks onderhoud, het beheer, planmatig onderhoud en ook herinrichting en reconstructies worden gepland en uitgevoerd aan de hand van beleids- en onderhoudsplannen. In deze beleids- en onderhoudsplannen integreren we thema's als leefbaarheid, klimaatadaptatie en biodiversiteit bij het duurzaam inrichten en beheren van deze openbare ruimte. Het dagelijks groenonderhoud wordt mede met grote inzet en betrokkenheid uitgevoerd door medewerkers afstand tot de arbeidsmarkt.

Belangrijk uitgangspunt in het werk in de Openbare Ruimte is de samenwerking met onze inwoners. Ze kijken en denken mee met plannen of ze komen zelf naar ons met goede ideeën. We kijken dan graag wat mogelijk is. De gemeente werkt dus voor én met de samenleving.

Wat is er gebeurd / wat hebben we gedaan

Kunstwerken

In navolging van de uitgevoerde inspecties en de begin 2024 geleverde nadere onderzoeken is het onderhoudsbestek voor de jaren 2024/2025 opgesteld. Dit bestek wordt in september aanbesteed, waarna uitvoering eind 2024 en heel 2025 plaats kan vinden.

Naast het onderhoudsbestek zijn we bezig met een beleidsplan kunstwerken. Hierin leggen we vast hoe we het onderhoud van de kunstwerken planmatiger kunnen uitvoeren en welke beleidsuitgangspunten daarbij van belang zijn. Een financieel meerjarenperspectief zal daar onderdeel van uitmaken. Wij verwachten dit beleidsplan eind 2024 met u te kunnen bespreken.

Toekomstbestendigheid huisvesting buitendienst

Met de vaststelling van het huisvestingsplan voor de buitendienst is de toekomstbestendigheid van huisvesting voor de buitendienst geborgd. Met de uitbreiding van de gemeentewerf in Ootmarsum en het plaatsen van een overkapping op de gemeentewerf in Tubbergen zorgen we voor een veilige werkomgeving en verduurzaming van gebouwen en materieel. De planning is twee aanbestedingen te doen in september 2024. Een voor de bouw van het pand in Ootmarsum en een voor de bouw van een overkapping in Tubbergen. We hopen eind 2024 te beginnen met de uitvoering.

Project Veldkamp-Borchert in Denekamp

Het project Veldkamp-Borchert te Denekamp is in de voorbereiding. Er is een ontwerp gemaakt voor de beoogde nieuwe waterstructuur. Voor de afvoer van het overtollige water vanuit Veldkamp-Borchert willen we een zogenaamde blauwe ader aanleggen langs de Churchillstraat. Op deze blauwe ader kan het afgekoppelde oppervlak van nog meerdere wijken uit Denekamp worden aangesloten. Voor de aanleg van deze blauwe ader is in het nieuwe WRP 2025-2030 een (extra) investering opgenomen van € 1.500.000. In juli 2024 is door het college het besluit genomen om geen warmtenet in de wijk aan te leggen. We hoeven nu niet meer te wachten op het warmtenet en het project is in juni weer opgestart. Op 19 september is er een info-bijeenkomst voor de bewoners, dat is ook de start van het participatietraject.

Water- en rioleringsprogramma Dinkelland 2025-2030

Het nieuwe Water- en Rioleringsprogramma Dinkelland 2025-2030 (WRP) is in concept gereed en ligt sinds eind juli 2024 ter inzage. In dit WRP staat aangegeven hoe de gemeente Dinkelland omgaat met de afvoer van afvalwater, hoe we zorgen voor de afvoer van regenwater, en welke maatregelen we nemen voor klimaatadaptatie en het voorkomen van wateroverlast. Ook beschrijven we onze aanpak en de specifieke maatregelen die we de komende jaren uitvoeren. We geven ook inzicht in de kosten, die worden gedekt door de rioolheffing. Het WRP wordt naar verwachting op 22 oktober 2024 in de gemeenteraad behandeld.

Hevige regenval in juli 2024

Op vrijdag 12 juli en zondag 21 juli hebben hevige regenbuien onze gemeente getroffen, met neerslag tot 70 mm in enkele uren. Dit veroorzaakte tijdelijke wateroverlast in verschillende straten. Vooral in Denekamp waren er problemen. De meeste locaties zijn bekend vanuit de uitgevoerde stresstesten en voor enkele staan ook maatregelen gepland in ons uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie Dinkelland. Ons rioolstelsel kan tot 20 mm per uur verwerken. Bij 70 mm in 2 uur komt er meer water naar beneden dan ons systeem aan kan, wat leidde tot water op straat en soms ook in de tuinen. Zware buien komen door klimaatverandering steeds vaker voor.

Openbare drinkwatertappunten

Het drinkwatertappunt in Ootmarsum is verplaatst naar een locatie nabij de markt. Het oude drinkwatertappunt is verwijderd. In de gemeente hebben we nu openbare drinkwatertappunten in de kernen Denekamp, Ootmarsum, Weerselo en Rossum.

Voor Deurningen zijn we in gesprek met de Dorpsraad over een locatie van een drinkwatertappunt. Met de overige kernen is nog geen afstemming geweest.

Thijplein Rossum

Het Thijplein Rossum is op initiatief van de dorpsraad Rossum samen met de gemeente opnieuw ingericht. De werkgroep die bestond uit bewoners uit het dorp Rossum heeft samen met de aannemer en de gemeente een breed gedragen plan gemaakt voor een nieuw dorpsplein. De uitvoering is met verschillende subsidies en een bijdrage vanuit de gemeente in een bouwteam tot alle tevredenheid uitgevoerd.

Fietspad Bornsestraat

Dit voorjaar heeft de raad financiële middelen beschikbaar gesteld om onderzoek te doen naar een definitief tracé (engineering) voor de ontbrekende delen van een fietspad langs de Bornsestraat. Het werk is in de fase van aanbesteding. In Oktober gunnen we het werk om in maart 2025 dit onderzoek af te ronden. In het voorjaar van 2025 zal er, via een separaat Raadsvoorstel, gevraagd worden om krediet beschikbaar te stellen voor en opdracht te geven voor het aankopen van gronden en uitvoeren van de werkzaamheden tot aanleg van een fietspad die uiteindelijk vanaf Borne via Saasveld aansluit bij de rotonde N343 in Weerselo.

Kwaliteitsplan Openbaar Groen

Het uitvoeringsplan van het KOG loopt van 2021 tot en met 2024 en bevindt zich nu dus in de laatste fase. Van de 125 geplande projecten zijn op het moment van schrijven (aug. 2024) 91 afgerond. 5 projecten staan nog voor dit jaar gepland, en 29 projecten na de officiële uitvoeringsperiode, dus voor 2025-2026. Dit zijn voor het merendeel rioolrenovaties waar groen op aansluit. Het budget voor deze nog uit te voeren projecten blijft gereserveerd. Het restant wordt ingezet voor verdere verbetering van de kwaliteit van het Openbaar groen. Hiervoor is een plan opgesteld. Uitvoering 2025-2026.

Programma Economie

Portefeuillehouder

Benno Brand

Algemeen

Aan de hand van de speerpunten detailhandel (vitale winkelgebieden in kernen), bedrijventerreinen en dienstverlening creëren wij een zo optimaal mogelijk ondernemersklimaat. Wij willen daarbij ruimte blijven bieden voor (bijzondere) initiatieven van ondernemers, zodat optimaal en adequaat kan worden ingespeeld op sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen en economische trends.

De bedrijfsconsulent (ondersteund door een ondernemersserviceteam) vormt hierbij als eerste aanspreekpunt voor ondernemers de schakel tussen de gemeente en het bedrijfsleven en probeert de ondernemers zoveel mogelijk te faciliteren. Daarnaast wordt er actief ingezet op de (her)ontwikkeling, realisatie en uitgifte van bedrijfskavels en bedrijfsruimte, de uitvoering van de detailhandelsagenda/retaildeal en regionale samenwerking (met name in de vorm van regionale acquisitie).

Wat is er gebeurd / wat hebben we gedaan

Bedrijvigheid en buitengebied

Als een bedrijf in het buitengebied een ontwikkeling wenst die niet passend is in de omgeving kan de gemeente daar in specifieke gevallen aan meewerken. Een van de voorwaarden is het voldoen aan een KGO-verplichting (Kwaliteitsimpuls groene omgeving). Het bedrijf is dan verplicht te investeren in natuur, landschap, cultuur, recreatie of maatschappelijke voorziening.

Indien er geen concrete plannen voor een KGO-investering zijn kan gekozen worden voor het storten van de financiële verplichting in het KGO-fonds. Vanuit het fonds kunnen wij, als beheerder van het fonds, eenmalige subsidies verstrekken t.b.v. KGO-waardige projecten. De aanvragen voor KGO-subsidies worden beoordeeld o.b.v. de gemeentelijke beleidskaders den geldende subsidieregels.

Bedrijveninvesteringszone (BIZ)

In het centrum van Ootmarsum geldt een BIZ (Bedrijveninvesteringszone) voor de periode 2022-2026. De gemeente int jaarlijks een bedrag bij de BIZ-plichtigen. Dit bedrag wordt vervolgens als subsidie uitgekeerd aan de Stichting BIZ Ootmarsum. De BIZ-plichtigen bepalen gezamenlijk de bestedingen van de BIZ-gelden, zolang het maar voldoet aan de Wet BIZ. De financiële middelen worden besteed t.b.v. het bevorderen van de leefbaarheid, veiligheid, ruimtelijke kwaliteit en/of economische ontwikkeling van het centrum Ootmarsum.

Bedrijventerreinen

Wij willen de komende periode blijven voorzien in de vraag naar bedrijfskavels. De kavels op de bestaande bedrijventerreinen zijn grotendeels uitgegeven. Dit betekent dat wij uitbreidingen van de bestaande bedrijventerreinen in de verzorgingskernen willen realiseren/faciliteren.

De overige ontwikkelingen zijn verwoord in de ambities onder het Programma Leefbare Kernen, actielijn 2 "Voldoende ruimte voor economie en maatschappelijk verantwoord ondernemen".

Programma Onderwijs

Portefeuillehouder

Richard de Way

Algemeen

Alle kinderen en jongeren in de gemeente Dinkelland verdienen het om op te groeien in een kansrijke omgeving met kwalitatief goed onderwijs. In de gemeente Dinkelland hebben we 1915 leerlingen in het basisonderwijs en in totaal dertien basisscholen. In iedere kern is een basisschool aanwezig, dit vinden we als gemeente erg belangrijk. Naast deze basisscholen telt onze gemeente één school voor voortgezet onderwijs in het dorp Denekamp.

Binnen het programma Onderwijs zoeken we de samenwerking met o.a. schoolbestuurders en kinderopvangaanbieders. We bevorderen de ontwikkelingskansen van kinderen en volwassenen in onze gemeente door te investeren in het bestrijden van onderwijsachterstanden en het aanbieden van voor- en voegschoolse educatie in samenwerking met plaatselijke kinderdagverblijven, het basisonderwijs en de GGD/JGZ. We hechten veel belang aan een goede verbinding tussen de gemeentelijke jeugdhulp en het onderwijs, waardoor vroegtijdig gesignaleerd wordt en hulp of ondersteuning zo preventief mogelijk kan worden ingezet.

Daarnaast willen we het thuiszitten zoveel mogelijk voorkomen, de RMC-functie en Bureau leerplicht spelen hierin een belangrijke rol. Het niveau van absoluut en relatief verzuim ligt in Dinkelland onder het landelijk gemiddelde, evenals het percentage voortijdige schoolverlaters. Door de inzet van RMC en een adequate uitvoering van de Leerplichtwet, willen we voorkomen dat jeugdigen thuis komen te zitten en/of zonder diploma vroegtijdig het onderwijs verlaten.

Wat is er gebeurd / wat hebben we gedaan

VVE

Op 1 juli is er gestart met de VVE monitor. De monitor wordt gebruikt door de GGD om kinderen vanaf 2 jaar met een onderwijsachterstand aan te melden voor extra vroegtijdse voorschoolse educatie VVE bij gespecialiseerde kinderopvangorganisaties.

De gemeenten betalen max 16 uur via subsidie aan de kinderopvangorganisaties. Ouders besluiten om het wel of niet te doen. Via de monitor kunnen we gezamenlijk de deelname monitoren en zo ook zien of kinderen toch door ouders niet worden aangemeld voor deze VVE mogelijkheid. De GGD, de gemeenten en de VVE organisaties werken nu gezamenlijk met deze monitor.

Tot slot is het 'You Mee onderzoek' gereed gekomen met resultaten waarom ouders hun kinderen niet laten deelnemen aan VVE-mogelijkheden.

Pilot Onderwijs-Zorg

Op dit moment is de onderzoeksfase van de pilot Onderwijs-Zorg in volle gang. De uitkomst hiervan verwachten we in het vierde kwartaal. Afhankelijk van de uitkomst wordt er al dan niet een vervolg gegeven aan de uitvoeringsfase van deze pilot.

Vorbereidingskrediet De Zevenster te Denekamp

Het college heeft op grond van artikel 3 van de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Dinkelland 2015 een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld om het bouwplan te realiseren t.b.v. de nieuwbouw basisschool De Zevenster te Denekamp en de binnensportvoorziening in plangebied Aveskamp te Denekamp. Het voorbereidingskrediet wordt bekostigd uit de reeds beschikbaar gestelde reserve Onderwijshuisvesting Denekamp.

Programma Sport & accommodaties

Portefeuillehouder

Richard de Way

Algemeen

Het programma Sport en accommodaties gaat over het stimuleren en faciliteren van sport en beweging. We willen sporten en bewegen voor al onze inwoners, van jong tot oud, mogelijk maken en hen motiveren te gaan sporten.

Sportvoorzieningen dragen bij aan een gezonde leefstijl en bieden kansen om te participeren in de samenleving.

De gemeente Dinkelland is trots op al haar sportende inwoners. Zowel in de breedte als aan de top wordt sport op hoog niveau beoefend in onze gemeente. Jaarlijks organiseren wij als gemeente het sportgala, volgens ons een goed platform om onze sporters uitbundig in het zonnetje te zetten.

In de gemeente Dinkelland zijn buurtsportcoaches actief die in dienst zijn bij Noaberkracht en bij derden en bijdragen aan de doelen binnen het programma Sport en accommodaties.

Wat is er gebeurd / wat hebben we gedaan

Brede SPUK-regeling

De middelen die gemeenten ontvangen vanuit het Rijk ten behoeve van het bevorderen van de gezondheid, sport- en beweegstimulering, cultuurparticipatie en het versterken van de sociale basis zijn gebundeld. Dit omvat ook de middelen voor de buurtsportcoaches en het uitvoeringsbudget voor het lokaal sportakkoord. Op basis van een integraal plan van aanpak wordt de samenhang tussen onderdelen en besteding van de middelen uitgewerkt.

Sportaccommodaties

Er zijn diverse, voornamelijk externe, ontwikkelingen welke van invloed kunnen zijn op het beheer en de exploitatie van de sportaccommodaties, zoals de stijging van energiekosten en de krapte op de arbeidsmarkt. Het bestuur van Stichting 't Hoge Vonder heeft een verzoek ingediend voor aanvullend krediet ter bekostiging van de vernieuwbouw van de sporthal.

Buurtsportcoaches

De constructie waarbij buurtsportcoaches in dienst van derden bijdragen aan de doelen binnen het programma Sport en accommodaties staat onder druk. Enerzijds zorgt krapte op de arbeidsmarkt ervoor dat vacatures lastig ingevuld kunnen worden door mensen met de juiste kwalificaties. Anderzijds is de huidige constructie, waarin buurtsportcoaches ook actief zijn als vakleerkracht bewegingsonderwijs op de basisscholen, per 1 januari 2027 niet langer toegestaan met gebruik van de Rijksmiddelen. In de sportnota wordt hier nader op ingegaan.

Verkenning sportbedrijf NOT

De verkenning naar een gezamenlijk sportbedrijf voor binnensportaccommodaties is uitgevoerd. Samen met Tubbergen, Oldenzaal en Losser is onderzocht welke voordelen dit voor iedere gemeente heeft. Het besluit is genomen om geen gezamenlijk sportbedrijf op te richten. Wel is aangegeven dat daar waar wenselijk en mogelijk, een samenwerking, al dan niet geformaliseerd, vorm te geven.

Programma Cultuur & recreatie

Portefeuillehouder

Benno Brand

Algemeen

Dinkelland is wat cultuur en recreatie betreft een veelzijdige gemeente. Je vindt er eeuwenoude gebouwen, die wij als gemeente ondersteunen, zoals de paasgebouwen in Ootmarsum en Denekamp, maar ook historische wind- en watermolens, musea en diverse natuurgebieden en de rivier de Dinkel stroomt door onze gemeente. Daarnaast doen veel kunstliefhebbers hét kunststadje van Oost-Nederland aan, Ootmarsum. Daar zijn wij als gemeente erg trots op!

In de gemeente Dinkelland bestaan drie VVV-punten met informatie voor alle bezoekers die onze gemeente aandoen.

De Stichting Toeristisch Ondernemersfonds Dinkelland zet zich in voor de versterking van het toeristisch product Ootmarsum-Dinkelland. Op Ootmarsum-Dinkelland is meer informatie te vinden over wat er zoal te zien en te doen is in onze gemeente.

Naast de culturele- en recreatieve voorzieningen hebben we ook oog voor media. Hierbij valt te denken aan ondersteuning van de bibliotheek en de lokale omroep, RTV Oost. Wij vinden het belangrijk dat ook de jeugd kennis maakt met cultuur en investeren daarom in cultuureducatie en muziekonderwijs.

Wat is er gebeurd / wat hebben we gedaan

Cultuurbeleid

Cultuurbeleid is tweeledig. Enerzijds kan cultuur een bijdrage leveren aan het behoud van voorzieningen en het bestendigen van de leefbaarheid. Cultuur kan inwoners uitnodigen tot participatie, mentaal welbevinden en de kwaliteit van leven verhogen en een bijdrage leveren aan zingeving. Daarnaast zijn in het Dinkellandse cultuurlandschap veel organisaties actief, waarbij wij op streven naar een betere samenwerking om cultuur als product beter te promoten. Cultuur is een onderdeel van vrijetijdseconomie en heeft veel te bieden op het gebied van recreatie en toerisme. Wij willen het verdienpotentieel samen met onze partners vergroten. De acties staan verder toegelicht onder het ambitieprogramma "Leefbare kernen". De door de raad in 2023 vastgestelde cultuurvisie geeft de kaders aan voor het cultuurbeleid in de komende jaren. Deze kaders worden uitgewerkt in de Uitvoeringsagenda Cultuur 2023 - 2028. Thema's in de uitvoeringsagenda zijn: Iedereen doet mee, Trots op onze gemeenschap, Oog voor onze streek, helder subsidiebeleid.

Natura Docet

De provincie Overijssel heeft in 2020 het provinciale cultuurbeleid geactualiseerd. Op basis van het nieuwe beleid werd uitsluitend nog aan Rijksgefinancierde instanties (structurele) financiële steun verleend. Dat betekende voor Natura Docet Wonderryck Twente dat de subsidierelatie met de provincie in 2021 werd beëindigd. De provincie heeft vervolgens aan Natura Docet een transitiebijdrage verstrekt. Op 15 juli 2024 heeft de gemeenteraad besloten om het museum te voorzien van een eenmalige subsidie, waarmee de exploitatie voor een periode van 4 jaar wordt gedicht en tevens geïnvensteerd kan worden in verduurzaming van het pand en opwaardering van de verwonderkamers. In deze periode werkt het museum door aan het verder verstevigen van het voortbestaan van Natura Docet.

Programma Sociaal domein

Portefeuillehouder

Cel Severijn, Richard de Way, Benno Brand

Algemeen

Iedere inwoner moet in staat zijn om zo lang en zo veel mogelijk zelfredzaam te zijn. We hechten veel waarde aan het welzijn van onze inwoners. Daarnaast moeten inwoners zoveel mogelijk zelf de regie over hun leven kunnen voeren en mee kunnen doen in de samenleving. Waar dat kan op eigen kracht, of anders met hulp van mensen uit hun sociale netwerk. Inwoners die hiertoe niet (volledig) in staat zijn, bieden we ondersteuning om hun zelfregie en participatie te bevorderen. De ondersteuning is bij voorkeur zo licht en zo dichtbij mogelijk en preventief als het kan. Team Ondersteuning & Zorg is ervoor om inwoners hierbij te helpen.

In de gemeente Dinkelland werken we samen met verschillende organisaties om de zorg voor onze inwoners zo optimaal mogelijk in te richten. Dit zijn bijvoorbeeld organisaties die re-integratietrajecten begeleiden en organisaties die vrij toegankelijke voorzieningen aanbieden, maar ook Veilig Thuis voor inwoners die te maken hebben met huiselijk geweld. We zetten in op vroegsignalering en het preventief aanpakken van problemen. Daarnaast kennen we verschillende regelingen voor inwoners met (tijdelijke) financiële problemen, bijvoorbeeld bijstand voor zelfstandige ondernemers en kindpakketten. We vinden het belangrijk dat inwoners de weg naar ondersteuning en hulpverlening gemakkelijk weten te vinden. Daarom werken we binnen het sociaal domein samen binnen Schakel. Schakel is de toegang van het sociaal domein waarbinnen alle organisaties samenwerken en daardoor passende hulp- en ondersteuning kunnen bieden aan onze inwoners.

Wat is er gebeurd / wat hebben we gedaan

Jeugd en Wmo

Inkoop

In 2024 is de regionale inkoop van Jeugdzorg en Wmo afgerond. Dit geldt voor alle onderdelen van jeugdhulp zoals wonen & verblijf, crisiszorg, jeugdbescherming & jeugdreclassering, ambulante zorg en advies & expertise. Voor de Wmo zijn dit de onderdelen begeleiding, dagbesteding en verblijf. Lokaal vindt nu de implementatie plaats, waarna het contract in 2025 in kan gaan.

Maatwerkvervoer

De implementatie van het contract 'Regiotaxi' heeft in het eerste half jaar plaatsgevonden, waardoor nu alle maatwerkvervoer in de Wmo en Jeugdwet zijn afgerond. De contracten zijn aangegaan voor een periode van 5 jaar.

Verordeningen Jeugd en Wmo

In het eerste kwartaal zijn als gevolg van nieuwe jurisprudentie de Verordening maatschappelijke ondersteuning en de Verordening jeugdhulp geactualiseerd. In het tweede kwartaal is gestart met de actualisatie voor 2025 waarin de nieuwe inkoop Jeugd en Wmo wordt opgenomen.

Wmo

Woonzorgvisie

Huisvesting van verschillende doelgroepen blijft een groeiend probleem. Zo ook voor de inwoner die belang heeft bij een aanpassing van een woning als wel een aangepaste woning nodig heeft. Ouderen blijven daarnaast steeds langer zelfstandig wonen. De Woonzorgvisie is in een afrondende fase en daarmee komt er meer duidelijkheid over welke behoefte er is voor specifieke doelgroepen.

Jeugd

Scheidingstafel

De scheidingstafel vormt een schakel tussen het voorliggend veld en de regionale Jeugdbeschermingstafel (JBT). Waarbij bij laatstgenoemde wordt besloten of een ondertoezichtstelling (OTS) al dan niet gepast is binnen de casus. De voorbereidingen voor de scheidingstafel zijn afgerond en gaat in de tweede helft van 2024 live. Het doel van de scheidingstafel is een significante afname van het aantal ondertoezichtstellingen in de gemeente.

Steungezinnen

Overbelaste ouders ontvangen ondersteuning van een steungezin. De ondersteuning draagt bij om de ouder en/of het gezin te ontlasten. Dit wordt ingezet door ondersteuning, advies, een warm hart, huis van het steungezin.

Participatie

Energietoeslag

Inwoners konden tot en met 31 juli 2024 nog een tegemoetkoming aanvragen voor de energiekosten. In Dinkelland is er in 2024 een bedrag van € 71.670 uitbetaald aan energietoeslag. Dit betrof € 53.167 voor de categorie tot 120% van de bijstandsnorm en € 18.503 voor de categorie boven 120% van de bijstandsnorm.

Bestandsanalyse

Om beter inzicht te krijgen in de opbouw van ons bestand en te weten welke re-integratietrajecten er moeten worden ingekocht heeft er een bestandsanalyse plaatsgevonden. Op basis van de bestandsanalyse zijn diverse doelgroepen gedefinieerd. Op basis hiervan worden in de uitvoering diverse acties ondernomen om deze mensen te activeren naar werk.

Overigens is er het afgelopen halfjaar gestart met een nieuw (groepsgericht) programma waarin alle nieuwe uitkeringsinstromers een programma volgen gericht op rechten en plichten en sollicitatievaardigheden. Op deze manier wordt geprobeerd om mensen in de uitkering z.s.m. weer naar werk te begeleiden.

Inburgering

Het afgelopen halfjaar hebben we de taakstelling huisvesting statushouders niet gehaald. Hierdoor heeft de toezichthouder, de provincie, ons op een hogere trede geplaatst op de interventieladder. Nu is het afhankelijk van de resultaten van het tweede halfjaar en de plannen hoe we de achterstand gaan inlopen of we onder direct toezicht van de provincie komen t.a.v. de uitvoering huisvesting statushouders. We zijn nu een jaar bezig met de taskforce huisvesting statushouders om ideeën en oplossingen integraal op te pakken om dit probleem ook op de langere termijn op te lossen. Hierover zijn we in gesprek met de provincie.

Begin juni is de noodopvang locatie Dinkeloord geopend. De gemeente Losser is hier verantwoordelijk voor. Het COA heeft echter deze noodopvang locatie gevuld met statushouders gekoppeld aan Dinkelland en Losser. Aangezien deze bewoners op de stoep van Dinkelland wonen hebben we besloten deze groep aan ons gekoppelde statushouders te laten starten met inburgeren vanuit de COA locatie. Zodra de formatie en de uitvoering hiertoe op orde is zal hiermee worden gestart.

Vanuit de regio is er gestart met de invulling van de functie 'regionaal verbinder inburgering'. Deze functionaris is in dienst van de centrumgemeente Enschede maar wordt betaald uit de rijksmiddelen die bedoeld zijn om statushouders en oud-statushouders die nog niet aan het werk zijn richting arbeidsmarkt te bewegen. Vanuit de Twenteboard zijn hier ook middelen aan toegevoegd vanuit de regiodeal al zijn deze middelen breder inzetbaar voor niet gerealiseerd arbeidsmarktpotentieel. Dit zijn mensen die nu niet deelnemen aan de arbeidsmarkt maar dat wel zouden kunnen (bijvoorbeeld huisvrouwen/-mannen). Deze functionaris is deze zomer gestart. Onder leiding van deze projectleider willen we een hogere arbeidsdeelname van statushouders realiseren.

Armoede & schulden

In 2024 is de kadernota armoede-schulden vastgesteld. Daarmee zijn de kaders rondom armoede en schulden voor de komende vier jaar vastgelegd. Daarnaast is in 2024 ook gewerkt aan het uitvoeringsplan armoede-schulden. In dit uitvoeringsplan staat omschreven hoe de ambities bereikt gaan worden, kortom, wat gaan we concreet doen. Tot slot zijn in 2024 de voorbereidingen getroffen om een 0-meting rondom armoede & schulden te laten uitvoeren. De verwachting is dat dit onderzoek in Q4 van 2024 gaat starten.

Publieke Gezondheid

Uitvoeringsagenda Publieke Gezondheid

In de eerste helft van 2024 is geschreven aan een uitvoeringsagenda onder de beleidsnota Publieke Gezondheid. In september 2024 wordt deze besproken door het college en na vaststelling gedeeld met de gemeenteraad. Ook is er in de eerste helft van 2024 waar mogelijk al gestart met uitvoering geven aan de beleidsnota tijdens het opstellen van de uitvoeringsagenda.

Programma Nu Niet Zwanger

In de eerste helft van 2024 is aan alle ketenpartners aangekondigd dat de gemeente is gestart met het programma Nu Niet Zwanger. Ook zijn consulenten getraind als aandachtsfunctionaris om het gedachtegoed van Nu Niet Zwanger intern en extern uit te dragen. Vanuit het gedachtegoed voert de gemeente met inwoners in kwetsbare (fysieke, financiële of mentale) omstandigheden gesprekken over de kindwens. Kwetsbare inwoners kunnen als het niet het juiste moment is voor een kind kosteloos begeleid worden naar anticonceptie. Bijkomende uitkomst is dat uiteindelijk minder kinderen geboren worden in kwetsbare omstandigheden. Op termijn worden hiermee problemen in het gezin voorkomen, levert het een besparing op in kosten van Jeugdzorg en voorkomt leed. In 2024 zijn alle Twentse gemeenten inmiddels gestart met Nu Niet Zwanger binnen het grotere project Kansrijke Start vanuit het Gezond en Actief Leven Akkoord.

Kerntakendiscussie SamenTwente

Gedurende het afgelopen halfjaar zijn de voorbereidingen getroffen voor de 'kerntakendiscussie' bij SamenTwente. Als gevolg van een aantal grote ontwikkelingen binnen SamenTwente heeft het Algemeen Bestuur gevraagd om een inhoudelijk gedreven kerntakendiscussie te voeren om in beeld te brengen welke diensten SamenTwente voor de veertien gemeenten uitvoert en of de juiste diensten en het juiste kwaliteitsniveau hierbij gehanteerd wordt. Naar verwachting is in december 2024 de kerntakendiscussie afgerond.

Visie op de Publieke Gezondheid in Twente

Op 1 januari is de visie op Publieke Gezondheid in Twente: "Gezonde Generaties in Twente" in gegaan. Deze visie loopt tot en met 2027. Dit beleidsdocument geeft richting aan het regionaal gezondheidsbeleid voor de en GGD en de veertien gemeenten.

Ontwikkelingen Rijksvaccinatieprogramma (RVP) - Rotavirus

Voor een goede bescherming tegen infectieziekten is het belangrijk dat voldoende mensen worden gevaccineerd. Het RVP is doorlopend in ontwikkeling. Vanaf 2024 is het RVP uitgebreid met de vaccinatie tegen het Rota virus voor pasgeborenen. Het betreft hier geen prik, maar een drinkvaccin.

Forensische geneeskundige lijkschouw

In februari 2024 heeft het algemeen bestuur besloten om de begroting van de Forensische Geneeskunde voor drie jaar te verhogen als gevolg van de doorlopende tekorten in de bezetting van het aantal forensisch artsen en de hoge prijzen voor externe inhuur van forensisch artsen om schrijnende scenario's te voorkomen. Hiermee heeft de GGD de opdracht gekregen om aan een toekomstbestendige invulling te werken en in te spelen op het tekort aan forensisch artsen. Aangezien het tekort aan forensisch artsen een landelijk probleem blijft, wordt binnen de forensische geneeskunde binnen de vijf GGD regio's in Oost Nederland nauw samengewerkt.

Forensische geneeskunde – Medisch arrestantenzorg

GGD Twente voerde in opdracht van de politie de medisch arrestantenzorg uit. De landelijke politie heeft in 2024 besloten om de Medische arrestantenzorg aan te besteden. Politieregio Oost is één van de kavels waar op ingeschreven kon worden. GGD Twente is de kartrekker namens de vijf GGD regio's in Oost Nederland voor de inschrijving op deze aanbesteding. In mei zou er duidelijkheid moeten zijn, maar de politie heeft uitstel op het besluit aangekondigd tot het najaar van 2024. Mocht deze opdracht wegvallen dan heeft dit direct invloed op het werkplezier van de huidige en toekomstige forensisch artsen in dienst van GGD Twente.

Nieuw digitaal dossier Jeugdgezondheidszorg

In juni 2024 is een opdracht gegund voor het nieuwe digitaal dossier in de jeugdgezondheidszorg in Twente. Topicus gaat het digitaal dossier implementeren bij GGD Twente. Naar verwachting is het nieuwe dossier operationeel in juni 2025. De kosten voor het digitaal dossier vallen hoger uit dan bij de start van de aanbesteding verwacht. Onderliggende redenen zijn onder andere de langere duur vanwege het meenemen van geleerde lessen in de evaluatie van het te ontwikkelen digitaal dossier 'GGiD' waarmee GGD Twente eind 2022 gestopt is en de hogere kosten dan verwacht voor de implementatie van het nieuwe digitaal dossier. Kosten worden gedekt binnen de begroting van de GGD.

Toekomstbestendig werken in de Jeugdgezondheidszorg

De Jeugdgezondheidszorg heeft in de eerste helft van 2024 een intensief traject doorlopen om te komen tot een plan om meer toekomstbestendig te gaan werken. De werkwijze van de Jeugdgezondheidszorg wordt hiermee mede aangepast aan de huidige en toekomstige baby's, kinderen, jongeren en hun ouders. Naast de manier van dienstverlening is hierin ook aandacht voor het inspelen op tekorten in het jeugdartsen bestand die in 2030 verwacht worden.

Stijging meldingen meldpunt Zorgwekkend Gedrag

De afgelopen jaren zien we een flinke stijging in het aantal meldingen die bij het meldpunt gedaan worden. In de maanden januari tot en met april 2024 73% meer reguliere meldingen gedaan ten opzichte van deze maanden in 2023. In 2023 betrof het 157 meldingen en in 2024 betrof het 272 meldingen. Er is geen duidelijke verklaring te geven voor deze stijging. Behalve dat er in algemene zin sprake is van een grote druk op de zorg: wachtlijsten in de ggz, een huisartsen tekort, wachtlijsten voor beschermd wonen etc. Casuïstiek is complexer, situaties escaleren sneller en mensen tonen meer verward gedrag.

Daarnaast zal ook een rol spelen dat de bekendheid van het meldpunt is toegenomen. Inwoners en professionals weten dat er een plek is waar meldingen gedaan kunnen worden. Vanwege deze stijging is door een subsidie van ZonMw het meldpunt tijdelijk uitgebreid in capaciteit. Hiermee worden de meldingen afgehandeld en kan gemonitord worden waar deze stijging vandaan komt en of het noodzakelijk is om de capaciteit structureel uit te breiden middels een verhoging van de gemeentelijke bijdrage.

Lokaal hebben we deze stijging het afgelopen halfjaar ook gezien in casuïstiek en de benodigde inzet van trajecten van bemoeizorg.

Programma Milieu

Portefeuillehouders

Cel Severijn

Algemeen

Het uitgangspunt van de gemeente Dinkelland is dat we in 2030 leven in een afvalloze en duurzame samenleving. Afval bestaat dan niet meer, we zamelen alleen nog maar waardevolle grondstoffen in. Een meewerkende houding van onze inwoners en bedrijven is hierbij van groot belang.

Afval wordt in de gemeente Dinkelland opgehaald door ROVA. Kringloopbedrijf De Beurs komt herbruikbare goederen gratis bij onze inwoners ophalen en nemen het overige grof huishoudelijk afval tegen een kostendekkend tarief mee.

Wat is er gebeurd / wat hebben we gedaan

Uitgebreide Producenten Verantwoordelijkheden, UPV

Om ervoor te zorgen dat meer grondstoffen langer in de keten blijven en niet worden vernietigd, wordt er door de Rijksoverheid gebruik gemaakt van het instrument uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV). Met UPV worden producenten verantwoordelijk voor (de kosten van) de inzameling en verwerking van het afval van de producten die zij op de markt brengen. UPV heeft daarmee een belangrijke plek in de overgang naar een circulaire economie. In een circulaire economie blijven grondstoffen zo lang mogelijk in de keten, om uiteindelijk te worden gerecycled en opnieuw gebruikt in producten. Met UPV krijgt de producent de prikkel om dit te doen: door de producent verantwoordelijk te maken voor inname, recycling en hergebruik of enige andere vorm van afvalverwerking komt het product weer bij hem terug. Daarmee worden de organisatie en kosten van het verwerken van het geproduceerde afval gelegd bij degene die het product op de markt brengt, conform het principe dat de vervuiler betaalt. Hierbij gaat het om een UPV voor Textiel, Oud Papier en karton en Verpakkingsglas. De financiële consequenties voor de gemeente zijn nog niet bekend.

Inzameling Plastic, Metalen en Drankkartons (PMD)

Om de keten van verpakkingen circulair te maken hebben het verpakkende bedrijfsleven, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en het Rijk afspraken gemaakt die zijn vastgelegd in de Raamovereenkomst Verpakkingen 2013–2022. In 2019 hebben de VNG en het Afvalfonds Verpakkingen (AFV) nieuwe afspraken gemaakt over de inzameling en recycling van verpakkingsafval. Deze afspraken zijn vastgelegd in de 'Ketenovereenkomst 2020-2029'. In de najaarsvergadering van de VNG is een motie namens Losser e.a. ingediend die de VNG oproept om een verlenging van de huidige (herziene) Ketenovereenkomst of de nieuwe afspraken tijdig aan de leden voor te leggen via de (B)ALV in 2024. De motie is met grote meerderheid aanvaard.

Aanleiding voor de motie is dat we zien dat het tot op heden nog onvoldoende is gelukt om de afspraken vanuit de Ketenovereenkomst Verpakkingen verder te verbeteren en inhoud te geven op een manier die recht doet aan zowel producentenverantwoordelijkheid als onze gemeentelijke inzamelplicht. We zien in de praktijk dat de verantwoordelijkheid van de producenten grotendeels verlegd is naar de gemeenten. Terwijl het zou moeten gaan om het zoveel mogelijk hergebruiken van grondstoffen, voeren we ellenlange debatten over welles-nietes lijsten en afkeurprotocollen.

Actuele ontwikkeling is dat recyclebedrijven in zwaar weer zijn geraakt. Op de markt wordt nieuw plastic gemaakt uit aardolie afkomstig uit China en de VS inmiddels zo goedkoop aangeboden, dat deze bedrijven hun gerecycled plastic nauwelijks nog kwijt kunnen raken.

Daar komt bij dat de vergoeding die wij als gemeenten vanuit het Afvalfonds ontvangen bij lange na niet kostendekkend is en dat er bij afkeur helemaal geen vergoeding wordt uitgekeerd. En ondanks alle maatregelen die de afgelopen jaren zijn getroffen zien we onvoldoende verbeterperspectief. Vrijwel al ons met verzamelcontainers ingezameld PMD wordt stelselmatig afgekeurd, terwijl vrijwel alle huis-aan-huis ingezameld PMD in de tussencategorie belandt.

Al met al zitten we met z'n allen vast in een stelsel waarbij te weinig nuttig PMD wordt gegenereerd tegen hoge kosten, die via de afvalstoffenheffing op het bordje van onze inwoners terecht komen. En het materiaal dat wel wordt gerecycled blijft op de plank liggen omdat het bedrijfsleven liever kiest voor goedkoper, nieuw plastic. Een onhoudbare situatie! Op basis van de aangenomen motie heeft de VNG de ketenovereenkomst formeel voor 1 mei 2024 opgezegd, waarbij de ketenovereenkomst per 1 januari 2025 vervalt. Op deze manier willen we de focus leggen op het maximaal beïnvloeden van de onderhandelingen over de nieuwe Ketenovereenkomst. Welke financiële consequenties voor de gemeente heeft is nog niet in te schatten.

Nu deze Ketenovereenkomst is opgezegd verliest de Deelnemersovereenkomst haar feitelijke betekenis. Om die reden heeft de gemeente Dinkelland formeel ook de deelnemersovereenkomst met Verpact opgezegd.

Single Used Plastics, SUP

Eén van de maatregelen van de Richtlijn SUP is de invoering van uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) voor een aantal SUP-items. Producenten en importeurs van deze items moeten de kosten dragen voor het opruimen en verwerken van hun producten in het zwerfafval door publieke gebiedsbeheerders. De hoogte van de vergoeding is gebaseerd op het aantal inwoners van een gemeente en bedraagt naar verwachting € 2,74 per inwoner.

Boxenmodel ROVA

Met ingang van 1 januari 2024 heeft ROVA het boxenmodel ingevoerd. Dit is het financiële afrekenmodel tussen ROVA en haar gemeenten. Via dit model worden de verschillende typen dienstverlening verantwoord en in rekening gebracht. Het nieuwe boxenmodel kent een grotere transparantie qua kostenopbouw voor de dienstverlening die ROVA haar aandeelhoudende gemeenten biedt.

Het financiële nadeel van het nieuwe boxenmodel is reeds vanaf 2024 structureel verwerkt in het tarief Afvalstoffenheffing. In de AvA van december 2023 van ROVA is echter besloten om de financiële afwikkeling van het nieuwe boxenmodel pas in z'n geheel in 2026 door te berekenen aan de gemeenten. Dat betekent in 2024 en 2025 een financieel voordeel voor de Voorziening Afval.

Programma Volkshuisvesting & ruimtelijke ordening

Portefeuillehouders

Cel Severijn, Benno Brand

Algemeen

Als gemeente is van het van groot belang dat de fysieke leefomgeving zodanig is ingericht dat een goed woon en leefklimaat is gegarandeerd. Het woningaanbod moet zowel een kwantitatieve en kwalitatieve behoefte van de samenleving. Er moet echter ook ruimte zijn voor bedrijvigheid. Een integrale blik op de fysieke leefomgeving is hiervoor een vereiste.

Wat is er gebeurd / wat hebben we gedaan

Omgevingswet

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Waar in eerste instantie werd verwacht dat we alleen initiatieven zouden kunnen faciliteren met een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA), worden inmiddels ook met een wijziging van het omgevingsplan initiatieven gefaciliteerd. De methode die daarvoor wordt gebruikt is TAM-IMRO. Het TAM-IMRO is een tijdelijke alternatieve maatregel (TAM) ingesteld voor gemeenten die na de inwerkingtreding van de Omgevingswet nog niet aan de slag kunnen om een omgevingsplan te wijzigen. Met de TAM kan de "oude" techniek voor planvorming nog worden gebruikt onder de Omgevingswet. Binnenkomende aanvragen kunnen we zodoende blijven behandelen. Dit is de voorlopige werkwijze en kan in ieder geval worden gebruikt tot 1 januari 2026.

Wonen

De werkzaamheden m.b.t. het realiseren van de juiste aantallen en type woningen zijn ook in 2024 voortgezet. De basis hiervoor ligt in reeds vastgestelde Woonvisie 2021+, het inbreidingsbeleid en de Woondeal Twente. Onder het programma Leefbare Kernen, onderdeel "Voor iedereen een passende woning" zijn onze volkshuisvestelijke ambities verwoord.

Grondbeleid

Grondverkopen

De 15 kavels van project Tiny Houses in Denekamp fase 2 zijn in principe allemaal verhuurd. De gronduitgifte Spikkert fase 4 is opgestart waarbij alle 19 kavels in optie zijn. Daarnaast zijn de tenders opgestart voor de kavelverkoop van de rijenwoningen in Denekamp Oost 1e fase (22 kavels in optie), Brookhuis Noord West (5 kavels verkocht) en Spikkert fase 4 (4 kavels in optie).

Per 1 september 2024 zijn in totaal 29 woningbouwkavels (Brookhuis, 12 woningen en Denekamp Oost, 17 woningen) verkocht (notariële akte is gepasseerd). Daarnaast zijn nog 43 woningbouwkavels (Spikkert fase 4, 19 woningen en Denekamp Oost 1e fase, 24 woningen) in optie.

Grondexploitaties

Naar verwachting worden de grondexploitaties voor de woningbouwplannen Deurninges es, Commanderie, Noord Deurningen, Aveskamp en Hopmanstraat en de bedrijventerreinen Echelpoel III en Marconiweg afgesloten.

Afhankelijk van de definitieve verkoopopbrengsten en de definitieve kosten bouw- en woonrijp maken in 2024 wordt een positief resultaat verwacht van ongeveer € 400.000. Dit verwachte resultaat betreft het algehele resultaat van het boekjaar 2024, zowel de primitieve begroting als de bijstelling in het programmajournaal 2024.

Aankopen gronden

In 2024 hebben een aantal grondaankooptransacties plaatsgevonden. De bestuurlijke goedkeuring heeft door middel van de voorhangprocedure plaatsgevonden. Dit betekent dat de fractievoorzitters over de aankopen is geïnformeerd maar nog geen krediet beschikbaar heeft gesteld. De formele besluitvorming voor het beschikbaar stellen van het benodigd krediet vindt plaats d.m.v. het programmajournaal. Wij hebben in 2024 de volgende gronden aangekocht:

Koninksweg te Saasveld

Aan de rand van Saasveld is een perceel agrarische gronde ter grootte van 5.850 m² aangekocht voor een bedrag van circa € 210.000. Het perceel is aangekocht t.b.v. woningbouwontwikkeling en wordt ingebracht in complex Ruilgronden (materiele vaste activa).

Echelpoelweg te Weerselo

Aan de noordwestzijde van het bedrijventerrein Echelpoel III is een perceel agrarische grond van 34.850 m² aangekocht voor een bedrag van ca € 1.065.000. Het perceel is aangekocht voor de uitbreiding van het huidige bedrijventerrein Echelpoel en wordt ingebracht in complex Ruilgronden.

Dusinksweg te Ootmarsum

Er zijn diverse agrarische gronden aangekocht op de hoek van de Dusinksweg en Denekamperstraat. De percelen hebben een oppervlakte van in totaal 90.663 m² en zijn aangekocht voor € 3.900.000. De kredietstelling heeft reeds plaatsgevonden middels de perspectiefnota 2025. De gronden zijn verworven ten behoeve van woningbouwontwikkeling en zijn ingebracht in complex Ruilgronden afwachting op een nieuw woningbouwplan.

Winhofflaan te Ootmarsum

In samenhang met de verworven percelen grond Dusinksweg te Ootmarsum zijn kortgeleden ook diverse percelen aangekocht aan de Winhofflaan te Ootmarsum. percelen zijn gelegen aansluitend aan de verworven grondpositie Dusinksweg. De percelen hebben een oppervlakte van 21.719 m² en zijn aangekocht voor een bedrag van circa € 985.000. Uiteindelijk worden de percelen aan de Dusinksweg én aan de Winhofflaan te Ootmarsum betrokken bij een toekomstig woningbouwplan.